

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

ÂŞIK MAHPERİ IRMAK (Hayatı, Sanatı, Şiirleri)

HAZIRLAYAN
Meryem BEL
2130205012

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Nezih TATLİCAN

ISPARTA – 2024

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “*Âşık Mahperi Irmak (Hayatı, Sanatı, Şiirleri)*” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.

Meryem Bel
19.09.2024

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-SOYADI	Meryem Bel
Öğrenci Numarası	2130205012
Enstitü Ana Bilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora
Danışmanın Unvanı, Adı-SOYADI	Dr. Öğr. Üy. Nezih Tatlıcan
Tez Başlığı	Âşık Mahperi Irmak (Hayatı, Sanatı, Şiirleri)
Turnitin Ödev Numarası	2459281877

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 346 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 19/09/2024 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönergesinin 14 üncü maddesinde yer alan filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

Kaynakçalar hariç, alıntılar dahil, 10 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç;

% 9 'tür.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

(X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

20/09/2024
(İmza)
Danışmanın Unvanı Dr. Öğr. Üy.
Nezih Tatlıcan

Canım Aileme...

ÖZET

Türk kültür tarihi içerisinde önemli bir yere sahip olan âşıklık geleneğini köken olarak kamlık kurumu ile ilişkilendirmektedir. Tarihsel süreçte ilk temsilcilerinin 16. yüzyılda ortaya çıktığı düşünülen bu gelenek yüzyıllardır Anadolu coğrafyasında hüküm sürmektedir. Bu geleneğin mensubu olan âşıklar ise içerisinde bulundukları toplumun çeşitli duygu ve düşüncelerinin yansıtıcısı olmuşlar aynı zamanda kültürel belleğin yaşatılması ve aktarılması noktasında önemli görevler üstlenmişlerdir.

Anadolu sahasındaki âşıklık geleneğine bakıldığında bu geleneğin en güçlü olduğu coğrafyalardan birinin de Doğu Anadolu Bölgesi olduğu öne sürülebilir. Bu coğrafyada günümüzden evvel yaşamış âşıkların ortaya koymuş olduğu geleneğin günümüz âşıklarına da etki ettiği ve bu etkilenmenin Âşık Mahperi Irmak'ta da karşılık bulduğu öne sürülebilir. Yaşam hikâyesine bakıldığında önemli ölçüde Doğu Anadolu âşıklarından etkilenen Âşık Mahperi Irmak daha sonra yerleştiği İzmir'de bu geleneği sürdürmüş ve yerleştiği yeni coğrafyada sanatsal söylemini geliştirmeye çalışmıştır.

Anadolu sahasında yaşayan az sayıdaki kadın âşığıımızdan olan Âşık Mahperi Irmak üzerine hazırlanan bu çalışmanın giriş bölümünde tarihsel açıdan âşıklık geleneği, Ardahan yöresi âşıklık geleneği hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde Âşık Mahperi Irmak'ın hayatı ve âşıklığına değinilmiştir. İkinci bölümde Âşık Mahperi Irmak'ın şiirleri konu ve şekil açısından değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde Âşık Mahperi Irmak'ın yazıya aktardığı şiirlerine yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Âşık, Âşıklık Geleneği, Mahperi Irmak

(BEL, Meryem, *Âşık Mahperi Irmak (His Life, Art, Poems)*, Master's Thesis, Isparta, 2024)

ABSTRACT

The minstrel tradition, which holds an important place in Turkish cultural history, is often associated with the institution of kam (shamanism) in terms of its origins. Historically, this tradition is thought to have first emerged in the 16th century, and it has continued to thrive in the Anatolian region for centuries. The minstrels, who are members of this tradition, have not only reflected the various emotions and thoughts of the society in which they lived but have also played a significant role in preserving and transmitting cultural memory.

When examining the minstrel tradition in the Anatolian region, it can be argued that one of the areas where this tradition is most deeply rooted is Eastern Anatolia. The tradition established by minstrels who lived in this region in the past is said to have influenced contemporary minstrels as well, and this influence can be observed in the case of Âşık Mahperi Irmak. When we look at her life story, it becomes clear that Âşık Mahperi Irmak was significantly influenced by the minstrels of Eastern Anatolia. After moving to İzmir, she continued this tradition and worked on developing her artistic expression in her new environment.

This study, which focuses on Âşık Mahperi Irmak, one of the few female minstrels in the Anatolian region, begins with an introduction that provides historical information about the minstrel tradition and the minstrel tradition of the Ardahan region. In the first chapter, the life and minstrel work of Âşık Mahperi Irmak are discussed. In the second chapter, her poems are analyzed in terms of themes and form. The third chapter presents the poems she has transcribed.

Keywords: Minstrel, Minstrel Tradition, Mahperi Irmak

ÖN SÖZ

Türk edebiyatında etkili bir sanat ve edebiyat unsuru olan âşıklık geleneği toplumun kendine has olan kimliğini öğrenme ve gelecek nesillere aktarma hususunda yardımcı olmaktadır. Bu geleneğin temsilcisi olan âşıklar, toplumun üzüntüsünü, sevincini, geleneklerini ürünlerinde yer verir ve toplumsal birtakım problemleri şiirleri vasıtasıyla ifade ederler.

Bu çalışmada Anadolu sahasında yaygın olarak karşılaşılan bir kültürel değer olan âşıklık geleneğinin genç ve üretken bir kadın temsilcisi olan Mahperi Irmak'ın hayatı, sanatı ve şiirleri üzerinde durulmuştur. Daha önce kendisine yönelik bir çalışma yapılmamış olan Mahperi Irmak ile iletişim kurulmuş ve 2022 yılında ağustos ayından itibaren birebir görüşme yapmak suretiyle onun sanatsal birikimi açığa çıkarılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın giriş bölümünde âşıklık geleneğinin Türk kültür coğrafyasındaki teşekkülü ve Mahperi Irmak'ın; yaşamının belli bir bölümünü geçirdiği ve önemli ölçüde sanatına etkisi olan Ardahan coğrafyasına yer verilmiştir. Bu coğrafyada oldukça zengin bir kültürel değer arz eden âşıklık geleneğinin Mahperi Irmak'ın sanatına önemli ölçüde yön verdiği dikkate alınmış ve bu coğrafyadaki âşıklık geleneği ortaya konulmuştur.

Birinci bölümde Mahperi Irmak'ın hayat hikayesi ana hatlarıyla ortaya konulmuştur. Kendisinin hayatında önemli olan kimseler ve olaylar hakkındaki görüş ve düşüncelerini âşığın sanatsal bir anlayış ile harmanlayarak bizler ile buluşturduğu tespit edilmiştir. Özellikle sözlü kültür ortamında âşıklık geleneğinin oldukça güçlü olduğu Ardahan'ın, Mahperi Irmak'ın sanat dünyasına etkisine yer verilmiştir. Mahperi Irmak'ın âşıklık geleneğine başlaması ve bu geleneğin sürdürülmesi ve geliştirilmesi noktasındaki rolü şu an yaşadığı şehir olan İzmir dikkate alınarak açıklanmıştır. Ayrıca yine bu bölümde âşığın tapşırması ve kendisinin katıldığı programlar söz konusu edilmiştir.

İkinci bölümde Mahperi Irmak'ın sanat dünyası açıklanmaya çalışılmıştır. İcra etmiş olduğu şiirlerin şekil ve muhteva özellikleri ortaya konulmuş, kendisinin şiirlerinde karşılaşılan dil özelliklerine temas edilmiştir. Ayrıca âşığın, söz sanatları kullanmak sureti ile şiirine estetik bir yön kattığı da görülmüştür. Bu bölümde Âşık Mahperi Irmak'ın şiirlerini bir araya getirdiği ve kendisinin özenle muhafaza ettiği defterdeki 211 şiirden yararlanılmıştır.

Son bölümde Âşık Mahperi Irmak'ın; temin edilen şiirlerinde 7, 8, 11, 14, 15, 16, ve 18 heceli şiirler kaleme aldığı belirlenmiş ve bu şiirler ayağındaki kafiyeeye göre

alfabetik olarak sıralanmıştır. Mahperi Irmak'ın şiirlerinin tamamına son bölümde yer verilmiştir. Âşığın şiirlerine yer verilirken kendinin şiir başlıklarında parantez içerisinde belirtmiş olduğu nazım şekli ve türü değiştirilmeden verilmiştir. Araştırmada yapılan inceleme birinci ve ikinci bölümde ve sonuç kısmında verilen bilgilerden ibarettir.

Sonuç kısmında ise elde ettiğimiz veriler sonucunda birtakım değerlendirmeler yapılmıştır. Bu değerlendirmeler neticesinde sayısı oldukça az olan kadın âşıklarımızdan biri olan Mahperi Irmak, Türk folklor dünyasına tanıtılmış ve onun gelenek içerisindeki önemine temas edilmiştir.

Bu çalışmada öncelikle kendisiyle her zaman sıcak bir diyalog halinde olduğumuz, evinin kapısını muhabbetle bize açan, sorularımızı büyük bir sabır ve nezaket ile cevaplandıran, âşık edebiyatımızın önemli kadın temsilcilerinden biri olan Mahperi IRMAK'a, 2021-2024 dönem arası yüksek lisans danışmanlığımı yürüten saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üy. Mehmet ÖZÇELİK'e, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli hocam Prof. Dr. Halil Altay GÖDE'ye, bu çalışmanın her safhasında desteğini benden esirgemeyen, kütüphanesinden ve fikirlerinden yararlandığım saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üy. Nezir TATLİCAN'a, tez savunmasına katılarak değerli görüşlerini paylaşan hocam Dr. Öğr. Üy. Hakan ACAR'a, kendilerinden her türlü maddî ve manevî destek gördüğüm, her zaman ve her konuda arkamda duran ve destek olan aileme teşekkürlerimi sunarım.

Meryem BEL

Isparta ,2024

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI	i
YEMİN METNİ	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM MAHPERİ IRMAK'IN HAYATI VE ÂŞIKLIĞI

1. MAHPERİ IRMAK'IN HAYATI	9
1.1. Adı, Soyadı	9
1.2. Doğum Yeri ve Yılı	10
1.3. Eğitimi	12
1.4. Mesleği	13
1.5. Baba Tarafı	13
1.6. Anne Tarafı.....	13
1.7. Kardeşleri	13
1.8. Eşi	14
1.9. Çocukları	14
2. MAHPERİ IRMAK'IN ÂŞIKLIĞI.....	16
2.1. Âşıklığa Hazırlayan Ortam.....	16
2.1.1. Âşıklığa Başlayışı	16
2.1.2. Rüya Görme	18
2.1.3. Âşıklığında Rol Oynayan Olaylar.....	18
2.1.4. Katıldığı Programlar	19
2.1.5. Mahlas Alması	19
2.1.6. Âşığın Sanatsal Eğitimi	20
2.1.7. Mahperi Irmak'ın Sanat Geleneğinde İzmir'in Rolü.....	21
2.1.8. Eserleri	22

2. BÖLÜM
MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL, TEMA, DİL VE EDEBİ
SANATLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

1. ŞİİRLERİNİN ŞEKİL AÇISINDAN İNCELENMESİ	23
1.1. Hane Sayısı	23
1.1.1. Dörtlüklerden Kurulu	23
1.2. Hece Sayısı	24
1.3. Kafiye Şeması	24
1.4. Kafiye Yapısı	25
1.4.1. Yarım Kafiye Şiirleri	25
1.4.2. Tam Kafiye Şiirleri	29
1.4.3. Zengin Kafiye Şiirleri	31
1.4.4. Tunç Kafiye Şiirleri	31
1.4.5. Nakarat Olan Şiirleri	31
2. ŞİİRLERİNİN TEMA AÇISINDAN İNCELENMESİ	32
2.1. Aşk	32
2.2. Gam ve Keder	34
2.3. Ölüm ve Ayrılık	38
2.4. Vatan ve Milliyet	40
2.5. Memleket	41
2.6. Sıla	42
2.7. Tabiat	43
2.8. Taşlama-Hiciv-Eleştiri	45
2.9. Para ve Borç	48
2.10. Din ve Tasavvuf	50
2.11. Kader	51
2.12. Öğüt	53
2.13. Cehalet-Bilim	56
2.14. Kahramanlık	58
3. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN DİL ÖZELLİKLERİ	59
3.1. Atasözleri	59
3.2. Deyimler	60
3.3. Dua ve Beddua	62
4. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN EDEBİ SANATLAR AÇISINDAN	
İNCELENMESİ	64
4.1. Teşbih	64

4.2. İstiare	68
4.3. Teşhis.....	69
4.4. Tezat	70
4.5. Telmih	72
4.6. Nida	73
4.7. İştikak	74
4.8. Tecahülarif.....	74
4.9. İstifham.....	76
4.10. Mübalâğa	78
4.11. Tenasüp	81

3. BÖLÜM MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİ

1. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİ	84
SONUÇ.....	329
KAYNAKÇA	331
ÖZ GEÇMİŞ.....	334

KISALTMALAR

- C.** : Cilt
Ed. : Editör – Editörler
Nu : Numara
S. : Sayı
s. : Sayfa/Sayfalar Arası

GİRİŞ

ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE GELENEĞİN ARDAHAN'DAKİ GÖRÜNÜMÜ

Türk Kültüründe Âşıklık Geleneği

Tarih sahnesinden günümüze kadarki sürece bakıldığında Türklerin geniş bir coğrafyaya yayılarak farklı toplumlar ile iletişime geçtiğini ve bu iletişim neticesinde birçok din ve kültürel yapı ile karşılaştığını söylemek mümkündür. Gerek bu karşılaşmalar gerek Türklerin belli unsurlarının yerleşik yaşam yerine atlı göçebe yaşam tarzını benimsemiş olması onların edebi geleneklerinin kökenini ve mahiyetini açıklamayı zorlaştırmıştır. Bu zorluğun, ağırlıklı olarak sözlü kültür ortamında aktarılan ve nesiller boyunca taşınan “âşık edebiyatı” alanında da karşımıza çıktığı öne sürülebilir.

Dilaver Düzgün’e göre âşık edebiyatının ortaya çıkışı ve önceki dönemlere ait gelişim çizgisini belirleme noktasında birtakım güçlükler söz konusudur. Türklerin Orta Asya’dan göç ederek Anadolu’da yeni bir yerleşik medeniyet kurması, yeni bir dini benimsemesi, şiir ve musiki alanında birtakım değişiklikleri kabullenmesi bu güçlüğü oluşturan faktörler arasında yer almaktadır. Yine âşıklık geleneğinin değişim ve dönüşüm yaşadığı dikkate alındığında geleneğin sürekliliğinin takip edilmesi zorlaşacaktır. Bununla birlikte Düzgün, âşık edebiyatının; sözlü kültür ürünü olmasını, sözlü kültür ortamında icra edilen bu ürünlerin genellikle yazıya geçirilmemesini ve bu edebiyatın ilk dönemlerinde yazıya geçirilen belgelerin bir kısmına ulaşılmasını vurgulamakta ve bu yine bu faktörler nedeniyle âşık edebiyatının tarihsel seyrini izlemenin zorluğunu ortaya koymaktadır (Düzgün, 2020, s. 435).

Her ne kadar tarihsel seyir açısından izlenmesi zor olsa da âşık edebiyatının teşekkül dönemi olarak araştırmacılar tarafından 16. yüzyıla vurgu yapıldığı rahatlıkla ifade edilebilir. Araştırmacılar Özkul Çobanoğlu, 16. yüzyıl öncesi cönk ve diğer evrakların mevcut olmadığını dikkate alarak yine âşık edebiyatının bu yüzyılda başlamış olacağını öne sürmektedir. Araştırmacı, 16. yüzyıl öncesi verimlerinin her ne kadar âşık tarzına benzese de ya Tekke ya da Dede Korkut örneğinde olduğu üzere

İslamileşmiş bir surette devam eden ve belki de bir ölçüde âşık tarzının öncüsü kabul edilebilecek Ozan-baksı geleneğine ait olabileceğini düşünmektedir (Çobanoğlu, 2000, s. 129-130).

Saim Sakaoğlu ise Türk Dili Dergisi'nin "Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)" adını taşıyan özel sayısında "Türk Saz Şiiri" adlı yazısını kaleme almıştır. Bu yazıya bakıldığında Saim Sakaoğlu'nun âşık edebiyatının başlangıcını 16. yüzyıl öncesine taşıdığı söylenebilir. Bu yazısında Sakaoğlu; "Baykan/Bıkan" adlı şaire mâl edilen "Dâsitân-ı Sukut-ı Kars" adlı bir şiirin varlığına vurgu yapmaktadır. Bu çalışmada, Mahalli söyleyişin söz konusu olduğu sekiz haneli bu şiirde Timur ordularının 1386 yılında Kars'ta yarattığı tahribat ele alınmakta ve bu şiir âşık edebiyatının öncül örneklerinden biri olarak değerlendirilmektedir (Sakaoğlu, 2013, s. 111).

Âşık edebiyatının ortaya çıktığı yüzyıl ile ilgili görüşleri kısaca ortaya koyduktan sonra bu edebiyatın icracısı, toplumsal ve kültürel hafızanın koruyucusu ve aktarıcısı olan âşığın tarihsel süreç içerisindeki öncüllerinin de ortaya konulması gerekmektedir. Âşık edebiyatının kökenine yönelik yapılan araştırmalar aynı zamanda halk hikâyesi yanı sıra şiir icra eden "âşık" adlı icracının prototipinin de ortaya konulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu noktada yapılan çalışmalarda "şaman, kam, baksı" gibi isimlerle anılan büyücü-şairlere atıf yapılmaktadır. Bu konuya dikkat çeken araştırmacıların başında M. Fuad Köprülü'nün geldiği öne sürülebilir. Nitekim Köprülü, "Edebiyat Araştırmaları I" adlı eserinde bu gibi isimlerle anılan kimselerin sihirbazlık, rakkaslık, musikişinaslık ve hekimlik gibi birçok vasfı kendilerinde topladığını ve halk arasında kendilerine özel bir önem atfedildiğini ifade etmektedir. Aynı zamanda bu kimseler; semadaki ruhlara kurban sunmak, ölünün ruhunu yerin dibine göndermek, fenalık, hastalık ve ölüm gibi kötü cinler tarafından gerçekleştirilen işleri önlemek, hastaları tedavi etmek, kimi ruhları gökyüzüne yollamak, hatıralarını yaşatmak gibi görevler üstlenmiştir. Ayinlerde istiğrak haline gelerek birtakım şiirleri musiki aleti eşliğinde çalarak okuyan, bestesi ve sihirli bir mahiyeti olduğu düşünülen güfteleri icra eden sanatçılar, Türk şiirinin en eski temsilcisi olan şaman yahut baksı olarak karşımıza çıkmaktadır (Köprülü, 1989, s. 57-58).

Toplumsal, kültürel ve dinî açıdan bu denli önemli olan; şaman, kam ve baksı gibi isimlerle anılan bu kimselerin özellikle İslamiyet'in yayılım göstermesi ile meslekî görevlerinin parçalanmaya uğradığı öne sürülebilir. Nitekim araştırmacılar Köprülü, özellikle İslamiyet'in kuvvetli bir biçimde etkisini hissettirdiği alanlarda âlimler, mutasavvıflar, şairler, bakıcılar, müneccimler, efsuncular ve musikişinasların birbirinden ayrıldığını ifade etmektedir. Bu doğrultuda hastaları hekimler veya efsuncular tedavi etmekte, mûsikî âletlerini mûsikîşinaslar çalmakta, şiir ve edebiyat ile uğraşmak medreselerde Arap ve Acem edebiyat ve bilgilerini edinmiş âlimlere atfedilmekte ve eski baksıların halkın muhayyilesinde efsanevî bir şekil almış kerametleri mutasavvıflara isnat edilmiştir (Köprülü, 1989, s. 65).

Bu sürece binaen şair-musikişinas özelliklerini taşıyan sanatkârların “ozan” adı ile anıldıklarını ve kahramanlık şiirleri icrası ile ön plana çıktıklarını söylemek yerinde olacaktır. Ekrem Kırâç, “Türkiye Sahası Türk Halk Edebiyatı” adlı çalışmasında “ozan” adı verilen şair-musikişinasların ortaya çıkışının sadece İslam medeniyetine geçiş ile açıklamakla yetinmemiş aynı zamanda Türklerin yaşamış olduğu tarihî, coğrafi ve toplumsal gelişmelerin ozanların ortaya çıkışına zemin hazırladığını savunmuştur. Araştırmacıya göre batıya yapılan göçlerle başlayan coğrafya değişikliği, yeni yurtlar edinerek yeni devletler kurma uğraşı ve çeşitli savaş ve fetihlerle sosyal yapının yeniden şekillenmesi gibi hususlar sosyal yapıdaki iş ve görev dağılımını doğrudan etkileşim ve bunun neticesinde “çalgıcı-şairlik” görevi ile tanınan ozanlar ortaya çıkmıştır (Kırâç, 2013, s. 294). Ozanlar aynı zamanda sarayda, ordu saflarında ve halk arasında yer alarak ataları Oğuzlara bağlı hatıraların yaşatılması ve yayılmasında rol oynamış, milliyetçilik duygusunun yükselmesine aracı olmuşlardır (Özarslan, 2001, s. 47).

Bozkır medeniyetinin hareketli ve mücadeleci toplum yaşantısına uygun epik karakterli şiirler icra eden ozanlar 16. yüzyıla kadar toplum ve kültür hayatında önemli bir yer edinmiştir. İlhan Başgöz, “İzahlı Türk Halk Edebiyatı Antolojisi” adlı çalışmasında göçebelikten yerleşik yaşama geçilerek yeni bir toplumsal düzen kurulması, şehir ve kasabaların kuruluşu ile destan anlatıcısı ozanın yerini aşğın almaya başladığını, epik şiirin yerini ise gündelik hayatı yansıtan koşmaların aldığını ifade eder (Başgöz, 1968, s. 7). İsmet Çetin ise Türklerin; yerleşik yaşama geçişlerinin

yanı sıra İslamiyet’i kabul etmeleri ve Arap-Fars kültürü ile tanışmalarının âşık edebiyatının oluşumuna zemin hazırladığını öne sürmüştür (Çetin, 2019, s. 136).

Âşık edebiyatının teşekkül sürecine işaret eden çalışmalar dikkate alındığında araştırmacıların dinî ve sosyal çevreyi dikkate aldıklarını ifade edebiliriz. Ozanlık geleneğinin dil, üslup ve duyuş tarzını benimsemiş olan âşıkların aynı zamanda tasavvufî geleneğin aktarıldığı kurumlar olan tekkelerden de önemli ölçüde etkilendiği öne sürülebilir. Nitekim Umay Günay, âşık edebiyatının ilk Türk edebiyatı temsilcileri olarak kabul ettiği ozan-baksı şair tipinin ve bunların ait olduğu edebiyat geleneğinin Anadolu’da tasavvuf akımları ve tarikat edebiyatlarının da etkisi altında kalarak İslamî kurallara uygun yeni bir sentez olarak karşımıza çıktığını öne sürmektedir (Günay, 2018, s. 42). Dinî-tasavvufî yaklaşımların âşık edebiyatının oluşumundaki etkisini araştırmacılardan M. Öcal Oğuz şu cümlelerle ortaya koymaktadır: “Ozan, Dede, Ağsakkal, Varsag, Yanşag, Varsağı-gu gibi çeşitli adlar kullanılmış, ayrıca XIII. asırdan itibaren dinî ve tasavvufî şiirler yazan aydın şairler arasında tamamen farklı bir anlamda âşık kelimesi de kullanılmaya başlanmıştır. Dinî ve tasavvufî şiirler söyleyen bu şairlerin ve günden güne bu sahada kökleşen İslami kültürün tesirinde kalan halk şairleri, âşık terimini de kendilerine yakıştırır olmuşlardır” (Oğuz, 1995, s. 424).

Özkul Çobanoğlu, “Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul” adlı çalışmasında âşık edebiyatının teşekkülünde tekkelerin etkin rolüne vurgu yapmıştır. Çobanoğlu’ya göre âşık tarzı edebiyat geleneği “Tekke Tarzı Âşık Geleneği” ve “Kahvehane Tarzı Âşık Geleneği” şeklinde ikili bir yapı arz etmektedir. Tekke Tarzı Âşık Geleneği, Ahmet Yesevi ile birlikte tekke kurumu etrafında, büyük bir çoğunluğu ozan-baksı geleneğine ait edebî tür, biçim ve formların irşat amacıyla İslamî bir muhteva yüklenmek suretiyle kullanılmasıyla oluşan edebî bir gelenektir. Bu geleneğin mensuplarının büyük bir kısmı kendilerini 13. yüzyıldan “Allah’a âşık” veya “Hak âşığından mülhem “âşık” olarak adlandırmıştır. Bu geleneğe mensup âşıkların eser ibda ve icralarının amacı kurumsal bağlamda inançlarını dışa vurup ifade etme ve bu yolla propaganda yaparak yeni insan kazanma veya inançlarına dahil ettikleri insanların imanlarını tazeleyerek onları inanılan temel ilkelere yönlendirmek olmuştur (Çobanoğlu, 2007, s. 10).

Bülent Akın, âşık tarzı şiir geleneğinin ilk oluşumundan bu yana din ve tasavvuftan beslendiğini ve geleneğin teşekkül aşamasında ozanlarla birlikte tekke çevrelerinde yetişen saz şairlerini içerisine alan bir kurumsal yapı olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu doğrultuda tekke çevrelerinde yetişen şairlerden “saz çalma”, “rüya görme ve bâde içme”, “irticalen/doğaçlama şiir söyleme”, “gezgin olma”, “mahlas kullanma”, “halk dili ve hece vezniyle şiir söyleme”, “menkıbevi manzumeler söyleme” ve “tasavvufî muamma çözme” özelliklerinden çoğuna sahip olanlarının tekke şairi başlığı altında değerlendirmekle birlikte âşıklık çatısı altında da toplanabileceğini düşünen Akın, bu doğrultuda âşıklık geleneğinin ortaya çıkışının 16. yüzyıldan üç yüzyıl öncesine tarihlendirilmesinin mümkün olabileceğini öne sürmektedir (Akın, 2023, s. 82).

Âşık edebiyatının teşekkül sürecinde önemli olan sosyal mekânlardan biri de kahvehane olmuştur. Özkul Çobanoğlu’ya göre 16. yüzyıl ortalarından itibaren ortaya çıkan ve yaygınlaşan bir Türk-Müslüman sosyal kurumu olan kahvehanelerde teşekkül etmiş olan “Kahvehane Tarzı Âşık Geleneği” nin temsilcileri başlangıçtan günümüze dek farklı isim arayışlarında olsalar dahi “âşık” ismini kullanmıştır. Kahvehanelerde gerçekleşen icralarda dindışı sosyal bir ortamda hoşça vakit geçirtmek olmuştur (Çobanoğlu, 2007, s. 10-11). Benzer bir yaklaşımın Hikmet Çıglık tarafından da sergilendiği söylenebilir. Nitekim Çıglık; “Yirminci Asırdan Günümüze Âşıklık Geleneğinin İcra Ortamları” adlı doktora tezinde 16. yüzyıldan itibaren kahvehanelerde irşat gayesinden ziyade günlük konuların konuşulduğunu, tekkelere nazaran kahvehanelerin arttığını ve buralarda Hak’tan ziyade halk âşığı olmayı amaç edinen aşıkların ortaya çıktığını ve böylece “Kahvehane Tarzı Âşıklık Geleneği” nin varlığına şahit olunduğunu ifade etmektedir (Çıglık, 2014, s. 8).

Erhan Çapraz ise âşık tarzı edebiyat geleneğinin icra edildiği âşık kahvehanelerinin öncülü olarak bozahane ve meyhane gibi eğlence meclisleri ile mesirelerin dikkate alınması taraftarı olmuştur. Çapraz, âşık tarzı kültür geleneğinin başlangıçta Galata ve Tahtakale meyhaneleri başta olmak üzere meyhane odaklı bir icra sürecinden geçtiğini düşünmektedir. Ayrıca araştırmacı, bu geleneğin klasik edebiyatın da tesiriyle ‘mey’ ve ‘mahbub’un da egemen olduğu tamamen “muhabbet”i ve hoşça vakit geçirme/eğlenmeyi esas alan bir meyhanelerde teşekkül için bir hazırlık evresi yaşadığını öne sürmektedir (Çapraz, 2018, s. 242).

Kamlık ve ozanlık geleneğinden mesleğe giriş ritüeli, şiir yapısı ve mûsikî aletinin kullanılması gibi hususlardan esinlenen âşık tarzı edebiyat geleneğinin teşekkül sürecinde tasavvufî bir yaklaşım ile yoğrulduğunu; kahvehane, meyhane, bozahane ve mesirelik alan gibi sosyal noktalarda ilk icralarının gerçekleştiğini ve 16. yüzyılda Anadolu sahasında kendi bağımsız yapısını ilan eden bir edebî tarz olarak günümüze kadar ulaştığını söylemek mümkündür.

Ardahan İli Âşıklık Geleneği

Kuzeydoğu Anadolu coğrafyasının kadim şehirlerinden bir olan Ardahan, âşıklık geleneğinin önemli temsilcilerinin yaşadığı ve sanatsal birikimlerini icra ettiği önemli bir kültürel merkez olarak değerlendirilebilir. Bu coğrafyanın yaşamış olduğu birtakım siyasi kırılmalar, bahsi geçen coğrafyada halkın temsilcisi konumunda olan âşıkların icralarındaki konuyu önemli ölçüde etkilemiştir. Nitekim araştırmacılardan Caner Bektaş, toplumsal dayanışma ve bütünleşme noktasında âşıkların büyük bir önem arz ettiğini ve yaşanan savaşların konu açısından âşıklara yön tayin ettiğini şu cümlelerle vurgulamıştır: “Yörede var olan âşıklık geleneğinin yayılması ve geleneğe yeni adayların dâhil olması Rus işgalinin ve buna bağlı olarak yörede yaşanan savaşların süreç içinde neden olduğu sosyo-kültürel ortamın yansıması olarak karşımıza çıkar. Yöre halkına Ruslara karşı birlik, beraberlik içinde bir arada olma ve her koşulda vatani savunma gibi duygular aşılayan yöre âşıkları Kars halkının milli duygularını harekete geçirerek onları yüreklendirecek şiirler söylerler (Bektaş, 2015, s. 21).

Mahperi Irmak’a göre bu coğrafyanın önemli âşıklarından olan Âşık Şenlik de toplumun karşılaştığı yıkıma kayıtsız kalamayan ve şiirlerinde millî bir yaklaşım sergileyerek topluma rehber olarak karşımıza çıkan bir kimlik olarak değerlendirilmelidir. Nitekim Mahperi Irmak, kendi milli düşünce ve duygularının oluşumu noktasında Âşık Şenlik’i kaynak olarak nitelendirmiş ve onun, o dönemdeki toplumsal birliği kurma ve sürekli kılma noktasındaki rolünü aşağıdaki şiiriyle açıklamıştır.

Sözlerini mızrak etti hedefine fırlattı

Doksan Üç Koçaklaması tarihe şöhret kattı

Askerle sırt sırta verip düşmanı yurttan attı

Can Sağ İken Yurt Vermeniz fermanı Şenlik Baba (1)

19. yüzyılda Rusya ile oldukça gergin seyreden siyasi ilişkiler adeta kader ortaklığı yapan âşıklar arasındaki iletişimi güçlendiren bir faktör olarak da görülebilir. Bahsi geçen dönemde aynı duygu ve düşünceler etrafında kenetlenen âşıkların kendi duygu ve düşünce dünyalarını diğer âşıklarla paylaşımları ve bu paylaşımın yoğun olması beklenebilir. Nitekim Ensar Aslan'a göre. 19. yüzyılda Doğu Anadolu Bölgesi'nin uzun süre Rus işgali altında kalmasından dolayı bu bölgedeki Âşık Şenlik, Sezai, Tüccari, Ceyhuni ve Bahri gibi âşıklar Tiflis, Gence, Bakü ve Revan'a giderek orada birçok âşıkla tanışmıştır. Oralarda görüp öğrendikleri bazı âşık edebiyatı unsurlarını ve âşık edebiyatına dair yeni şekilleri geleneğimize mal etmiş ve kullanmışlardır (Aslan, 1992, s. 21).

Osmanlı Devleti, 93 Harbi'nde yenilmesiyle birlikte Kuzey Doğu Anadolu ve Batı Kafkasya bölgesini Ruslara bırakmak zorunda kalmıştır. Bu bölgelerde kültürel faaliyetler, şenlik ve müzik yasaklanmıştır. Bu yıllarda bölgeye bütün dillerde edebiyatın girmesi yasaklanmıştır (Asker, 2019, s. 95). Ruslar, işgal altında olan Türkler arasında kültürel iletişimi kesmeyi ve Türkleri kendi öz kültürüne yabancılaştırmayı hedeflemiştir (Çobanoğlu, 2000, s. 69). Bütün bu zorluklara rağmen bölgede sözlü edebiyat gelişmeye devam etmiş, birçok folklor ürünü yayılmaya devam etmiştir. Âşık Şenlik'in de doğup büyüdüğü bu bölge kendine özgü folkloru ve âşıklarıyla zengin bir bölge olmuştur. (Asker, 2019, s. 95). Türkler arasındaki millî kimlik bilincinin yüceltilmesi noktasında âşıkların rolü ve etkinliği dikkate alınarak bu noktada âşık edebiyatı temsilcilerinin susturulmaya çalışıldığı da söylenebilir. Bu noktada ise âşıklarımızın yazı yerine söze önem verdiği, sözlü kültür ortamı sayesinde yöre insanını kenetlemeye çalıştıkları söylenebilir.

Zeynelabidin Makas, Kuzey Anadolu coğrafyasında âşıklık geleneğinin güç kazanmasını Rusya ile Osmanlı Devleti arasındaki gergin ilişkilere bağlamış ve bu noktada Çıldırli Âşık Şenlik'in rolünü şu şekilde ortaya koymuştur:

“Çıldırli Âşık Şenlik (1850-1913) Kars ve havalisinde sağlam bir ekol meydana getirir. Zira âşıklık geleneğinin günümüzde en etkili bir şekilde yaşadığı yörelerimizin başında Kars gelmektedir. Diğer yandan, gerek Anadolu ve gerekse

müstakır Azerbaycan arasında bir köprü rolü oynayan Kars'ta, âşıklık geleneği keyfiyet ve kemiyet itibariyle diğer bölgelerimize nispeten daha zengin ve rengârenktir.

Âşık Şenlik'in yaşadığı yıllarda yörenin hareketli sahnelerle maruz kalıp sık sık el değiştirmesi, bu san'atı câzip hale getirir. Şenlik ise, böylesine çalkantılı bir dönemde yöre halkının milli ve manevî duygularını başarıyla terennüm eder” (Makas, 2000, s. 199)

Salih Şahin, Kars ve çevresinde yetişen âşıkların bir kısmının imam kökenli olduğunu bundan dolayı da ezber yönlerinin iyi olduğunu ürünlerinde dini konulara sıkça yer verdiklerini ve buradaki halkı bölgede yaşanan olaylara karşı birlik olmalarını amaçladıklarını ifade etmiştir. Ayrıca Kars ve çevresinin âşıklar bölgesi olmasının nedenini “*Bilindiği gibi Kars ve çevresi yurdumuzun âşıklar bölgesidir. Bu bölgede tarihin akışı içinde yaşanan göçler, kültür akımları, savaşlar, ayrılıklar, çetin kış ve ekonomik şartlar bunun nedenleri sayılabilir. Kars ve çevresi Türklerin Anadolu'ya açıldığı önemli bir kapıdır. Bu nedenle uygarlıklar bu bölgeye kültürlerini, geleneklerini de getirmiş ve korumaya almayı hedeflemişlerdir. Bu gelenekler içinde özellikle âşıklık buradan da Anadolu'ya yayılmıştır. Güçlü âşıklar Kars bölgesinde yetişmiştir*” şeklinde dile getirmiştir (Şahin, 2012, s. 183).

Başta Âşık Şenlik olmak üzere bazı âşıklar Karseli ve topraklarını işgal eden istilacılara karşı Türklük şuurunun uyanışı ve Türk kültürünün direnişi için mücadeleler vermişlerdir (Çobanoğlu, 1997, s. 70). Soyu Âşık Şenlik'e dayanan birkaç âşık, dedelerinden miras kalan âşıklık geleneğini günümüzde devam ettirmektedirler. Ardahan âşıklık geleneği, bölge içerisinde yüzyıllardır süren varlığını koruyarak yeni temsilciler yetiştirmiştir.

Ardahan'da yetişen başlıca âşıklar şunlardır: “*Âşık Şenlik, Molla Halis, Âşık İrfani Hoca, Âşık Resul, Âşık Aslan Usta, Âşık Necip, Ardahanlı Nesip, Ardahanlı Hakkı, Rabatlı, Âşık Çoban İsa, Kamil Erdoğan, Çıldırli Kul Ahmet, Âşoik Durmuş Denizoglu, Bayram Denizoglu, Âşık Dursun Durdağı, Âşık Cefer Avalır, Âşık Dursun Demirtaş, Âşık Mehmet Oktay Erkani, Âşık İsrail Uzunkaya, Âşık Faruk Erdoğan, Âşık Yener Yilmazoglu, Yılmaz Şenlikoglu, Vahis Üstündağ, Erol Coşkunoglu, Yunus Akçay, Âşık Zülali, Halil İbrahim Ataman, Hikmet Arif Ataman, Âşık Halil Aksoy, Âşık Dursun Doğan Kevseri*” (Dursun, 2018, s. 47).

1. BÖLÜM

MAHPERİ IRMAK'IN HAYATI VE ÂŞIKLIĞI

1. MAHPERİ IRMAK'IN HAYATI

1.1. Adı, Soyadı

Âşık Mahperi Irmak'ın babası, İskender Bey; annesi, Hezo Hanım'dır. Mahperi'nin anne tarafı Azerbaycan kökenlidir. Ay gibi, peri kadar güzel anlamında olan Mahperi ismi Azerbaycan'da çok kullanılan bir isimdir. Babası İskender Bey bu ismi çok sevdiğinden kızına Mahperi adını vermiştir. Mahperi'den önce beş kardeşi daha vardır. Ailesi bu beş çocuktan sonra son çocuk olsun diye Songül göbek adını vermişlerdir. Âşık, 20 Aralık 2012 tarihinde iki çocuğunun ve evinin tüm yükünü tek başına sırtına aldığı yıl doğum gününde adını, göbek adını ve soyadını kullanarak akrostiş tarzında şiir yazmıştır.

MUVAŞŞAH DİVÂN (Akrostiş)

Songül'üm adım Mahperi çile akan Irmağım

Omuzumda gam yükü var menzilime ırağım

Ne gelir başıma bilmem umutla çıktım yola

Gidem belki Kaf dağının ardındadır durağım

Üzerime gömlek olmuş kör talihin kâbusu

Lale sümbül iken gönlüm şimdi çile örtüsü

Mazi gözümde canlanır ruhumu sarar süsü

Atılmışım bir tenhaya mutluluktan kırağım

Huzur köprümü yıktılar, kalmışım bu geçe de

Pervaneye döndü uykum nöbetçi her gece de

Elim- kolum bağlanmış ki felek gelip linç ede
Rahmet rüzgârı bekleyen hüzün tüten ocağım

İçimde kıyamet kopmuş, yine de güler yüzüm
Izdırabın konuguyum neşem ölmüş öksüzüm
Rahat bir günüm olmadı karanlıktır gündüzüm
Mutluluğun bağındaki gazel dökmüş yaprağım

Ağlarım sesim duyulmaz, gözümde kanlı perde
Ğufran dilerim Mevla'dan yüzüm güle mahşerde
İlgıt ılgıt masum beden düşmüş onulmaz derde
Mahperi'yim vadem dolar sesler kara toprağım (86)

1.2. Doğum Yeri ve Yılı

Âşık Mahperi Irmak, 20 Aralık 1976 tarihinde Ardahan, Çıldır, Baltalı köyünde dünyaya gelmiştir. Mahperi, doğduğu yeri “güneşin üşüdüğü yer, insanı sıcak ama memleketimiz soğuk” olarak dile getirmektedir.

Âşık Mahperi Irmak, doğduğu yeri “Ardahan” adlı şiiriyle anlatmaktadır.

ARDAHAN

Geceler toplanan köy meclisinde
Şenlik ile başlar sohbet Ardahan
Bin tür çiçek vardır yaylalarında
Yöreler içinde cennet Ardahan

Rızık için giden diyar be diyar
Hasretini çeken olmaz bahtiyar

Her hanede kalmış iki ihtiyar
Tüm gençleri çalmış gurbet Ardahan

Rabbim hiçbir zayi afet vermesin
Bağını bahçeni dolu vurmasın
Toprağın şen olsun kurak görmesin
Hâk sana yağdırsın rahmet Ardahan

Suları buz gibi dört mevsim serin
Hiçbir mücevherde yoktur değer
Kazın yağın balın kaşar peynirin
Her bölgede görür hürmet Ardahan

Dalgalansın daim Şanlı Bayrağım
Öpmek istiyorum köyüm toprağım
Vuslata çağlayan Son gül Irmağım
Mahperi'm kokuna hasret Ardahan (132)

Yazmış olduğu “Baba Yurdu” adlı şiirinde on altı yıl sonra ziyaret ettiği memleketinin hasretini şu dörtlülle dile getirmektedir.

Mahperi kalmıştı yurduna hasret
On altı yıl sonra ettim ziyaret
Koskoca köy kabristandan ibaret
Her taşına baykuş konmuş gibiydi (52)
Memleketinin şu anki halini şu dörtlülle ortaya koymaktadır.
Kimse ekin ekmez arpa buğday yok

Kiminin karnı aç kimisinin tok

Nüfusu az kalmış bu yıl göçü çok

Gurbet yürekleri köze döndürmüş (192)

Yazmış olduğu “Kars’ım Bir Başka” adlı şiirinin son iki kıtasında memleketinin güzelliklerinden bahsetmektedir.

Şanlı yurdun her bir köşesi güzel

Hiçbir yöresinde esmesin gazel

Nam salmışlar Avşar kızları özel

Bugünü bir başka dünü bir başka

Kudretli kalesi, Çıldır gölü var

Şenlik Baba diye hâk ödülü var

Mahperi adında bir Songülü var

Cananı bir başka canı bir başka (8)

1.3. Eğitimi

İlkokul eğitimini Baltalı köyünde tamamlayan Âşık Mahperi Irmak, orta okulu annesinin köyü olan Âşık Şenlik Ortaokulu’nda okumuştur. Âşık, ortaokuldan sonra hemşireliği kazanmış fakat maddi ve manevi imkanların kısıtlılığından dolayı okuyamamıştır. Ortaokulu bitirdikten sonra İzmir’e yerleşmiş, liseyi İzmir’de Bornova Atatürk Lisesi’nde okumuştur. Okumaya çok hevesli olan âşık, imkanların kısıtlı olmasına ve insanların kız çocukları okumaz düşüncesine rağmen üniversite sınavına girerek “Büro Yönetimi Yönetici Asistanlığı” bölümünü bitirmiştir. Bu bölümü bitirdikten sonra “Sağlık Kurumları İşletmeciliği” bölümünü okumuştur. Şu anda ise Eskişehir Üniversitesi’nde “Türk Dili ve Edebiyatı” bölümünü ve Atatürk Üniversite’sinde “Radyo ve Televizyon” bölümünü okumaktadır.

1.4. Mesleği

Ablası kolon kanserine yakalandıktan sonra âşığın babası kızının tedavisi için bütün hayvanları satmak zorunda kalmıştır. Bu yüzden maddi sıkıntılar yaşadıkları için âşığımız on beş yaşında İzmir’e amcasının yanına gelip konfeksiyonda çalışmıştır. Daha sonra İzmir’de bulunan büyük bir et entegre tesisinde çalışmıştır. Evlilik yaşına gelince evlendirilmek için memleketine götürölmüş, Zeynel Kaya ile evlendirildikten sonra İzmir’e yerleşmiştir. 1998’den beri Ege Üniversitesi Tıp Faköltesi’nde “destek personeli” olarak çalışmaktadır.

1.5. Baba Tarafı

Âşığın babası İskender Bey’dir. Baba tarafı yedi erkek, bir kız kardeşir. İskender Bey’in annesi vefat edince babası Şahin Irmak, başka bir kadınla evlenmiştir. Üvey anne gelince aile dağılır. Âşığın üç tane amcası İzmir’e gitmiş, bir amcası vefat etmiştir. Halası da evlenip İstanbul’a yerleşmiştir. İskender Bey hayvancılıkla uğraşmış ve çiftçilik yapmıştır. Daha sonra babası vefat edince 2003 yılında İzmir’e taşınmışlardır.

1.6. Anne Tarafı

Mahperi’nin annesi Hezo Hanım’dır. Hezo’nun babası kimlik çıkarmaya gittiğı zaman kimliğe Ezo yazmalarını söylemiş fakat nüfustaki görevli memur yaşlı olduğı için yanlış anlamış ve ismini Hezo olarak kaydetmiştir. Hezo Hanım Azerbaycan kökenlidir. Âşığın anneannesinin babası Nebi Ağa, Âşık Şenlik’in soyundan gelmektedir. Yedi kız bir erkek kardeşlerdir.

1.7. Kardeşleri

Beş kardeş olan âşığımız, ailenin ikinci çocuğudur. “Serpil” adında olan ablası 21 yaşında kolon kanserinden vefat etmiştir. Vefat eden ablasının acısını şu dörtlökle dile getirmiştir.

Yirmi bir yaşında ölen civan Serpil bacımız

Babamın ilk göz ağrısı o idi baş tacımız

Kabristanına varınca tazelendi acımız

Toplu ziyarete geldik beş kardeş bir arada (3)

Diğer ablasının ismi Meryem. Şu anda memlekette Ardahan'ın Çıldır ilçesine bağlı Baltalı köyünde yaşamaktadır. İki erkek kardeşi ve Semra adındaki kız kardeşi de İzmir'de yaşamaktadır. Coşar Irmak, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde dekanlık büro şef asistanıdır. Diğer erkek kardeşi Yaşar Arafat da cami imamı olarak görev yapmaktadır.

Âşık, yirmi yıl aradan sonra beş kardeşin bir araya gelmesini şu dörtlüklerle anlatmaktadır.

Yirmi yıldan sonra kaldık beş kardeş bir arada

Neşeyi huzuru bulduk beş kardeş bir arada

Babamız rahmetli oldu anamız başımızda

Ölenlere dua saldık beş kardeş bir arada

Ardahan'dan büyük ablam gelmiştir bu tarafa

Susurluk'ta bacımıza yakın idi mesafe

İmam olan kardeşimiz geçtiğinde ön safa

Şükür namazını kıldık beş kardeş bir arada (3)

1.8. Eşi

Âşık Mahperi Irmak, 1996 yılında Zeynel Kaya ile nişanlanıp 1997 yılında evlenmiştir. “Doğukan” ve “Serpil” adında iki çocukları olmuştur. Aralarındaki geçimsizlikten dolayı 2014 yılında boşanmışlardır.

1.9. Çocukları

Âşık Mahperi Irmak'ın “Doğukan” ve “Serpil” adında bir erkek ve bir kız çocuğu vardır. Çocukları kendisiyle yaşamaktadır. Doğukan, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde “Bilgisayar Mühendisliği” okumaktadır. Şu an Ege Üniversitesi Bilgi

İşlem Daire Başkanlığı'nda staj yapmaktadır. Ayrıca sporla ilgilenmektedir. Dağcılık kulübünde eğitimlik yapmıştır.

Âşık, oğlunu “Doğukan Yavrum” adlı şiiriyle şu şekilde anlatmaktadır.

DOĞUKAN YAVRUM

Yüzünün deseni Yusuf örneği

Andırır meleği Doğukan yavrum

On dördünde omuzladı haneyi

Evimin direği Doğukan yavrum

Acından ölse de namerde gitmez

Babasına bile eyvallah etmez

Gönül kırmaz karıncayı incitmez

Yufkadır yüreği Doğukan yavrum

Hamza Ali sanki gezer yanında

Yiğitlik cevheri taşır kanın da

Rakiple çıktığı er meydanın da

Bükülmez bileği Doğukan yavrum

Bilmem bu feleğin bize kasti ne

Sabırdan şerbeti doldur destine

Kaderin cilvesi giymiş üstüne

Metanet yeleği Doğukan yavrum

Dünyadan göçersem düşme telaşa

Serpil kardeşinle sırt sırta yaşa

Mahperi'm ayağın değmesin taşa

Mevla'dan dileği Doğukan yavrum (122)

Âşığın kızı “Serpil” şu an Akdeniz Üniversitesi'nde hemşirelik bölümü üçüncü sınıf öğrencisidir. Serpil hem voleybol hem de resim ile ilgilenmektedir.

Âşık Mahperi Irmak, kızının güzelliğini ve zor zamanında kızının yanında olmasını şu dörtlüklerle dile getirmektedir:

Bir kış gecesi ydi nur oldu dünyam

Bana geldin can yoldaşım Serpil'im

Saçların hayalim gözlerin rüyam

Zor anımda sabır taşım Serpil'im

Gölüşün gül açar çehren dolunay

Kirpiklerin oktur kaşların da yay

Dertli yüreğime sensin Hak'tan pay

Soframda ekmeğim aşım Serpil'im (98)

2. MAHPERİ IRMAK'IN ÂŞIKLIĞI

2.1. Âşıklığa Hazırlayan Ortam

2.1.1. Âşıklığa Başlayışı

Âşık Mahperi Irmak, babası İskender Bey'in aşıkları çok sevdiğini ve çok dinlediğini söylemiştir. Bu yüzden Âşık Mahperi Irmak daha 5-6 yaşlarındayken âşıkların kasetlerini sürekli dinlemeye başlamıştır. Murat Çobanoğlu'nun hikâyelerini

Âşık Şenlik, Sabri Şimşekoğlu, Reyhani, Orhan Üstündağ, Vahit Köroğlu'nun türkülerini dinleyerek âşıklığa heveslenmiştir.

Âşık Mahperi Irmak, dayısının yanında Âşık Şenlik'in köyünde yaşarken orada Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'nu tanımıştır. Âşık Yılmaz Şenlikoğlu, Âşık Şenlik'in öz torunudur. Kendisiyle İzmir'de görüşmeye devam etmiştir. Âşık Mahperi Irmak, Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'yla sık sık görüşmüştür.

Âşık Yılmaz, Âşık Mahperi Irmak ile olan atışmasında soyunu, âşıklık geleneğini yaşatıp yürütecek kişinin o olduğunu şu dörtlülle ifade etmektedir.

Gözümün ışığı Songül Mahperi'm

Şenlik ocağının közünü koru

Dedemin Torunu lali gevherim

Değerlim kıymetlim özünü koru

Âşık Yılmaz Şenlikoğlu ilk başlarda kadının âşıklık ortamında bulunmasına, kadının saz çalmasına karşı gelirken daha sonra Âşık Mahperi Irmak'ın âşıklık geleneğini iyice öğrenmesini ve bu geleneği devam ettirmesini istediğini şu dörtlülle dile getirmiştir.

Yılmaz der ki sakın etme şikâyet

Sanatın uğrunda hep eyle gayret

Mahperi'm gocaldım durma devam et

Bir tarih bıraktım mazini koru

Âşık Mahperi Irmak, Kültür Bakanlığının düzenlediği şairlik kimlik sınavını ve mülakatını geçerek bakanlık sanatçı, halk şairi tanıtım kartını almıştır.

Âşığımız babası İskender Bey'in âşıkları çok sevdiğini, eskiden köy köy gezen, kahvehanelerde türkü söyleyip sazına takılan parayla geçinen âşıkları evinde misafir ettiği söylemiştir. Bu âşıklardan biri Ilgar Çiftçioğlu biri de Şeref Taşlıova'dır. Misafir olarak kaldıkları gece âşığın evinde saz çalıp türkü söylemiştir. Âşık Mahperi Irmak'ın, birçok âşığın ismiyle, âşıklık kültürü ile büyüdüğü için de âşıklığa heves etmiştir. Âşık daha 4-5 yaşlarındayken mahallede mâni söylemeye başlamıştır.

Âşık Mahperi Irmak'ın âşıklık geleneğini sevmesinin nedenlerinden biri de soyunun Âşık Şenlik'e dayanmasıdır.

2.1.2. Rüya Görme

Âşık, her ne kadar kendi ifadesiyle bade içmediğini söylese de küçükken bir gece rüyasında Şenlik dedesini görür. Kıl çuhada oturan dedesi Mahperi'yi çağırıp yanına oturmasını söyler. Oturduğunda yanındaki heybesinden birbirine eklenmiş kırk parça deriyi çıkarır. Her parçanın üstünde bir şiir yazılıdır. Bu deriyi âşığa verir. Ona bu deriyi alıp şiir yazmasını söyler ve âşıklık soyunu devam ettirmesini kendisinden ister.

2.1.3. Âşıklığında Rol Oynayan Olaylar

Daha küçük yaşlarında mâni söylemeye başlayan Âşık Mahperi Irmak, âşıklık geleneğinin önemli yerlerinden olan Çıldır'da âşıklardan, âşıklardan ve onların şiirlerinden etkilenmiş, 1997-2004 tarihleri arasında dörtlükler hâlinde şiirler yazmıştır. 2004 yılından sonra hece ölçülü, uyaklı şiirler yazmıştır.

Âşıklığında rol oynayan en büyük olay küçükken bir gece rüyasında Şenlik dedesini görmesidir. Kıl çuhada oturan dedesi Mahperi'yi çağırıp yanına oturmasını söyler. Oturduğunda yanındaki heybesinden birbirine eklenmiş kırk parça deriyi çıkarır. Her parçanın üstünde bir şiir yazılıdır. Bu deriyi âşığa verir. Ona bu deriyi alıp şiir yazmasını söyler ve âşıklık soyunu devam ettirmesini kendisinden ister. Âşık Mahperi Irmak uyandığında garip duygular içerisinde şiir yazmaya başlamıştır.

Âşıklığında rol oynayan diğer önemli olay ise Âşık Şenlik soyundan gelmesidir. Küçük yaşta âşıklık geleneği içerisindeki âşıklardan etkilenmiştir. Dayısının yanında Âşık Şenlik köyünde yaşarken Âşık Şenlik'in öz torunu olan Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'yla tanışmış ve sık sık görüşmüştür. Başlarda Âşık Yılmaz Şenlikoğlu, kadının âşıklık ortamında bulunmasına, kadının saz çalmasına karşı gelirken daha sonra soylarını ve âşıklık geleneğini yaşatıp yürütecek kişinin Âşık Mahperi Irmak olduğunu söylemiş, âşıklık geleneğini iyice öğrenmesini ve bu geleneği devam ettirmesini Âşık Mahperi Irmak'tan istemiştir.

Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'nun Âşık Mahperi Irmak için yazdığı şiirdeki “Sanatın uğrunda hep eyle gayret” dizesi Âşık Mahperi Irmak'ın âşıklığa devam etmesi hususunda rol üstlenmiştir.

Âşık Mahperi Irmak'ın, küçük yaştan itibaren âşıklık geleneğinde kendini geliştirmeye başlamış ve bu geleneği devam ettirmiştir.

2.1.4. Katıldığı Programlar

Âşık Mahperi Irmak'ın hem aile ortamı hem de çevresi sayesinde yörenin âşıklarıyla tanışıp onlardan etkilenmiştir. Âşıklığa başlayınca birçok sazlı-sözlü ortama katılmaya başlamıştır. Âşıklık geleneğinin yaşatılması için 2015 yılında “Sarıkamış Derneği”nin şölenine katılmış ve orada şiirlerini icra etmiştir. 2016 yılında Bayraklı Osmangazi Fethi Sekin İlköğretim Okulu'na bir program düzenlemiş, Âşık Nuri Demiroğlu ve Âşık Rıza Çelebi de bu programa katılmıştır. Âşık Maksut Koca'nın sunduğu “Ozan Telinden” adlı programda ve TRT radyo programında kendi şiirlerini okumuştur. 2018 yılında “Kocaeli Ozanlar Şairler ve Edebiyatçılar Derneği” tarafından düzenlenen “Kocaeli Şairler ve Ozanlar Buluşması” adlı programda bulunmuştur. 2018 yılında Ankara'da düzenlenen “Bir Resim Bir Şiir” adlı yarışmada seçici kurul üyesi olmuştur. 2019 yılında Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde düzenlenen “Türkülerle Tıp” adlı programa katılmıştır. 2020 yılında Ozan Dündar Ağdağ'ın hazırlayıp sunduğu sazlı-sözlü programda konuk olmuştur.

2.1.5. Mahlas Alması

Âşıklar belli bir olgunluğa ulaştınca kendi belirlediği ya da bir başkasının verdiği mahlası kullanmaya başlar. Âşıklar, bu aldıkları mahlas ile tanınırlar ve şiirlerinde bu mahlasları kullanırlar.

Âşığımız Mahperi Irmak, kimlikteki ismi Mahperi'yi şiirlerinde mahlas olarak kullanmıştır. Göbek adı olan “Songül” ismini de lebleğmez geleneğine bağlı kalarak oluşturduğu şiirlerinde mahlas olarak kullanmıştır.

2.1.6. Âşığın Sanatsal Eğitimi

Âşıklık geleneğinin başlangıcından günümüze kadar gelmesi, bu geleneğin kurallarını bilen kişiler tarafından bilmeyen ve öğrenmek isteyen kişilere aktarılmasıyla gerçekleşmiştir. Bu gelenek önemli ölçüde usta-çırak ilişkisi şeklinde aktarılmaktadır. Bu gelenek içinde yetişen adayın eğitimi, çıraklıktan ustalığa kadar devam eden bir süreçtir. Günümüzde toplumsal değişim ve dönüşümler, bu geleneğin nesilden nesile aktarılma sürecini de etkilemiş ve değiştirmiştir.

Âşık Mahperi Irmak'ın sistematik bir usta- çırak ilişkisi olmamıştır. Daha çok etkilendiği örnek gördüğü insanlar vardır. Bunların başında Âşık Şenlik gelmektedir. Âşık Şenlik'in torunlarından olan Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'nun yanına gidip gelmiş onun anlattığı şiirlerden, türkülerden etkilenmiştir. Küçük yaşta Âşık Nuri'nin türkülerini ezberleyip söylemeye başlamıştır. Mahperi'nin babası da âşıklık geleneğini benimsemiş bir kimse olmuştur. Babasının kitaplığında bulunan Kerem ile Aslı, Ferhat ile Şirin gibi kitapları okuyup kelime dağarcığını genişletmiş ve âşıklık kültürüne daha çok heves etmeye başlamıştır. Bir sağlık çalışanı olarak zamanı olmadığı gibi bir kadın olarak da bir ustanın yanında bulunma gibi bir şansının pek olmadığını düşünmüştür. Bununla birlikte şiirlerini sosyal medyada paylaştığı zaman Âşık Maksut Feryadi, Âşık Korkmaz İkan gibi âşıklar şiirleri hakkında tavsiyeler vermiştir. Usta-çırak ilişkisi olmamasına rağmen Âşık Mahperi Irmak sanat dünyasını geliştirmiştir. Âşık Yılmaz Şenlikoğlu'nun yanına sürekli gidip gelmiştir. Kendisiyle görüştüğü zaman muhabbetleri sade âşıklık geleneği üzerine olmuştur. Şenlikoğlu; Âşık Şenlik'ten ve Âşık Nuri'den şiirler okumuş, Âşık Mahperi Irmak da bunları dinlemiştir.

Âşık Mahperi Irmak, âşıklık geleneği hakkında birçok çalışma okumuş ve kendisi de mensubu olduğu geleneğe yönelik araştırmalar yapmıştır. Âşıklık geleneği çerçevesinde kendini geliştirmesinde en önemli noktanın okuyup araştırmak olduğunu belirtmiştir. Âşık Mahperi Irmak günümüzde de âşıklık geleneği hakkında araştırmalar yaparak kendini geliştirmektedir.

2.1.7. Mahperi Irmak'ın Sanat Geleneğinde İzmir'in Rolü

Geçmişten günümüze doğru değişerek ve gelişerek gelen âşıklık geleneği, yaşanan göçlerle birlikte farklı coğrafyalara taşınmıştır. İzmir, yaşanan göçlerle birlikte âşıklık geleneğinin tanındığı ve icra edildiği yerlerden birisi olmuştur.

1950'lerde tarımda sanayileşmenin etkisiyle iç ve dış göçler olmaya başlamıştır. Dış göçlerde Almanya varış noktasıyken İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlere de iç göçler yaşanmıştır. “Ekonomik sıkıntılar, tarım arazilerinin miras yoluyla bölünmesi, tarımda sanayileşme sonucu insan gücü olan ihtiyacın azalması” gibi nedenler insanların başka yerlere göç etmesine sebep olmuştur. Ailesinin geçimini sağlamak zorunda olan âşıklar, âşıklığın yanında ek işe de ihtiyaç duymuştur. Ek iş ihtiyacı yaşadıkları bölgede mevcut olmayınca göç etmeye mecbur kalmışlardır. Bu âşıklar, İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gibi şehirlere yerleşmişlerdir (Çankaya, 2014, s. 15).

Anadolu'nun birçok bölgesinde âşıklık geleneği var olduğu gibi İzmir'deki âşıklık geleneği de genellikle ekonomik ve sosyal sebeplerden dolayı Kars-Ardahan, Erzurum, Tokat ve Sivas'tan İzmir'e göç etmiş âşıklar tarafından o yöre kültürü etkisiyle yaşatılmaktadır (Özcan, 2020, s. 64).

Türkiye'nin Doğu ve Orta Anadolu bölgelerinde dünyaya gelmiş ve âşıklık geleneği içerisinde yetişmiş yirmiden fazla âşık, ekonomik şartlardan dolayı İzmir'e yerleşmiş ve âşıklık geleneğini burada da icra etmeye devam etmiştir. İzmir'e göç eden âşıklar âşıklık geleneğini burada yaşatmaya çalışmışlardır. İzmir'de başka işlerde çalışmanın yanında âşıklık geleneğini de devam ettirmişlerdir. Birçoğu âşıklık geleneğini memleketlerinde usta-çırak ilişkisi ile öğrenmiş, bir kısmı ise günümüzde İzmir'de usta-çırak ilişkisi ile öğrenmektedir. İzmir'deki âşıklık geleneği bu şehre yerleşen âşıklarla oluşmuş ve yine göçle gelen insanlar tarafından yaşatılmaktadır (Ekici ve Fedakâr, 2013, s. 52-53).

İzmir'in sanayi ve ekonomi anlamında gelişmiş olmasından dolayı Türkiye'nin çeşitli yerlerinden göç almasına neden olmuştur. Yaşanan bu göçler içerisinde bütün meslek grubundan insanlar olduğu gibi âşıklar da İzmir'e göç etmişlerdir (Çankaya, 2014, s. 27).

İzmir'e göç etmek zorunda kalan âşıklardan biri de Mahperi Irmak'tır. Âşık Mahperi Irmak, Ardahan'da dünyaya gelmiştir. Küçük yaştan itibaren memleketinde âşıklık geleneğinin içerisinde yer edinme fırsatı bulmuştur ancak on beş yaşındayken ailesinin yaşadığı ekonomik sıkıntılardan dolayı İzmir'de bulunan amcasının yanına yerleşmiş ve İzmir'deki bir konfeksiyonda çalışmaya başlamıştır. Evlendikten sonra tamamen İzmir'de yaşamaya başlamıştır. On beş yaşına kadar memleketinde âşıklık geleneği içerisinde bulunmuş ve Doğu Anadolu âşıklarından etkilenmiş, İzmir'e yerleştikten sonra âşıklık geleneğini icra etmeye devam etmiştir.

2.1.8. Eserleri

Âşık Mahperi Irmak, “Ay Perisi” ve “Şem ile Pervane” adlı iki şiir kitabı yayınlamıştır. Bu çalışmada inceleme konusu yaptığımız şiirlerin bir kısmı bu iki şiir kitabında bulunmaktadır. Yüzyıllardır devam eden şiir ve âşıklık sanatını gelecek nesillere aktarılması ve yaşatılmasında kültürümüze katkı sağlayacağına inanarak ortaya koyduğu ürünlerinin birçoğunu bu kitaplarda ele almıştır.

2. BÖLÜM

MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN ŞEKİL, TEMA, DİL VE EDEBİ SANATLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

1. ŞİİRLERİNİN ŞEKİL AÇISINDAN İNCELENMESİ

1.1. Hane Sayısı

1.1.1. Dörtlüklerden Kurulu

Üç haneden kurulu şiirleri: 15, 54, 71, 112, 143, 178.

Dört haneden kurulu şiirleri: 3, 5, 6, 9, 20, 22, 25, 27, 37, 52, 55, 57, 59, 60, 68, 76, 80, 83, 93, 95, 100, 101, 105, 110, 116, 120, 121, 126, 134, 140, 146, 149, 151, 153, 157, 159, 161, 165, 167, 172, 176, 179, 180, 181, 185, 195, 196, 201, 205, 207.

Beş haneden kurulu şiirleri: 1, 2, 4, 8, 11, 16, 19, 28, 33, 35, 38, 40, 43, 44, 45, 51, 64, 69, 70, 72, 74, 79, 86, 87, 89, 97, 99, 103, 104, 108, 109, 111, 113, 114, 119, 122, 123, 124, 125, 128, 132, 133, 135, 139, 148, 150, 155, 156, 158, 162, 163, 164, 168, 170, 171, 174, 175, 183, 186, 187, 193, 197, 198, 199, 203, 204, 210.

Altı haneden kurulu şiirleri: 10, 13, 14, 21, 23, 24, 29, 30, 32, 50, 53, 56, 73, 82, 84, 90, 92, 98, 102, 106, 118, 129, 131, 136, 137, 141, 142, 145, 147, 154, 166, 202, 206.

Yedi haneden kurulu şiirleri: 17, 26, 39, 115, 117, 130, 144, 189, 191, 192, 211.

Sekiz haneden kurulu şiirleri: 18, 34, 46, 58, 63, 66, 77, 78, 88, 94, 127, 138, 209.

Dokuz haneden kurulu şiirleri: 12.

On haneden kurulu şiirleri: 31, 36, 42, 160, 177.

On bir haneden kurulu şiirleri: 48, 49, 61, 75, 208.

On iki haneden kurulu şiirleri: 190.

On sekiz haneden kurulu şiirleri: 91.

1.2. Hece Sayısı

7 heceli şiirleri: 174, 208.

8 heceli şiirleri: 4, 12, 26, 31, 46, 49, 58, 59, 61, 88, 115, 121, 142, 155, 160, 170, 197, 209.

11 heceli şiirleri: 2, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 43, 44, 45, 48, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 57, 60, 63, 64, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 79, 80, 82, 83, 84, 87, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 140, 141, 144, 145, 146, 147, 148, 150, 151, 153, 154, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 171, 172, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 183, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 195, 196, 198, 199, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 210, 211.

14 heceli şiirleri: 35, 42, 47, 71, 139.

15 heceli şiirleri: 1, 3, 5, 6, 15, 22, 27, 54, 76, 86, 149.

16 heceli şiirleri: 143, 178.

18 heceli şiirleri: 207.

1.3. Kafiye Şeması

Âşık Mahperi Irmak, şiirlerin çoğunda abab-cccb klasik koşma kafiye düzenini kullanmıştır. 1, 5, 6, 9, 15, 22, 27, 42, 43, 54, 76, 86, 178, 207 numaralı şiirlerinde aaxa-bbba kafiye düzenini, 3, 35, 129 numaralı şiirlerde aaaa-bbba kafiye düzeni, 11, 12, 19, 34, 45, 69, 97, 101, 123, 131, 142, 155, 189, 196, 209, 210, 211 numaralı şiirlerinde xaxa-bbba kafiye düzeni, 64, 195 numaralı şiirlerinde aaab-cccb kafiye düzenini kullanmıştır.

1.4. Kafiye Yapısı

1.4.1. Yarım Kafiye Şiirleri

3 nu. **l:** bul, sal, kıl, gel, gül

4 nu. **r:** sor, gör, ar, yür, sar, er

5 nu. **l:** gül, bul, kal, al, bil

6 nu. **l:** kul, öl, gül, bal, kal

10 nu. **r:** var, gir, sır, dur, vur, nur, kir

11 nu. **l:** el, bülbül, fil, cahil, ehil, Songül

12 nu. **l:** al, gel, çal, kal, sol, dal, sil, çal, yol, öl

13 nu. **z:** giz, öz, iz, bez, göz, buz, sız

14 nu. **r:** zor, kor, har, yâr, şer, kir, **peri**

16 nu. **n:** sön, din, bin, yan, sin, **gönder**

17 nu. **z:** yaz, süz, boz, kız, gez, yüz, sız, kaz

18 nu. **l:** sol, yıl, dol, bul, ol, bil, el, dul, öl

19 nu. **t:** git, yat, kaynat, tut, sat, kat

20 nu. **n:** sevin, avun, savun, dövün, uğun

21 nu. **k:** yık, yak, **oku**, çak, tak, **doku**, çek

23 nu. **r:** sürer, firar, arar, yarar, zarar, karar, erer

26 nu. **k:** tek, çek, Hâk, ak, sok, dök, bak, pak

27 nu. **n:** sen, can, han, dün, ün

28 nu. **l:** sel, dil, kül, hal, yol, tel

30 nu. **l:** el, dil, gül, yol, sal, yıl, dal

32 nu. **l:** çal, yıl, gel, al, kal, gül, bil

33 nu. **l:** ol, yol, bul, kul, bal, gül

36 nu. **l:** kal, sal, gel, al, ol, kıl, sol, yol, çal, bil, öl

- 37 nu. **a:** Ankara, sahra, tayfa, zirve, nâra
- 38 nu. **l:** dil, el, zül, yol, yıl, kul
- 40 nu. **ç:** uç, seç, geç, biç, göç, iç
- 43 nu. **l:** gel, gül, al, çal, dal
- 45 nu. **r:** ser, ör, vur, gir, ger, er
- 46 nu. **l:** el, el, bil, kel, kol, **çile**, lâl, lal, kul
- 48 nu. **ç:** amaç, taç, aç, inanç, ilaç, saç, araç, uç, oruç, biç, aç, göç
- 49 nu. **n:** Çin, yön, un, din, in, gön, gen, nan, yün, kan, sin, ün
- 50 nu. **l:** kul, dil, al, dal, kül, sel, sal
- 51 nu. **l:** gül, bil, el, çal, böl, sal
- 52 nu. **n:** dön, sön, yan, dün, kon
- 54 nu. **l:** yol, kol, sal el
- 57 nu. **l:** yel, tel, dil, sel, kül
- 59 nu. **r:** yürür, dur, vur, **korur**, gör
- 60 nu. **l:** yıl, hal, bal, yol, kol
- 61 nu. **ç:** ölç, iç, taç, aç, ilaç, aç, saç, göç, uç, seç, geç, kaç
- 64 nu. **t:** yat, bat, **otur**, bit, yet
- 68 nu. **k:** çık, bak, yık, yak, sık
- 69 nu. **t:** at, tut, bit, kat, it, at
- 71 nu. **k:** bak, ak, çek, dök
- 72 nu. **ş:** yaş, kaş, kış, düş, diş, aş
- 73 nu. **l:** gül, çal, kal, dol, öl, gel, çal
- 74 nu. **s:** ses, pus, pis, pes, yas
- 75 nu. **l:** bul, kal, gel, sol, el, gül, ol, böl, sil, kul, dal, öl
- 76 nu. **n:** an, kon, ban, kan, dön

- 77 nu. **l:** yel, kül, kul, el, bel, gül, dil, tel, sel
- 79 nu. **l:** gül, gel, bul, al, kal, ol
- 80 nu. **l:** del, gel, ol, çal, sol
- 82 nu. **l:** dal, sal yol, al, kal, ol, bul
- 83 nu. **ş:** baş, taş, yaş, hoş, beş
- 84 nu. **l:** sil, bil, gül, dal, kal, al, öl
- 87 nu. **ç:** geç, seç, aç, kaç, saç, göç
- 91 nu. **l:** al, bal, çöl, çul, dal, el, gül, il, kul, kül, lal, mal, nal, pul, sal, şal, tel, yol, zül
- 92 nu. **r:** kor, yer, dur, kir, bir, nar, sır
- 94 nu. **l:** cahil, **hile**, kâmil, karanfil, tel, dil, sil, il, Songül
- 97 nu. **l:** ol, ol, kal, bil, gel, öl
- 98 nu. **ş:** yoldaş, taş, aş, gönüldaş, savaş, kış, kuş
- 99 nu. **l:** bul, gül, kal, ol, çal, öl
- 101 nu. **ş:** koş, aş, **taşıyor**, coş, yaş
- 102 nu. **l:** sol, gül, **noldu**, çal, yol, kal, bul
- 103 nu. **k:** dik, çek, ek, bük, sek, dök
- 104 nu. **ç:** iç, göç, aç, seç, uç, saç
- 108 nu. **y:** tay, doy, **buymuş**, say, cay **nafileymiş**
- 110 nu. **y:** uy, kıy, cay, duy, yuy
- 112 nu. **l:** el, yel, dol, gül
- 113 nu. **r:** zar, har, nar, sur, kar, gör
- 115 nu. **r:** esir, kusur, Mansur, unsur, asır, cesur, hasır, mahsur
- 118 nu. **l:** dil, yel, pul, yol, cahil, ehil, gül
- 120 nu. **ç:** seç, uç, iç, kaç, aç

- 121 nu. **ş**: kuş, kış, düş, yaş, taş
- 123 nu. **r**: kar, sır, var, yar, zor, yer
- 124 nu. **l**: çöl, kül, el, zal, lal, Nil
- 125 nu. **z**: yüz, göz, iz, köz, söz, biz
- 126 nu. **r**: dur, kur, kır, sor, vur
- 127 nu. **l**: **y**alan, böl, gül, sil, kıl, **t**alan, **p**lan, yol, kal
- 128 nu. **z**: boz, az, düz, diz, yaz, kaz
- 129 nu. **ç**: göç, geç, saç, kaç, uç, iç, biç
- 130 nu. **ç**: geç, kaç, seç, iç, aç, saç, hiç, göç
- 131 nu. **ç**: aç, seç, ilaç, taç, iç, göç, aç
- 133 nu. **l**: gel, gül, böl, çal, al, ol
- 135 nu. **l**: hâl, el, dil, sel, tel, yol
- 138 nu. **l**: pul, kul, el, bil, bal, gül, çul, dal, Songül
- 139 nu. **r**: zifir, yer, seher, ilkbahar, bir, mezar
- 140 nu. **l**: kül, çöl, sel, el, sol
- 141 nu. **r**: nar, kor, mezar, **n**ere, ihtiyar, har, yâr
- 142 nu. **r**: kur, sor, gör, dur, vur, yar, sar
- 144 nu. **l**: bul, kal, gel, el, sil, gül, çal, dal
- 145 nu. **r**: der, sür, var, sar, **y**urdu, bir zor
- 150 nu. **l**: bul, gül, sal, gel, çal, dal
- 157 nu. **ş**: baş, taş, aş, döş, beş
- 158 nu. **r**: diri, ser, kur, ör, ger, sor
- 162 nu. **l**: ol, dol, bil, gül, sal, kal
- 163 nu. **r**: ar, var, er, kâr, zor, yâr
- 165 nu. **l**: tel, yel, gül, el, kul

- 167 nu. **z:** yaz, söz, saz, köz, naz
- 168 nu. **l:** gül, bal, yol, al, dal, kül
- 170 nu. **r:** vur, sür, dur, sor, kır, sar
- 171 nu. **l:** yel, tel, hal, dil, yıl
- 175 nu. **k:** yık, bık, çık, bak, tak, ak
- 177 nu. **y:** giy, say, uy, yay, duy, cay, soy, doy, oy, kıy, koy,
- 180 nu. **r:** **kara**, yar, var, kır, bor
- 181 nu. **l:** sel, el, kul, çöl, pul
- 187 nu. **t:** süt, et, ot, tarikat, asalet, sanat
- 189 nu. **r:** ver, sor, ör, gör, sür, kır, ser, ger
- 190 nu. **t:** tut, sat, at, yit, yat, at, tüt, çat, **keten**, kat, kot, tut, yat
- 192 nu. **z:** poz, buz, yaz, kaz, köz, yoz, boz, kız
- 201 nu. **l:** ol, bul, dol, bil, gül
- 203 nu. **ş:** yaş, aş, koş, şaş, düş, piş
- 204 nu. **l:** kal, sol, dal, al, çal, ol
- 205 nu. **ş:** şaş, taş, koş, koş, yaş
- 206 nu. **ş:** taş, eş, şaş, boş, aş, yaş, döş

1.4.2. Tam Kafiye Şiirleri

- 1 nu. **an:** mekân, unvan, devran, ferman, kurban, kervan
- 2 nu. **et:** emanet, hitabet, zarafet, marifet, cesaret, asalet
- 8 nu. **an:** şân, an, nan, **mani**, dün, can
- 9 nu. **an:** derman, irfan, insan, mihman, kurban
- 22 nu. **ul:** kul, yoksul, makbul, Resul, meçhul
- 25 nu. **ce:** delice, yüce, bilmece, gece, hece
- 39 nu. **an:** zaman, insan, imkân, irfan, vicdan, derman, divan, güman

42 nu. **an:** cihan, lisan, vatan, yan, ferman, kervan, lokman, kurban, derman, umman, insan

53 nu. **ak:** toprak, çırak, yaprak, bulak, orak, bayrak, ırnak

55 nu. **ar:** yadigâr, rûzigâr, nevbahar, hisar, ihtiyar

56 nu. **et:** hizmet, töhmet, gaflet, hürmet, gurbet, sanat, rahmet

89 nu. **af:** saf, etraf, raf, Mushaf, insaf, sarraf

93 nu. **  k:** başka, a  k, küçük, meşk, keşke

116 nu. **et:**   efkat, hasret, gurbet, sohbet, hürmet

122 nu. **e  :** mele  , direç, y  re  , bile  , yele  , dile  

132 nu. **et:** sohbet, cennet, gurbet, rahmet, hürmet, hasret

147 nu. **na:** s  ne, yana, d  ne, yine, bana, sana, dine

149 nu. **ap:** serap, girdap, hitap erhap, bitap

154 nu. **an:** insan, vicdan, zaman, seyran, derman, ferman, sultan

156 nu. **an:** kervan, kurban, hayran, destan, duman, umman

164 nu. **et:** ibadet, cesaret, emanet, adalet, metanet, sefalet, keramet

166 nu. **ar:** aşikâr, kar, zar, intizar, har, mar, mezar

172 nu. **an:** liman,   oban, pehlivan, mihman, kervan

174 nu. **ra:** Yaradan, sıra, bora,   ıra, t  re, kara

176 nu. **  k:**   ık, yık, b  k, y  k,    k

178 nu. **an:** can,   ryan, vicdan, vatan

183 nu. **et:** zarafet, ziyafet, sel  met, nezafet, hararet, letafet

191 nu. **et:** sefalet, keramet, al  met, dirayet, ziyafet, cehalet, cinayet, hid  yet

196 nu. **ad:** od, dad, zad, ganad, murad

198 nu. **ar:** hükümdar, aşikâr, z  l  f  kar, zul  mkar, zimamdar, alemdar

210 nu. **an:** mihman, sultan, fidan, zaman, insan, hocan

1.4.3. Zengin Kafiye Şiirleri

15 nu. **İlah:** Allah, inşallah, Beytullah ,bismillah

134 nu. **ran:** viran, boran, turan, soran

151 nu. **aht:** payitaht, veliaht, züht, taht, ahtı

161 nu. **ak:** yaprak, kucak, şafak, toprak, ocak

179 nu. **man:** lokman, ferman, güman, mihman, derman

185 nu. **ayır:** hayır, bayır, **doğur,** çayır, ayır

1.4.4. Tunç Kafiye Şiirleri

159 nu: Gülbahar, bahar, ahar, har, ar

1.4.5. Nakarat Olan Şiirleri

24 nu: Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

29 nu: Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

31 nu: Kazın kilosu beş yüze

35 nu: Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

44 nu: Şenlik torununun Korkmaz balası

58 nu: Anamın yağlı ketesi

63 nu: On altı it bir kaz bir at bir eşek

66 nu: Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

78 nu: Bizi niye yalnız koydun can babam

95 nu: Seni senden fazla sevdim sevdiğim

105 nu: Ben seni kırdıysam özür dilerim

106 nu: Ben kendi kendimden özür dilerim

109 nu: Ben ülkemde barış huzur isterim

111 nu: Sen bana sırdaşsın canım kardeşim

- 114 nu: Gördüğüm rüyanın tesirindeyim
119 nu: Asma sen yüzünü kurban olduğum
146 nu: Bülbülümsün benim gülünüm senin
155 nu: Bayramınız kutlu olsun
160 nu: Beni de dolandırdılar
186 nu: Ya o yâri getir ya beni götür
195 nu: Sigarayı hayatından uzak tut

2. ŞİİRLERİNİN TEMA AÇISINDAN İNCELENMESİ

2.1. Aşk

Türk edebiyatının en çok kullanılan teması olan aşk şairimiz de birçok şiirinde dile getirmiştir. Aşk ile ilgili şiirlerinde aşk yüzünden sıkıntılar yaşadığı için genellikle ayrılık, hasret gibi konuları işlemiş, vuslattan çok bahsetmemiştir. Aşkın kuralının kurumayan gözyaşı ve yaralı bir bağır olduğunu öne sürmektedir. Âşık, sevgiliden ayrı kalmanın ölüm gibi olduğunu fakat sevgilinin hayaliyle uyumanın, hasretini çekerek onu sevmenin bile ona yettiğini belirtmektedir. Aşk konulu şiirlerinde genelde aşk yüzünden acı çekmekte, vuslat için Allah'a yalvarmaktadır. Sevgiliden ayrı kaldığı için ömür boyu acı çekmeyi kaderi olarak görmüş ve buna sabretmesi gerektiğini düşünmüştür. Âşık Mahperi Irmak, aşkının dillere destan olduğunu şu dörtlülle dile getirmektedir:

Gönül selâmımı uçurdum yar'a

Hem rüzgâr anlatır hem yel anlatır

Bu aşkımız destan olmuş diyara

Hem mızrap anlatır hem tel anlatır (171)

Aşık, sevgilisinin yokluğu nedeniyle yavaş yavaş öldüğünü aşağıdaki dörtlülle anlatmaktadır:

De ki taptazedir gönlümde yeri

Yokluğunda sırdaş etmiş kederi

Mahım diye o sardığın Mahperi

Ölüyormuş diye bildir postacı (36)

Aşağıdaki dörtlükte ise sevgilisinden uzak olmasına ve onun hayaliyle uyumasına rağmen onu sevmenin ne kadar güzel olduğunu dile getirmektedir:

Sensizlik şu kalbime saplanan kanlı mızrak

Vuslata eremeden kurdular türlü tuzak

Hayalinle uyurum olsam da senden uzak

Hasretini çekerek seni sevmek ne güzel (71)

Sevdiğine kavuşmak için el açıp Allah’a yalvardığını da şu dörtlükle dile getirmiştir:

Ey sevdiğim gel gör yanar yüreğim

Sana vurulmuşum delicesine

Her gece dilimde vuslat dileğim

El açıp yalvardım Hâk yücesine (25)

“Sevdiğim 3” adlı şiirinde sevdaya düşünce derdinin olduğu ve acı çektiğini fakat bunların aşkın bir kuralı olduğunu ifade etmektedir:

Derdim oldu dizi dizi sıralı

Kurumaz göz yaşım bağrım yaralı

Meğerse bu imiş aşkın kuralı

Seni senden fazla sevdim sevdiğim (95)

“Sevdiğim 4” adlı şiirinde ise sevgisinin gitmesinden dolayı ömür boyu mutlu olamayacağını, bunu kaderi olarak kabul edip sabretmesi gerektiğini söylemektedir:

Kaderindir sabır eyle Mahperi

Mevla’ya aht ettim dönemem geri

Yad ele gittiğin o günden beri

Ömür boyu artık mutlu olamam (79)

2.2. Gam ve Keder

Âşık Mahperi Irmak, küçük yaşta ailesinden ve memleketinden ayrılmış, evlenerek İzmir'e yerleşmiştir. Ailesinden ayrı kalmasıyla ve yaşadığı zorluklar nedeniyle genç yaşında hüznün ve keder sahibi olmuştur. Hayatı boyunca türlü zorluklar çekmesi nedeniyle şiirlerinde gam ve keder konuları üzerinde yoğunlaşmıştır. Şiirlerinde duyguları isyan eden bir tavra işaret etse de genel olarak gamı ve kederi ya imtihan olarak ya da kendine arkadaş olarak görmüştür. Hayatında bin çeşit dert olsa da tek başına bu dertler karşısında dimdik ayakta olduğunu ifade etmektedir. Sürekli sıkıntılar çekmesinden dolayı Allah'ın onu sınadığını düşünmüştür. Omuzlarında gam yükü olsa da her zaman umudunun olduğunu şiirlerine de yansıtmıştır. Kör talihin üzerine gömlek olduğunu, eskiden lale ve sümbül gibi olan yüreğinin dertten çile örtüsüne döndüğünü, ızdırabın konuğu olduğunu, gündüzlerinin geceye döndüğünü söylemiş, bütün bu yaşadıklarına rağmen yine de yüzünün güldüğünü şiirlerinde dile getirmiştir. Dertliler içinde en büyük derde sahip olan kişinin kendisi olduğunu ve benzerinin bile olmadığını düşünmektedir. Hayatı da keder olarak adlandırmıştır.

Âşık, genel olarak gamı ve kederi imtihan olarak görmüş ve bunu kabullenmiştir:

Kederli dertli her anım

Sızılar durur sol yanım

Böyle imiş imtihanım

Hak beni sınar ağlarım (88)

Âşık Mahperi Irmak, kendi isminin anlamına gelen “Ay Perisi” adlı şiirinde hayatın gam köprüsünde tek başına ve dimdik bir şekilde yürüdüğünden bahsetmektedir:

Hayatın gam köprüsünde

Yalnız yürür Ay Perisi

Bin çeşit dert ortasında

Dimdik durur Ay Perisi (59)

Âşık, yazdığı Muvaşşah Divânı'nda omuzunda gam yükü olmasına rağmen umutla yola çıktığını, gam yüklü olmasına rağmen umudunun olduğunu dile getirmektedir. Eskiden lale ve sümbül gibi güzel olan yüreği şimdi ise çile örtüsüne dönüştüğünden bahsetmektedir. Aşağıdaki son dörtlükte ise neşesinin ölmesiyle ızdırabın konuğu olduğunu söylemektedir:

Songül'üm adım Mahperi çile akan Irmağım

Omuzumda gam yükü var menzilime ırağım

Ne gelir başıma bilmem umutla çıktım yola

Gidem belki Kaf dağının ardındadır durağım

Üzerime gömlek olmuş kör talihin kâbusu

Lale sümbül iken gönlüm şimdi çile örtüsü

Mazi gözümde canlanır ruhumu sarar süsü

Atılmışım bir tenhaya mutluluktan kırağım

...

İçimde kıyamet kopmuş, yine de güler yüzüm

Izdırabın konuguyum neşem ölmüş öksüzüm

Rahat bir günüm olmadı karanlıktır gündüzüm

Mutluluğun bağındaki gazel dökmüş yaprağım (86)

“Sevdiğim (5)” adlı şiirinde nasıl kavuşmanın sevgili için bayram demekse ayrılığın da gam olduğunu ifade etmektedir:

Kavuşmak bayramdır iki sevene

Ayrılık hep gamdır iki sevene

Samanlık seyrandır iki sevene

Ne gerek saraya köşke sevdiğim (93)

Aşağıdaki dörtlükte ise derdinin kimse bilmediğini gam ve ilenin ona arkadaş olduğunu ifade etmektedir:

Anlatsam derdim kim bile

Bana arkadaş gam ile

Dalarım türlü hayale

Düşler ile konuşurum (121)

Âşık rızkını gam denizi üstünde aramaktadır.

Mahperi'nin edep bezi üstünde

Rızık arar, gam denizi üstünde

Sevdiğim adamın dizi üstünde

Daldığımı duyup zleceksin (150)

En büyük derdin kendisinde olduğunu, dertliler içinde eşinin bulunmadığını ve işinin çile pazarında gam satmak olduğunu şu drtlkle anlatmaktadır:

ile pazarında gam satmak işim

Dertliler içinde bulunmaz eşim

Yıllardır doğmayan umut Güneş'im

Bulutlar altından koşar ağabey (205)

Âşık Mahperi Irmak, yedi yıldır sonuçlanmayan mahkemesi için yazdığı "Hakim Bey" adlı şiirinde yuvasındaki huzurunun kalmamasından dolayı gam ve kederin kendisine yaşattıklarından bahsetmektedir:

Yuvamdaki huzurumu aldılar

Gam Kasavet üzerime saldılar

Dümen ile malı mülkü aldılar

Cüzdanımı boş koydular hâkim bey (39)

Küçük yaşta memleketinden ve ailesinden ayrılıp daha sonra genç yaşta evlenen Âşık Mahperi Irmak, genç yaşında gam ve keder sahibi olduğunu aşağıdaki dörtlükte anlatmaktadır:

On beş yaşına gelince kırlara tay ettiler

On yedi on sekizimde everdi toy ettiler

Bağban oldum bağ bezedim emeğim zay ettiler

Genç yaşında hüznün keder almışım bu cihanda (5)

Küçüklüğünden beri zorluklar ve sıkıntılar çeken âşık, hayatı bizzat kendisini keder olarak adlandırmaktadır:

Garipler mihmandı dost otağında

Gönül gülüm soldu ömür bağında

Perişan eyledin bu genç çağında

Meğer keder imiş, ön adın hayat (193)

Âşık, kaderinin ve imtihanının keder dolu bir ömür olduğunu düşünmektedir:

Bu kaderim Yaradan' dan emirdi

İmtihanım keder dolu ömürdü

Dert sinemi kurt misali kemirdi

Bugün de ağladım dün de ağladım

Anam da ağlamış ben de ağladım (81)

Âşık, derdi kendine arkadaş olarak görmüş ve Mecnun gibi derdini taşla döküp gökteki uçan kuşa anlatmıştır:

Yüreğim volkandır buz dağı dışım

Değirmen döndürür gözdeki yaşım

Çile yoldaşımdır dert arkadaşım

Yaşayacak gücüm kalmadı benim

Gökte uçan kuş dinledi derdimi
Gözlerimde yaş dinledi derdimi
Taşa döktüm taş dinledi derdimi
Halden anlayanım olmadı benim (99)

2.3. Ölüm ve Ayrılık

Âşıkların vazgeçilmez konularından biri de ölüm ve ayrılıktır. “Ölüm kaygısının son nefes verilmeden önce yoğunlaşan bir eylemsizlik haline ve gergin bir bekleyişe işaret ettiği elbette doğrudur. Fakat ölüm kaygısı sadece içerisinde yaşanılan dünyaya yönelik kuruntu ve iç sıkıntısı çekme hali değildir. Ölüm kaygısının insanda yarattığı rahatsızlık hissi, yaşanılan dünyanın sınırlarını aşar ve onun, ölüm sonrasında yolculuk edeceğine inandığı dünyaya taşınır” (Göde ve Tatlıcan, 2019, s. 114).

Âşık Mahperi Irmak da ölümün çok acı verici bir duygu olduğunu ama ayrılığın ölümden daha acı verici bir his olduğuna dair görüşüne şiirlerinde yer vermiştir. Ayrılığı bir zehir olarak görmektedir. Lohusa olarak ölenlerin şehit sayıldığını, şehitlerin mekânın cennet olduğunu vurgulamaktadır. Sevgiliden ayrılmaktansa ölmenin daha az acı vereceğine inanmaktadır. Âşık Mahperi Irmak’a göre uğruna başını adadığı sevgiliyle kavuşmasının imkânsızdır ve ayrılık rüzgarı etrafında esmektedir. Âşık Mahperi Irmak, şiirlerinde aşık için vuslatın zor olduğundan, bunun da ölüme eşdeğer olduğundan bahsetmektedir.

Doğum yaparken bebeğiyle birlikte vefat eden ve aynı kabre defnedilen akrabasının ölümünü ve üzüntüsünü şu şekilde dile getirmektedir:

Mahperi’ m dayanmaz bu feryat aha
Lohusa ölenler şehitmiş Şâha
Mekânın cennettir duam Allah’a
İnşallah huzuru buldu Kader’im (102)

Âşık Mahperi Irmak’ın ablası Serpil yirmi bir yaşında vefat etmiştir. Ölen ablasına ziyarete gidince acının tazelendiğini bu dörtlükte anlatmaktadır:

Yirmi bir yaşında ölen civan Serpil bacımız

Babamın ilk göz ağrısı o idi baş tacımız

Kabristanına varınca tazelendi acımız

Toplu ziyarete geldik beş kardeş bir arada (3)

Ayrılığın ölümden daha acı olduğunu şu şekilde dile getirmektedir.

Ayrılık hasretlik, ölümden acı

Gözümde kanlı yaş, yürekte sancı

Mektubun istemem aman postacı

Ya o yâri getir, ya beni götür (186)

Âşık, ayrılığın zehir olduğunu ve yiğidin bu zehri yuttuğunu şu şekilde anlatmaktadır:

Koç yiğit yorganı sırtına atar

Hasret diyarının yolunu tutar

Ayrılık zehrini talih der yutar

Kor olur ağzında öten dilleri (57)

Vuslatın kendisine haram olduğunu ve ayrılık rüzgarının başında estiğini şu şekilde dile getirmektedir:

Ayrılık rüzgârı başımda eser

Vuslat haram oldu bize Gülbahar

Ben senin uğruna adanmışken ser

Diyordun ki sabret gelsin nev-bahar (159)

Âşık Mahperi Irmak, aşağıdaki dörtlükte ise görümcesi yüzünden çektiği zorlukların ölüm gibi olduğundan dem vurmaktadır:

Ben gelince sizin bacanız tüttü

İnsaf et Mahperi canıma yetti

Dizimde dermanım tükendi bitti

Azrail gelmeden öldüm görümce (18)

2.4. Vatan ve Milliyet

Âşık Mahperi Irmak; vatan sevgisini namus meselesi olarak görmüş, vatan için ölmeye hazır olduğunu şiirlerinde dile getirmiştir. İmanı düşmanlara karşı kalkan olarak görmüştür. Vatan uğruna ölenlerin şehit olduğunu, ay-yıldız sevdasının ölene kadar devam edeceğini söylemiştir.

Âşık Mahperi Irmak'ın büyük dedesi olan Âşık Şenlik; Rusya, Ardahan'ı işgal ettiğinde "93 Koçaklaması" diye bir destan yazmış ve ev ev dağıtarak halkın ayaklanmasını sağlamıştır. Halkın ayaklanmasıyla düşman geri çekilmiştir. Âşık Mahperi Irmak bu hususa şiirlerinde yer vermiştir. Ayrıca büyük bir sevgiyle vatanına ve bayrağına bağlı olan Âşık Mahperi Irmak, vatan ve bayrak uğruna canını vereceğini dile getirmektedir. Karabağ'ın Azerbaycan toprağı olduğunu, onun uğruna ölmeye hazır olduğunu ifade etmiştir:

Aşık Şenlik seslenmişti cihana

Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana

Mahperi der gardaş Azerbaycan'a

Vatan bayrak için ölme vaktidir

Artık Karabağ'ı alma vaktidir (173)

Milli duygularla yazdığı bir şiirinde ülke sevgisini ar ve namus olarak görmekte ve ay-yıldız sevdasının ölene dek süreceğinden bahsetmektedir:

Tekbirler inletmişti yedi kat zemin arşı

Ulvi İmanı kalkan ettik düşmana karşı

Sırtlanmış mermisini Yiğit Seyit Onbaş

Biz de ülke sevgisi namus dedik ar dedik

Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik

Semâlarda dolaşıp inmeyecek sancağın
Resulü Ekrem açmış şehitlere kucağın
Mahşere dek tütecek her köşede ocağın
Ay yıldıza sevdamız ölene dek var dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik (65)

2.5. Memleket

Âşık, evlendikten sonra memleketinden ayrı kalmak zorunda kalmıştır. Memleket muhtevası ile ilgili şiirlerinde genelde memleketine özlem duymaktadır. Memleketi olan Ardahan'ın dört mevsim boyunca suyunun buz gibi olduğunu, memleketinin mücevherden bile daha değerli olduğunu, Ardahan'a özgü olan kaz, yağ, bal ve kaşar peynirinin her bölgede sevildiğini şiirlerinde anlatmıştır. Memleket konulu şiirlerinde Ardahan'a olan sevgisini anlatmış, insanların memleketi terk ettiğinden de yakınmıştır. On altı yıl boyunca memleketine gitmediğini söylemiştir.

Âşık Mahperi Irmak, "Ardahan" adlı şiirinde memleketi olan Ardahan'ın güzelliklerini ve memleketinin bütün mücevherlerden daha değerli olduğunu ifade etmektedir:

Suları buz gibi dört mevsim serin
Hiçbir mücevherde yoktur değer
Kazın yağın balın kaşar peynirin
Her bölgede görür hürmet Ardahan (132)

Âşık aşağıdaki iki dörtlükte köyünün eskisi gibi olmadığından, köyde sadece yaşlıların kaldığından ve köyün koskoca bir kabristana döndüğünden yakınmaktadır.

Tek yaşlılar kalmış gençler sürgündü
Yüreğe kor düştü içirim yandı
Kimle konuştuysam babamı andı
Eski yaşananlar dünmüş gibiydi

Mahperi kalmıştı yurduna hasret

On altı yıl sonra ettim ziyaret

Koskoca köy kabristandan ibaret

Her taşına baykuş konmuş gibiydi (52)

Köyünün artık eskisi gibi olmadığını, her şeyin hazır olarak alındığını, ahır ve kümeslerin boş kaldığını “Bizim O Elller” adlı şiirindeki şu dörtlkle anlatmaktadır:

Ahırlar kümesler hepsi kalmış boş

Kete hangel kalktı pişmez kesme aş

Her şey hazır gelir herkeste telaş

Hormonlu tavuğu kaza döndürmüş (192)

2.6. Sıla

Memleketten ayrı yaşadığı yerleri gurbet olarak görürken uzak gurbet olarak da Almanya’yı ve Fransa’yı şiirlerine konu edinmiştir. Gurbette olan insanların da sıla hasreti çektiğini şiirlerinde dile getirmiştir. Âşık Mahperi Irmak, ortaokulu bitirdikten sonra İzmir’e yerleşmek zorunda kalmıştır. Daha küçük yaşta ailesine ve memleketinin hasretini çekmeye başlamıştır. Bu nedenle de bazı şiirlerinde annesine, babasına ve memleketine yönelik sıla hasreti yaşadığını söylemiştir.

Ailesine ve memleketine olan hasretini şu dörtlkle anlatmaktadır:

Küçükken gurbette sıla, hasretini yaşadım

Anne baba özlemini, yıllar yılı taşıdım

Ne zor imiş öksüz kalmak Ağustos’ta üşüdüm

Civan çağda babasız yetim kalmışım bu cihanda (5)

Âşık, aylar sonra ziyaretine gittiği dayısını görünce sıla hasretini hatırlamaktadır:

Gel yanıma kızım diye seslendi

Yüzüme bakınca doldu hislendi

O anda yüreğim gamla beslendi

Sıla gurbetini dayımda buldum (116)

Gurbette olan insanların vatanının burunlarında tüttüğünü, sıra hasreti çektiğini şöyle dile getirmektedir:

Almanya Fransa denen gurbette

Toprak taşı altın sanan gurbette

Ali Veli Hasan Kenan gurbette

Vatanı burnun da tütenler varmış (190)

Aşağıdaki dörtlükte de gurbetin yürekleri köze döndürdüğünü dile getirmektedir:

Kimse ekin ekmez arpa buğday yok

Kiminin karnı aç kimisinin tok

Nüfusu az kalmış bu yıl göçü çok

Gurbet yürekleri köze döndürmüş (192)

2.7. Tabiat

Âşık, tabiat muhtevası ile ilgili şiirlerinde genelde memleketi olan Ardahan'ın güzelliklerinden bahsetmiştir. Haziran ayında her yerde gül ve çiçek açtığını, bahçelerinde meyvelerin eksik olmadığını dile getirmiş, mücevherlerden daha değerli ve cennet kadar güzel bir yer olduğunu da belirtmiştir.

“Bizim Ardahan'ı Anlatayım Mı” şiirinde memleketinin koyunundan, kuzusundan ve yılın her mevsimi kırım eksik olmadığından bahsetmektedir. Dokuz ay boyunca Ardahan'ın dağında karın eksik olmadığını, hazıranda ise her yerde gül açıldığını dile getirmektedir:

Güneş'in donduğu yerdir Ardahan

Dokuz ay dağında kar eksik olmaz

Ezelden ebede hürdür Ardahan

Bizim o ellerden er eksik olmaz
Pir Şenlik Baba'nın sözü meşhurdur

...

Nisan Mayıs Ayı yağmurlu geçer
Kara lastiklerde kir eksik olmaz
Haziran da heryan gül çiçek açar
Bağında yetişen bar eksik olmaz
Yaylası ovası düzü meşhurdur

Tarlası taşlıdır yaparlar çeğil
Akrebi faresi mar eksik olmaz
Hiç bir köyün yolu asfaltlı değil
Yılın her mevsimi kır eksik olmaz
Çakılı kayası tozu meşhurdur (182)

Âşık Mahperi Irmak'ın, Ardahan'ın yaylalarında bin tür çiçek olduğundan
Ardahan'ın cennet gibi bir yer olduğundan ve sularının dört mevsim buz gibi
aktığından bahsetmektedir.

Geceler toplanan köy meclisin de
Şenlik ile başlar sohbet Ardahan
Bin tür çiçek vardır yaylalarında
Yöreler içinde cennet Ardahan
...

Suları buz gibi dört mevsim serin
Hiçbir mücevherde yoktur değer

Kazın yağın balın kaşar peynirin

Her bölgede görür hürmet Ardahan (132)

2.8. Taşlama-Hiciv-Eleştiri

Baba evinde lale ve gülken koca evinde solduğunu, kaynanasından çok çektiğini söylemektedir. “Geçerdi” adlı şiirinde yazdığı şiirleri kendi şiiri olduğunu söyleyen şiirlerini çalan kişiyi hicvetmiş, ağıtlarına ağlayıp hicivlerine gülen kendisini kıskanmayan insanları gönül dostu olarak görmüştür. Hayat pahalılığından yakınmış, gidişatın ve düzenin çok bozulduğunu dile getirmiştir.

“Görümce” adlı şiirinde evlendikten sonra eşinin ailesi tarafından yaşadığı zorlukları, kaynanasının dilinden bıktığını vurgularken gelin geldiği evi ve aileyi hicvederek anlatmaktadır.

Babamın evinde laleydim güldüm

Sizin eve geldim soldum görümce

Ne bir murat aldım ne bir gün güldüm

Dedikodulardan yıldım görümce

...

Baba yurdum gibi rahattır sandım

Türlü yalanlara inandım kandım

Ananın dilinden bıktım usandım

Sizin evde bela buldum görümce (18)

“Geçerdi” adlı şiirinde eskiden hiciv yazdığından bahsetmektedir. Ayrıca kendi yazdığı şiirleri çalan kişiyi şiir yazmayı bilmeyen bir cahil olarak hicvetmektedir.

Eskiden hicivli şiir yazardım

Okuyup anlayan güler geçerdi

Adaletsiz bir iş görsem kızardım

Ters düşen bıçağın biler geçerdi

Hiçbir topluluğa olmamış dahil

Kendin ediplikte sayarmış ehil

Redifi uyağı bilmeyen cahil

Her şiiirden bir söz çalar geçerdi

...

Ağıta ağlayıp hicve gülenler

Haset değil yüreğiyle gelenler

Gönül dostu deyip kıymet bilenler

Mahperi'ye selam salar geçerdi (51)

Hayat o kadar pahalılaşmıştır ki bir kaz alabilmek için yedi kişi ortak olmak zorunda kalmıştır. Bunu da aşağıdaki iki dörtlükte eleştirmektedir.

Sanki reşat altın mıdır

Kazın kilosu beşyüze

Padişah mı sultan mıdır

Kazın kilosu beşyüze

...

Nasıl biz bu hale geldik

Artık kazı kurban bildik

Yedi kişi ortak aldık

Kazın kilosu beşyüze (31)

Gelin redifli şiirinde gelinin yapmadığı şeyleri hicvederek aslında öyle yapmaması gerektiğini anlatmaya çalışıp öğüt vermektedir:

Anam köy köy gezip bulmasa idi

Sen yine de bizi bulurdun gelin

Bizim kötü oğlan almasa İdi

Ölene dek evde kalırdın gelin

Ayağın çarpıktır çolaktır elin
Gelir gelmez birden uzadı dilin
Bizim evde gördün selpak mendilin
Burnunu koluna silerdin gelin

...

Öğlen olur yatak kalmaz yataydın
Sökük dikmek bilmez çöpe atardın
Ne ocak yakardın ne aş yapardın

Tencereyi davul çalardın gelin (144)

Altı dörtlükten oluşan “Mevla’m Sonumuzu Hayır Eyleye” adlı şiirinde gidişatın ve düzenin çok bozulduğunu, kendi kültürümüzden uzaklaşıp batılılaşmaya çalışan bir toplum olmaya başladığımızı ve düzenin bozulması sebebiyle de kıyametin yaklaştığını dile getirmektedir. Bu şiirinde bozulan düzeni eleştirip Allah’a sonlarının hayırlı olması için yalvarmaktadır.

MEVLAM SONUMUZU HAYIR EYLEYE

Akıl ermez gidişata düzene
Mevla’m sonumuzu hayır eyleye
Demesin hiç kimse bundan bize ne
Mevla’m sonumuzu hayır eyleye

...

Türk töresi gericilik bilinir
Batıdan parayla kültür alınır
Kulaklar dururken burun delinir
Mevla’m sonumuzu hayır eyleye
Kimi pula tapar kimi de puta
Kimi kula tapar kimi de ite

Kimi zina diyor kimi de muta
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye
...
Mahperi'yim yetersizdir diyanet
Eşler birbirine eder hıyanet
Yavaş yavaş yaklaşıyor kıyamet
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye (29)

2.9. Para ve Borç

Âşık, paranın gelip geçici olduğunu dünyevî şeylerden elimizi çekip ölümü hatırlamamız gerektiğini ifade etmektedir. Ayrıca öğretmenlik mesleğinin kutsal olduğunu ve geleceğe ışık tuttuğunu, bu mesleğin para için yapılmadığını belirtmektedir.

Âşık Mahperi Irmak dünyevi şeylerin kölesi olup ölümü unuttuğumuzu ve makam, mevki, paranın boş olduğunu aşağıdaki dörtlükte dile getirmektedir:

Dünyevî varlığa olmuşuz köle
Ölümü unuttuk gelmiyor dile
Makam mevki para hepsi nafile
Kalbimizden silsin kiri EL-MUCİB (14)

Aşağıdaki dörtlükte ise bir kaz almanın başlık parası ödemek kadar zor olduğunu anlatmaktadır:

Mahperi'yim sözde yedik
Bir kaz için koç adadık
Başlık parası ödedik
Kazın kilosu beş yüze (31)

Pandemide insanların eşiyle dostuyla ayrı kaldığı için samimi duygularının ortadan kalkmasından yakınmış, her yerin kapalı olmasından dolayı insanların iş yerlerini açamadığını ve bu yüzden de para harcanmadığını şu şekilde dile getirmiştir:

Dükkanlar kapalı harcanmaz para

Mahperi'm gidilmez başka diyara

Samimi duygumuz kaldı kenara

Eş dostun elini sıkamaz olduk (68)

Öğretmenlerin karanlık geceyi aydınlatan ay, her zaman cehalete mum ve çıra olduğunu dile getirip öğretmenliğin para için yapılan bir meslek olmadığını “Öğretmen” adlı şiirinde anlatmıştır:

Herdem cehalete mumdur çıradır

Karanlık gecenin Ay'ı öğretmen

Sanılmasın meslek aşkı paradır

Abla kardeş emmi dayı öğretmen (136)

Köy kuracak kadar çok olan parasını dolandırıcılara kaptırdığını anlattığı bu şiirde işsiz kalanların hırsız olduğundan ve emek göstermeden ter dökmeden para kazanmalarından yakınmaktadır:

ATM den para çektim

Beni de dolandırdılar

Ardından göz yaşı döktüm

Beni de dolandırdılar

...

Baraj yapardım Kura'ya

Köy kurardım bu paraya

Kandım hırsız kefereye

Beni de dolandırdılar

İşsiz kalan oldu hırsız
Para kazanırlar tersiz
Cebim de taşıdım yersiz
Beni de dolandırdılar (160)

2.10. Din ve Tasavvuf

Âşık, dinde üç günden fazla küs kalmanın haram olduğunu, Allah'ın doksan dokuz isminin olduğunu ve Allah'ın birliğine inandığını, beş vakit namaz kılanın ruhunun aydınlanacağını söylemektedir. Âşık Mahperi Irmak, şiirlerinde Allah'ın varlığına inandığını ve ona iman ettiğini belirtmiş, yaptığı ibadetleri kabul etmesi için de Allah'a dua etmiştir. Dinin güllerden daha narin, sudan daha duru olduğunu, ruhu süsleyecek olan kutsal nurun beş vakit namazda bulunacağını ifade etmektedir. Âşık Hakk yolunda olduğunu, rehberinin Hz. Muhammed olduğunu söylemiş ve Allah'a kendisini günahsız bir şekilde cennetine alması için dua etmiştir.

Âşık Mahperi Irmak'ın şiirlerinde yer yer dini ve tasavvufi unsurlar bulunmaktadır. Âşık, doğduğundan beri bir olana yani Allah'a inandığını ve akli erdiğinden beri de Resul aşkıyla yandığını dile getirmektedir:

Mahperi'm doğduğu günden Bîr olana inanmış
Akli erdiğinden beri Resul aşkıyla yanmış
Mümine üç günden fazla küs olmak haram denmiş
Aradan küslüğü kini kaldır rahmet ayında (6)

Aynı şekilde aşağıdaki dörtlükte de Allah'ın varlığına ve birliğine inandığına vurgu yapmakta ve O'na iman ettiğinden söz etmektedir.

Doksan dokuz ismin vardır birliğine inandım
Her ne zaman darda kalsam yarlığına inandım
Amentüyle iman ettim varlığına inandım
Yaptığım tüm ibadeti katında makbul eyle (22)

“Bulursun” adlı şiirinde dininin gülden narin ve sulardan duru olduğunu ifade etmektedir:

Mahperi’nin Müslümanlık onuru

Dinim gülden narin sulardan duru

Ruhunu süsleyen o kutsal nuru

Sokakta arama beşte bulursun (157)

Âşık Mahperi Irmak hak yoluna tabi olduğunu ve rehberinin Hz. Muhammed olduğunu şu dörtlükte anlatmaktadır:

Mahperi’m hak yola tabi

Rehberim Muhammed Nebi

Anadan doğduğum gibi

Pak al bizi cennetine (26)

2.11. Kader

Âşık; kaderinin daha önceden Allah tarafından yazıldığını, ne olursa olsun kaderinde yazılan şeyleri yaşayacağını söylemektedir. Hayatının keder dolu bir ömür olduğunu ama bunun Allah’ın bir emri ve kendi imtihanı olduğunu kabul etmektedir. Ne kadar zorluk çekse de kaderine razı gelmiş, kaderinden şikâyet etmeyeceğini söylemiştir.

Âşık Mahperi Irmak; aşağıdaki dörtlükte kendi kaderini, İslam dinine aykırı olduğu düşünülerek boynu vurdurulan ve daha sonra derisi yüzülerek idam edilen Nesimi’ye benzetmiştir. Kaderin, kendi derisini yüzecek kadar kötü olduğunu dile getirmektedir:

Fâni Dünya süsü ile kandırır

Bülbülü boşuna güle yandırır

Bu kaderim Nesimi’yi andırır

Kendi derim yüzüyorum bu gece (17)

“Sevdiğim 4” adlı şiirinde sevdiğinin başkasına gittiğinden beri ömür boyu mutlu olamayacağını söylemiş ve bunu kaderi olarak kabul etmiştir:

Kaderindir sabır eyle Mahperi
Mevla’ya aht ettim dönemem geri
Yad ele gittiğin o günden beri
Ömür boyu artık mutlu olamam (79)

Âşık imtihanın kederle dolu olduğunu, bu noktadaki kaderinin ise Allah’ın bir emri olduğunu ifade etmiştir:

Bu kaderim Yaradan’ dan emirdi
İmtihanım keder dolu ömürdü
Dert sinemi kurt misali kemirdi
Bugün de ağladım dün de ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım (81)

Âşık Mahperi Irmak, yaşadıklarını Allah’ın bir emri olduğunu kabul ettiği gibi kaderinden asla şikâyet etmemiştir:

Asla kaderimden etmem şikâyet
Yürekten sevenler yapmaz ihanet
Beni gören sanır yürüyen ceset
Aniden can kuşu gelir sevdiğim (97)

Kaderimizin çok önceden Mevla tarafından yazıldığını ve kaderimizde olan şeyi yaşayacağımızı, ne olursa olsun kaderin silip düzeltilemeyeceği noktasındaki düşüncesini şu dörtlülle örneklendirmektedir:

Okuma önemi yok açıp eski defteri
Silip düzeltemezsin Mevla yazmış kaderi

Güneş geceyi yırtıp ağarınca tan yeri

Sabahın seherinde kulakların çınlasın (139)

Âşık Mahperi Irmak genç yaşta kızına ve oğluna hem annelik hem babalık yapmak zorunda kalmıştır. Alın yazısına yani kaderine katlanmış ve çocuklarına kalkan olup acılarına sabretmiştir:

Kalkanım oğlum kızıma

Katlandım alın yazıma

Sabır eyledim sızıma

Yalnızlar cesuru oldum (115)

2.12. Öğüt

Âşık Mahperi Irmak, kul hakkına duyarlı, cahillere uymamayı, vatana ve millete hayırlı insanlar olmayı öğütlemektedir. Dünya hayatının gelip geçici olduğunu, Allah'tan af dileyip ona ibadet etmeyi kendi benliğine nasihat etmiş, amacına ulaşacak olanların tövbekârlar olduğunu şiirlerinde dile getirmiştir. Hiç kimseyi eleştirmemeyi, çok konuşmamayı ve sessiz olmayı, üşenmeden abdest alıp beş vakit namaz kılmayı öğütlemektedir. Âşık, şiirlerinde istediği şeyler için emek harcamayı, başkalarının sahip olduğu mevkiye göz dikmemeyi, her zaman doğruyu söylemeyi, yalandan uzak durulması, nefse uyulmaması, kibirden ve riyadan uzak durulması gerektiğini vurgulamaktadır.

“Sevgili Öğrenciler” adlı şiirinde eğitimin ne kadar önemli olduğunu vurgulamakta, cahillere uymayıp vatana ve millete hayırlı olması için öğrencilere öğüt vermektedir:

Okuyun siz eğitim çok değerli

Kul olarak kul hakkına duyarlı

Vatana millete yurda hayırlı

İnsan olasınız başarınızla

Boş gezip uymayın siz cahillere

Özenin hayatta hep ehillere

Dünyadaki büyük Fakültelere

Mihman olasınız başarınızla (9)

Âşık Mahperi Irmak aşağıdaki dörtlüklerde kendi iç dünyasına seslenerek Mevla'dan af dileme, dünyevi işlerden el çekme ve Allah'a secde etme için kendi ruhuna nasihatler vermiştir:

Ey benliğim kendine gel kendine

Önce tefekkür et var dergâhına

Göz yaşların sığmaz oldu bendine

Af dile Mevla'dan gir dergâhına

...

Bu fâni rüyadır ahiret gerçek

Maksuduna tövbekârlar erecek

Dünyevî işlerden el eteğin çek

Niyet et kıyama dur dergâhına

Hiç kimseyi yerme eyleme tenkit

Çok konuşma daim sükût et sükût

Üşenme abdest al günde beş vakit

Secde et alnını vur dergâhına (10)

“Ehline” adlı şiirinde emek harcamadan gelinen mevkilerin geçici olduğuna değinmiş ve bu yüzden başkalarının tahtına göz dikmemek için öğütler vermiştir. Öğütlerini her zaman doğruyu konuşmak ve bir bilene sormak noktasında devam ettirmiştir:

Elbet bir gün baş aşağı olursun
Haksız oturursan elin tahtına
Karga isen güle heves eyleme
Konamazsın bir bülbülün tahtına

Eğri otur fakat doğruyu konuş
Yüz yaşasan sonu Mevla'ya dönüş
Bin bilsen de bir bilene sor danış
Yunus olsan var ehlin tahtına (11)

Aşağıdaki dörtlükte ise vatani için savaşmayı, hainler karşında dik durmayı öğütlemektedir.

Tuzaklar kuracak her daim batıl
Vatan denilince yürekten katıl
Alperenler gibi ortaya atıl
Hain karşısında pus etme oğul (74)

Âşık Mahperi Irmak; yalandan uzak durulması, insanlar arasında ayrımcılık yapılmaması noktasında öğütler vermiş ve nefse uymamayı, kibirden ve riyadan uzak durmayı öncelermiştir:

Ağza almayalım yalan dolanı
Kırmayalım bizden farklı olanı
Hakir görmeyelim kapı çalanı
Sevgiyle şefkatle kucak açalım

Nefsine aldanıp şeytana uyma
Sadakat ehli ol sözünden cayma
Yaparsan bir hayır âleme yayma
Kibirden- riyadan uzak kaçalım (87)

“Canım Kardeşim” adlı şiirinde kardeşini, nefesine uymaması ve tövbe etmesi noktasında uyarmaktadır:

Yüreğimde vardır hala bir umut

Gel nefesine uyma canım kardeşim

Yalnız tövbe edip geçmişi unut

Öz canına kıyma canım kardeşim (110)

“Yavrularım” adlı şiirinde kötü arkadaşlara uyulmaması, zulme boyun eğilmemesi ve yetime iyi davranılması gibi konularda çocuklarına nasihatte bulunmaktadır.

Kötü arkadaşsa sakın uymayın

Mazluma garibe asla değmeyin

Zorbaya zulüme boyun eğmeyin

Yetimin yüzüne, gülün yavrular (162)

2.13. Cehalet-Bilim

Âşık; cahillere uyulmaması, eğitime ve bilime önem verilmesi gerektiğini, eğitilmiş insanlara özenilmesinin yararlı olduğunu dile getirmektedir. Cahil insanın bir yerlere gelemeyeceğini, bilgili bir insanın da cahillerin yerine geçmeyeceğini vurgulamaktadır. Mahperi; zamanın çok değiştiğini, alimlerin cahillere uymaya başladığını ifade etmektedir. Cahilin bilgisizliğinden ve doğrulara karşı gelmelerinden yakınmaktadır. Kâmil bir insanın gülümsemesiyle bile cahil bir insanı değiştirebileceğini düşünmektedir.

Aşağıdaki dörtlükte başkalarının şiirlerinden sözler çalarak kendi yazmış gibi gösteren kişiyi redifi ve uyağı bilmeyen bir cahil olarak görmektedir.

Hiçbir topluluğa olmamış dahil

Kendin ediplikte sayarmış ehil

Redifi uyağı bilmeyen cahil

Her şiirden bir söz çalar geçerdi (51)

“Sevgili Öğrenciler” adlı şiirinde öğrencilere cahillere uymamaları ve saygın fakültelerde kendilerini ispat etmeleri noktasında öğütler vermektedir. Eğitim ve bilim yolunda başarılı olmanın ön koşullarından biri olarak başarılı kimseleri örnek almayı görmektedir:

Boş gezip uymayın siz cahillere

Özenin hayatta hep ehillere

Dünyadaki büyük Fakültelere

Mihman olasınız başarınızla (9)

Âşık Mahperi Irmak bilgi sahibi bir insanın, bir cahilin tahtına oturmayacağını aşağıdaki dörtlükte dile getirmektedir:

Bugünü yarını dünü unutma

Nesim’den yüzülen gönü unutma

Ebus Suud Süleyman’ı unutma

Arif geçmez bir cahilin tahtına (11)

Şimdiki devrin bilgili insanının cahilin emrinde olduğunu aşağıdaki dörtlükte dile getirmektedir:

Köprünün altından çok aktı sular

Zorbanın eline vermişler yular

Ümmi fetva verir kâmil uygular

Alimin cahile uyduğu devir (177)

Bilgili bir insan eğer tebessüm etse dahi cahilin halinde güzellikler olacağını yani cahili değiştireceğini şu dörtlükte anlatmaktadır:

Şenlik Mahperi’nin elinden tutsa

Götürüp salihler safına katsa

Bir kâmil cahile tebessüm etse

Halinde yüzünde letafet olur (183)

Şu dörtlükte ise cahillerin kalp kırdığını ve o yüzden bilgili bir insana danışılması gerektiğini ifade etmektedir.

Akıl verir karar gönül incitir

Gn ömüre zarar gönül incitir

Cahiller kalp kırar gönül incitir

Danışalım bir kâmile sevdiğim (94)

Âşık Şu dörtlükte ise cahil insanlara isyan etmektedir:

Cahilin cehlinden yldık usandık

Akılsız sözünde arama mantık

Arsıza hırsıza hürmet var artık

Doğruya dişleri bilenir oldu (199)

2.14. Kahramanlık

Âşık Mahperi Irmak, sevgilinin kanında kahraman kanının olduğunu ve bu kahramanlığına hayran olduğunu ifade etmektedir. Oğlunun yiğitliği karşıısında rakibinin, kendi bileğini bkemeyeceğini dile getirmektedir. Düşmanlara karşı birlik olmayı, kahraman olan ataları anmayı vurgulamaktadır.

“Bir Zamanlar” adlı Şiirinde sevgilisinin namının er meydanında söylendiğini ve kahramanlığın asil kanında olduğunu anlatmaktadır:

Kahramanlık vardı asil kanında

Namın söylenirdi er meydanında

Songül Mahperi’nin hep sol yanında

Oluşuna hayran idim bir zaman (133)

Âşık oğlu Doğukan’ın bileğinin bklemeyeceğini ve kanında yiğitlik taşıdığını Şöyle dile getirmektedir:

Hamza Ali sanki gezer yanında

Yiğitlik cevheri taşır kanın da

Rakiple çıktığı er meydanın da

Bükülmez bileği Doğukan yavrum (122)

Aşağıdaki dörtlükte ise kahraman atalarımızı yâd etmemiz gerektiğini bize hatırlatmaktadır:

Tek yürek olma zamanı

Erisin düşman gümanı

Yâd et kahraman Atanı

Bayramınız kutlu olsun (155)

3. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN DİL ÖZELLİKLERİ

3.1. Atasözleri

(Eğri otur, doğru konuş)

Eğri otur fakat doğruyu konuş (11/4)

(Her yüzüne gülene dost sanma)

Sakın her yüze gülene, sadık dost sanma gönül (76/2)

(Tok, açın hâlimden anlamaz)

Tok olan anlamaz halinden açın (127/4)

(Et tırnaktan ayrılmaz)

Etle- tırnak olur, ayrılmaz bir an (156/4)

(Köprüünün altından çok sular aktı)

Köprüünün altından çok aktı sular (177/2)

(Kurt kışı geçirir ama yediği ayazı unutmaz)

Kurt ayaz yese de kışı geçirir (177/6)

(Besle kargayı, oysun gözünü)

Merhamet eyleyip beslediğimiz

Karganın gözleri oyduğu devir (177/8)

(Allah'tan umut kesilmez)

Yaratandan umut kesmezsen eğer (185/3)

(Bakarsan bağ olur bakmazsan dağ olur)

Atalar demişler bakarsan dağa
Gül sümbül açarak dönüşür bağa (187/2)
(Eğri otur, doğru konuş)
Eğri oturalım düz konuşalım (194/1)

3.2. Deyimler

(İlk göz ağrısı)
Babamın ilk göz ağrısı o idi baş tacımız (3/3)

(El etek çekmek)
Dünyevî işlerden el eteğin çek (10/3)

(Göz dikmek)
Karınca göz dikmiş filin tahtına (11/2)

(Boşa kürek çekmek)
Boşa kürek çekiyorum sol elle (21/6)

(Zaman ile yarışmak)
Hayat fâni zaman ile yarışma (30/5)

(Murada ermek)
Mahperi'm murada ermemiz için (30/6)

(Eğilip bükülmek)
Eğilip bükülmek bilmezdi Arif (32/6)

(Yanıp tutuşmak)
Faturayı gördüm tutuştum yandım (34/2)

(Dirsek çürütmek)
Milli bütünlüğe dirsek çürüten (37/2)

(Kara çalmak)
Mevla'm kalemine karamı çaldı (43/1)

(Gönül gözüyle bakmak)
Gönül gözü ile görüp baktığı (53/5)

(Ayağını kaydırmak)
Hep ayağım kaydırmayı, kolladığın yetmez mi? (54/1)

(Dile düşmek)
Adı düşmüş dilden dile (58/8)

(Gününü gün etmek)

Günü gün etmekse gönül dileğin (69/3)

(Göğüs germek)

Her türlü zorluğa göğsünü germiş (75/6)

(Saçını süpürge etmek)

Mahperi süpürge etmiş saçını (75/11)

(Baş tacı etmek)

Başıma taç ettim sitem nazını (94/8)

(Boyun bükmek)

Kaderime boyun büker giderim (103/3)

(Kulak tıkamak)

Saygıya sevgiye kulak tıkarsa (107/2)

(Bildiğini okumak)

Bildiğini okur kâr etmez sözler (107/4)

(Kanadı kırılmak)

Kanadım kırıldı uçamaz oldum (113/3)

(Kulakları çınlamak)

Gecenin zifirinde kulakların çınlasın (139/1)

(Gözü arkada kalmak)

Gözünüz arkada kalmasın sakın (162/5)

(Boyun eğmek)

Mevla'dandır dedi boynunu eğdi (179/1)

(Ömür çürütmek)

Hayırsız uğruna ömür çürüttüm (181/2)

(Başına taç etmek)

Mahperi'm başına taç et canları (201/4)

(Başına çorap örmek)

Başıma bin türlü, çorap ördüler (206/4)

(Ekmeğine yağ sürmek)

Kendi ekmeğine bal yağ sürdüler (206/4)

3.3. Dua ve Beddua

Âşık Mahperi Irmak, yazdığı şiirlerin birçoğunda Allah’a dua etmektedir. Beddua alan insanın ve hayırsız evladın işinin bozulacağını ifade etmektedir.

Âşık aşağıdaki dörtlükte onu affetmesi ve günahlarının bağışlanması için Allah’a dua etmektedir.

Mahper’yi affet temiz kıl Ya Rab

Bir tek sana eyle aciz kul Ya Rab

Nasıl yarattıysan öyle al Ya Rab

Yakışmaz Mevla’nın kir dergâhına (10)

13 numaralı şiirinde Allah’a yalvaran Âşık Mahperi Irmak, virüs yüzünden insanların ayrı kalmamasını dilemektedir.

Gözle görülmeyen bir virüs ile

İnsanı insandan gizletme Ya Rab

Dünya’mız mahşere benzedi bile

Kardeşi kardeşe özletme Ya Rab (13)

14, 26, 29, 91 numaralı şiirlerinde ise her dörtlüğün son mısrasında Allah’a dua etmektedir.

Âşık Mahperi Irmak, aşağıdaki dörtlükte beddua alan insanların işinin yolunda gitmeyeceğini söylemektedir.

Beddua alanın bozulur işi

Asla gözlerinin kurumaz yaşı

Anaya ataya hayırsız kişi

Soyu geni asaleti çürütür (187)

“Hasret Kalasın” adlı şiirinde çektiği acılar ve sıkıntılar yüzünden eşinin de acı çekmesi için beddualar etmektedir.

HASRET KALASIN

Yüreğimi yaktın, sende yanasın
Değersiz bir pula, hasret kalasın
Huzurun olmasın, herkes kinasın
Selam veren kula, hasret kalasın

Sırtına yüklensin, dertlerin dağı
Hüzün ile geçsin, ömrünün çağı
Viraneye dönsün, gönlünün bağı
Uzanan bir ele, hasret kalasın

Hep sarhoş gezesin elinde şişe
İçerinden eksilmesin endişe
Dilerim kalmasın yüzünde neşe
Tebessüme bile, hasret kalasın

Başında yastığın diken taş olsun
Gözünde her daim kanlı yaş olsun
Arın bar vermesin petek boş olsun
Tek bir damla bala hasret kalasın

Fitneyle dağıttın, evim barkımı
Acımadan bozdun, huzur çarkımı
Birgün göreceksin benim farkımı
Soldurduğun güle, hasret kalasın

Rezil oldun adın düşürdün dile
Bensiz sürün şimdi, çekerek çile

İnşallah olmasın yorganın bile
Sarılacak çula, hasret kalasın

Kabrin bilinmesin yaban ellerde
Kahpeliğin anlatılsın dillerde
Kapılıp giderken azgın sellerde
Tutunacak dala hasret kalasın

Başımıza bin bir, dertleri açtın
Evlatların koyup, ellere kaçtın
İhanet eyleyip çirkefi seçtin
Mahperi Songül'e, hasret kalasın (138)

4. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİNİN EDEBİ SANATLAR AÇISINDAN İNCELENMESİ

4.1. Teşbih

Sözlerini mızrak etti hedefine fırlattı (1)
Nur yüzü parlayan güneşti aydı (2)
Yalçın bir kaya gibiydim eridim çakıla döndüm (7)
Her seherde salat selam şakıyorum bülbül gibi (7)
Bağındaki gül misali
Soldum ağlaya ağlaya (12)
Sırtımıza giydik sabır yeleği (14)
Gönül defterime acılarımı
Gizli gizli yazıyorum bu gece (17)
Babamın evinde laleydim güldüm (18)

Baş ucumda oldun bir kara yılan (18)
Gönül sarayıma heyecan saldım (20)
Akar gözlerimden sel aşikâre (28)
Mangal yürekli bir, Milliyetçiydi (32)
De sırta yüklemiş çile yükünü
Yüreğinde saklar sevda okunu (36)
Bülbülün yandığı sarı gül gibi
Soluyormuş diye bildir postacı (36)
Kar düşmüş misali beyaz saçını (36)
Zirveleri aşılmayan dağ gibi
Geçilmez sahradır Ali Yakıcı (37)
Pırlanta yüzünü asılı gördüm (38)
Sevda çeşmesinden aşk badesini (40)
Kar kefen gibi sardı mevsim tam kara kıştı (42)
Aşk ateşi bütün benliğim sardı (43)
Yusuf bir şems gibi güzellik saçtı (48)
Sevda gemisine binip, vuslat yolu izlerim (54)
Ayrılık zehrini talih der yutar (57)
Dertlilerin akar dideden yaşı
Andırır cihanda azgın selleri (57)
Hayatın gam köprüsünde (59)
Biri zümrüt idi birisi laldı
Biri yıldız idi biri hilaldı
Biri şerbet idi birisi baldı
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik (66)

Kirpiyin xençermi qılıncmı gaşın (70)
Sanki yaşıl sona göllerde üzer (70)
Sensizlik şu kalbime saplanan kanlı mızrak (71)
Altın saçlarını kimse örmemiş (75)
Yastık diken olmuş uykusu kaçmış (75)
Mahperi süpürge etmiş saçını (75)
Bülbül gibi feryat ettim ötüştüm (77)
Bindirdiler tabut denen trene (78)
Sarıp gül benzim soluyor annem (80)
Dert sinemi kurt misali kemirdi (81)
Haset ile bakan yılan gözlere (85)
Üzerime gömlek olmuş kör talihin kâbusu
Lale sümbül iken gönlüm şimdi çile örtüsü (86)
Pervaneye döndü uykum nöbetçi her gece de (86)
Kanadı kırık kuş oldum
Bir dala tüner ağlarım (88)
Dil kör kurşun olmuş vurur (88)
Göz yaşım döndü nehire (88)
Alevsiz yanan bir kordur yüreğim / İster isen görünmeden gir hele (92)
Birçok ok saplanmış yerdir yüreğim (92)
Aşkından lav olmuş nardır yüreğim (92)
Beni gören sanır yürüyen ceset (97)
Gülüşün gül açar çehren dolunay
Kırpiklerin oktur kaşların da yay (98)
Yüreğim volkandır buz dağı dışım (99)

Daha açılmamış güldü Kader'im (102)

Saçın sırma yüzün güneşti aydı / Kirpiğin ok gibi kaşların yaydı (102)

Gönül sarayının aşk bahçesinden (103)

Sensizlik zehir bu cana sevdiğim (105)

Ömrüm geçti gül dalında ötmeden (113)

Bülbüldüm Hâk nazarında (115)

Ay simalın görülmeyi bekliyor (119)

Yâr o bakışların nakışlı bir düş (120)

Andırır meleği Doğukan yavrum (122)

Nurlu yüzün rengi kar beyaz kuzum

Melek gibi yaratılış sebebin (123)

Bülbül oldum yandım yaprağa güle

Arı oldum kondum peteğe bala (135)

Karanlık gecenin Ay'ı öğretmen (136)

Âşık Mecnun gibi divanesin sen (137)

Kerem gibi yanar küle dönerdin (140)

Bülbülümsün benim gülünüm senin (146)

Cennetten bir köşe zümrüt gözlerin (148)

Kirpiklerin zülfükârın emsali / Zülüflerin bin bir gece masalı (148)

Mah cemalin aydınlatır kumsalı (148)

Sanki billur şişe zümrüt gözlerin (148)

Başkasını görmez ahu gözlerim (154)

Taş kalbinde adâleti var sanar (163)

Sırtından süzülen altın telini (165)

Sevgi kovanında sunulan tadın / Şerbeti babadır balı anadır (168)

Kültürün saf berrak suyundan cayıp (175)
Mahperi gül benzin solmadan başla (188)
Göydağ Keldağ kışın ağa bürünür / Sanırsın tazecik gelin görünür (192)
Mücevherdim bakır diye satıldım (193)
Süfremizin sen yağydın, balıydın (196)
Hayatı sökülmüş çorap (197)
Cıvalı bakışın deler bağrımı (198)
Gelenek ırmağı bulanır oldu (199)
Yorgan diken olur yastığı demir (202)
Hayal dağlarını aşar bu yavru (203)
Bir çiçek misali sedasız sessiz (204)
Yezid ordusuna bir aslan gibi (204)
Gönül köşkümü cevherle / Süslesemde geri dönmez (209)
Çileli gönlümün aşk deryasında (211)
Gül gibi yuvayı yıktın yıkalı (211)

4.2. İstiare

Hayatın gam köprüsünde
Yalnız yürür Ay Perisi (59)
Kalpten mah'ım dediğinde lisanın (69)
Ölürüm diyordun Ay yüzlüm sana (69)
Ay perim dediğin hepsi boş muydu (96)
Dört çiçeğin yetim kaldı Kader'im (102)
Ay perim dediğin hepsi boş muydu (96)
Ay simalın görülmeyi bekliyor (119)
İki cihan sana yar beyaz kuzum (123)

Bugün sitem duydum ilk göz ağrımdan (153)

Eller ile gönderesin nazlı yâr (165)

4.3. Teşhis

Örümcek Ayıya çorap dokuyor (11)

Yüreğim hisseder yâr nefesini / Kulaklarım tanır ayak sesini (25)

Kirpiklerim böler uyku sisini / Gözüm nöbet tutar her gecesine (25)

Bıkar sözlerimden dil aşıkâre (28)

Ecel gelip kapı çalındığında (33)

Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı (35)

Selamını her seherde rüzgarla / Salıyormuş diye bildir postacı (36)

Nicedir duvarda yas tutan sazı (36)

Yaprak da incindi dal da utandı (41)

Toprakta incindi sal da utandı / İncitme dediğin dil de utandı (41)

Yaprak arzularken dal istemedi (50)

“Toprak Unutmadı Aşık Veysel’i” adlı şiirinde turnaların, semahların ve deyişlerin bir insan gibi Aşık Veysel’i unutmadığını söyleyerek onları kişileştirmiştir.

Semalarda kanat çırpın turnalar

Semah, deyiş, uzun, kırık havalar

Avşar boyların da akan kurnalar

Bulak unutmadı Aşık Veysel’i (53)

Deli gönül göz yaşımı, sellediğin yetmez mi? (54)

Âhu gözün kışkandırır çimeni (72)

Gönül dağlarımın hüznü aşır (73)

Sen, sen ol kara sevdanın, adını anma gönül / Sonunda sözüme geldin, başın vurma taşlara (76)

Arkandan kuyunu kazan, kula aldanma gönül (76)

Bir Fatiha saldım esen rüzgârla / Yeller getirdi mi sesimi babam (77)

Güller getirdi mi sesimi babam (77)

Her selvi ağacı boyun kıskanır (98)

Çile yoldaşımdır dert arkadaşım (99)

Gökte uçan kuş dinledi derdimi (99)

Taşa döktüm taş dinledi derdimi (99)

Miski amber kokun bir mendile sar / Esen yelle gönder kurban olduğum (118)

Gönlüme uğramaz bahar / Kışlar ile konuşurum (121)

İlgıt ılgıt esen hasret kokunu / Yeller ile gönderesin nazlı yâr (165)

170 numaralı Dünya Hali adlı şiirinde geçen çoğu hayvanı kişileştirmiştir.

Hem rüzgâr anlatır hem yel anlatır (171)

Hem gönül anlatır hem hal anlatır (171)

Arzuhalim yazdım seher yeline / Ya o yâri getir, ya beni götür (186)

Aşağıdaki dörtlükte ise hayatı kişileştirerek ona sitem etmektedir.

Ne çileler çektim halden bilmedin

Hiçbir zaman bohçan dolu gelmedin

Yalvardım yakardım bir kez gülmedin

Bitmedi bir türlü inadın hayat (193)

Gözlerin aklıma hükümdar oldu (198)

4.4. Tezat

İstemez kin küsü sever barışı (2)

Hem ağladık hem de güldük beş kardeş bir arada (3)

Doğarken ağlanır derler, gülmüşüm bu cihanda (5)

Tövbe ile günahları sildir rahmet ayında (6)

Eğri otur fakat doğruyu konuş (11)
Olur olmaz yerde kervan eyleme (11)
Viraneydi sollu sağlı (12)
Gece gündüz ben duamı ederim (16)
Her şeyin sahibi sensin veren de sen alanda (22)
İster güzel olsun isterse çirkin (25)
Ne yerdedir ne göktedir, sual eyleyin nerde? (27)
Sessiz sedasız dolaşır gece gündüz her yerde (27)
Gâh neşede gâh kederde gâhî olur hüznünde (27)
Düşkün haldeki Songül'ü, ağlar iken güldüren (27)
Helâl iken haram kattı aşına (28)
Günah sevap koymuş seçelim diye (30)
Sabır eyle elbet, kışın yazı var (38)
Altı yıldır gel git hep mülakata (39)
Aynı ateş başında zengin fakir bir acı (42)
Mahperi'm gündüz gece dualarım özümle (47)
Karıştırdık sağı solu (49)
Ağta ağlayıp hicve gülenler (51)
Tek yaşlılar kalmış gençler sürgündü (52)
Yazın kavrulurdu kışın buyardı (63)
Hayır ile şerri doğru seçelim (87)
Gece ağlar, gündüz güler gözlerim (107)
Tek kalemde çizer, siler gözlerim (107)
Gece gündüz yürek yanar tütmeden (113)
Kimi yakın kimi uzaktan gelmiş (125)

Kar beyaza dönmüş simsiyah saçın (127)

Doğruyu yanlış şimdi fark etti (127)

Kiminde huzur var kiminde keder (161)

Büyüğün küçüğü saydığı devir (177)

Bazen şer sandığın hayır görünür (185)

Dost ile düşmanı ayır görünür (185)

Gündüz hayalinde gece düşünde (202)

4.5. Telmih

Dânâ-i Behlül (7)

Ahmedî Muhtar (10)

Üveys (10) (Veysel karani)

Ebus Suud Süleyman (11)

Yunus (11)

Nesimi (17)

Hız. Muhammed (30)

Köroğlu (43, 133)

Âdem ile Havva (48, 61, 62)

Kerem ile Aslı (92, 140)

Veysel Karani (91)

Hız. Hüseyin (91)

Arzu ile Kamber (96)

Leyla ile Mecnun (17, 137,140)

Pervane (137)

Bülbül – Gül (11, 17, 36, 77, 91, 94, 99, 135, 146, 209)

Yusuf ile Züleyha (48, 100, 122, 151)

Hz. Süleyman (151)

İsmail (157)

Hz. Ömer (194)

Hz. Ali (204)

48 numaralı “Kuranda Adı Geçen Peygamberleri Öğrenelim” adlı şiirinde ilk peygamber Hz. Adem’den başlayıp son peygamber olan Hz. Muhammed’e kadar olan peygamberlerin hayatlarına ve kıssalarına telmih yapmıştır.

4.6. Nida

Ey benliğim kendine gel kendine (10)

Mahper’yi affet temiz kıl Ya Rab (10)

Ey Mahperi sakın heves eyleme (11)

İnsanı insandan gizletme Ya Rab (13)

Ey ahali duydunuz mu? Dinleyin (19)

Ya Rab niyazım sanadır hakikatli kul eyle (22)

Ey sevdiğim gel gör yanar yüreğim (25)

Günün kutlu olsun Ya Resulallah (33)

Duydunuz mu ey ahali (49)

Hey gidi Mevlüt İhsani (61)

Azrail gönderip Ya Rab (61)

Azrail gönderip Ya Rab (61)

Ey çatal yürekli Türk Yiğitleri (67)

Ey Mahperi doğrul al abdestini (90)

Ey vefasız yadına düşürdüğünde beni (139)

Ey Mahperi okusaydın sen bu sırra ererdin (149)

Gayri ağladığın yeter ey gardaş (173)

Tasalanma ey Mahperi (184)
Süzülüp yol alan ey telli turna (186)
Uzaklardan gelen, ey kara tren (186)

4.7. İştikak

Bilgisi kâmil bir âlime ayar (2)
Bağban oldum bağ bezedim emeğim zay ettiler (5)
Cananı bir başka canı bir başka (8)
Hakimsiz savcısız hakkı hukuku (23)
Şikâr izlerimden yol aşikâre (28)
Sen canansın tüm canların içinde (33)
Bağban olup yârin gönül bağında (40)
Mazluma güçsüze zulüm ettiler (41)
Can ile canandan geçelim dedim (135)
Ruh beden gibidir, can ile canan (156)
Gönlümün bağına olmuşsun bağban (159)
Can canana feda eyler kendini (176)

4.8. Tecahülarif

Üç aydan üç aya olunur tehir
Hakimin verdiği karar mı söyle (23)

Sanki reşat altınmıdır
Kazın kilosu beşyüze
Padişahmı sultanmıdır
Kazın kilosu beşyüze (31)

Yirmi beş yok idi yaşları daha
Dayanır mı yürek bu feryat aha (45)

Suçum neydi ne günahı işledim
Huzurlu bir yudum sevgi düşledim (106)

Ayaklarım yalın topuğum yarık
Dayanır mı olsa demirden çarık (129)

Hani gözler kalbin aynası derler
Yalan mı söyledi bana gözlerin. (147)

Her ne yana gitsem yol sana çıkar
Aşıkların payitahtı sen misin?
Sevdanın ateşi cihanı yakar
Keremlerin veliahtı sen misin? (151)

Kime ne söyleyim kime ne deyim (161)

Erlik meydanının minderindeyken
Mazlumu yıkana adam mı denir
Ananın babanın hizmetindeyken
Usanıp bıkana adam mı denir (175)

Dağ taş sorarım var mıdır gören (186)

Gönül dergâhına girip bir bakın
Şâhı bulan kul da engel olur mu? (201)

4.9. İstifham

Ey ahali duydunuz mu? Dinleyin

Gece Mars'a gittim Fi tarihinde (19)

Dünya'nın yaşantısını, kula zindan eden ne?

Erenlerin dergâhında, seni senden eden ne?

Ne hoş kokusunu aldık ne de hayat tadını?

Esir ettiği insanı, tatlı candan eden ne? (27)

Delikanlı bağrın acılı gördüm

Söyle seni hangi dil yaraladı

Pırlanta yüzünü asılı gördüm

Söyle seni hangi el yaraladı (38)

Deli gönül göz yaşımı, sellediğin yetmez mi?

Hayatın zor yollarına, yolladığın yetmez mi?

Eller mutluluk dağından, kervanını yürütür

Hep ayağım kaydırmayı, kolladığın yetmez mi? (54)

Senelerdir yardan haber gözlerim

Gurbet mi değişti yıl mı değişti

Hayatına tat verirdi gözlerim

Niyet mi değişti hal mı değişti (60)

Yer yüzünün altı neden yedidir

Merak edip kafa yormamız gerek (62)

Kirpiyin xençermi qılıncmı gaşın

Bağrımı ikiye yarar ay gözel (70)

Bensiz yaşadın ya kolay oldu mu?

Yürekteki yerim acep doldu mu?

Emanet ettiğim gülüm soldu mu?

Hem hayalin güzel hem düşün güzel (72)

Dostlarınla adın andım kaç defa

Kullar getirdi mi sesimi babam (77)

Bizi niye yalnız koydun can babam (78)

Ay perim dediğin hepsi boş muydu

Yaşadığım hayal miydi düş müydü (96)

Bunca akan kana dur diyen yok mu?

Kanayan yarayı sar diyen yok mu?

Bu derdin çaresi var diyen yok mu?

Ben ülkemde barış huzur isterim (109)

Çözen var mı? Kainat'ın sırrını

Senedin yok düşünme hiç yarını (129)

Gelir miyim hayaline yâdına

Kulak vermez gönlümün feryadına (135)

Sevdanı ararsın Leylan mı kayıp

Âşık Mecnun gibi divanesin sen (137)

Nice geçit vermez dağları aştın
Sayamadım bu yıl kaç il dolaştın (147)

Bağındaki son gül sarardı soldu
Yâr gönöl kapını acep kim çaldı
Haber salmayalı dokuz yıl oldu
Bir güzel mi gördü yine gözlerin (147)

Kalbinde ikrardan kalmadı mı iz
Yoksa aramıza girdi mi ahar (159)

Eğri oturalım düz konuşalım
Deyin bu zamanda var mı adalet? (194)

4.10. Mübalağa

Mahperi, “Fi Tarihinde” ve “Kesme Aşı” adlı şiirleri mübalağa örnekleridir.

Fİ TARİHİNDE (Mübalağa-Abartma Şiir)

Ey ahali duydunuz mu? Dinleyin
Gece Mars’a gittim Fi tarihinde
Ayın ortasına hamağı kurup
Salınarak yattım Fi tarihinde

Feza’yı dolandım kendimi yordum
Merkür Diyar’ında eylendim durdum
Venüs’te çay için semaver kurdum
Güneş’le kaydattım Fi tarihinde

Kır atımla uçup geldim boşluğa
Jüpiter'den gece daldım boşluğa
Satürn'den olta saldım boşluğa
Alabalık tuttum Fi tarihinde

Bin zahmetle geçtim Karadeliği
Uranüs'te gördüm kalabalığı
Neptün pazarında alabalığı
Mezat kurup sattım Fi tarihinde

Meğer neler yaşamışım rüyada
Uyanınca baktım sade bir oda
Mahperi'yim hayatıma Dünya'da
Boşa hüznü kattım Fi tarihinde (19)

KESME AŞI (Mübalâğa- Abartma Şiir)

Adana Antep'e kebab
Bizim ele kesme aş
İkramı olurdu sevap
Geçse ele kesme aş

Atalar koymuş kıymete
Değişmem balığa ete
Kanser verem diyabete
Çare bile kesme aş

Pişerken mis gibi kokar
Şişmanları forma sokar

Yiyen köse de tüy çıkar

Obez kele kesme aş1

Kavurmaya çalım atar

Yemeyenler hasta yatar

Sıhhatine sıhhat katar

Kuvvet kola kesme aş1

Hamurunu dilmeyenden

Kesmesini bilmeyenden

Yenir iken gülmeyenden

Çeker çile kesme aş1

Tat verir ocağın isi

Sıskaya çıkartır kası

İstemem yakut elması

Derğır lâl'a kesme aş1

Doyan şükür niyaz eyler

Ahrazları dilbaz eyler

Ama'yı şahin göz eyler

Köre lala kesme aş1

Şayet caizse tabiri

Bu aş sofraların piri

Songül yapsa da espri

Cümle kula kesme aş1 (46)

63 numaralı şiirinde mübalağa örneği vardır ve son dörtlüğünde de mübalağa yazdığını dile getirmektedir.

Avradına acır yardım ederler

Avrada ağanın nökeri derler

Günde bir buçuk ton etle ot yerler

On altı it bir kaz bir at bir eşek

....

Mübalağa yazdı Songül Mahperi

Göçtü belli oldu ağanın yeri

Öksüz kaldı bu canların her biri

On altı it bir kaz bir at bir eşek (63)

34 numaralı şiirinde aldığı kaz hakkında mübalağa yapmaktadır.

Caraskalı kurduk balkona astık

Mazotlu hızarla boynunu kestik

Tüylerinden çıktı bin beş yüz yastık

Kanadı sığmadı eve maşallah (34)

4.11. Tenasüp

Aşağıdaki dörtlükte uzay hakkındaki terimleri bir arada kullanıldığı görülür.

Bin zahmetle geçtim Karadeliği

Uranüs'te gördüm kalabalığı

Neptün pazarında alabalığı

Mezat kurup sattım Fi tarihinde (19)

23 numaralı şiirinde hukuk hakkındaki terimleri uyum içerisinde kullanmıştır.

Divana sunuldu dosyanın eki

Hep bende mi kalır davanın yükü

Hakimsiz savcısız hakkı hukuku

Bulan adaleti arar mı söyle (23)

Bu dörtlükte ise güneş, ay ve yıldıız bir arada kullanmıştır.

Saın sıırma yüzün güneşti aydı

Kirpiğın ok gibi kaşların yaydı

Kırkına varmadan yıldıızın kaydı

Yoldaşın soruyor noldu Kader'im (102)

Bahçe, yaprak ve toprak terimleri aşağıdaki dörtlükte uyumlu bir şekilde kullanılmıştır.

Bağım bahçem talan oldu har oldu

Savruldu yaprağım çöllere döndüm

Bağrım alev aldı Dünyam nar oldu

Kavruldu toprağım küllere döndüm (124)

Aşağıdaki dörtlükte de kavramlar uyumlu bir şekilde bir bütün oluşturmaktadır.

Rabbim hiçbir zayı afet vermesin

Bağını bahçeni dolu vurmasın

Toprağın şen olsun kurak görmesin

Hâk sana yağıdırsın rahmet Ardahan

135 numaralı şiirinde tabiatla ilgili terimleri bir uyum içerisinde kullandığı görülmektedir.

Bülbül oldum yandım yaprağı gle

Arı oldum kondum peteğı bala

Mahperi'yim daldım ırmağı gle

İzime bakmıyor yolum perişan (135)

Aşağıdaki dörtlükte dağ, gül, bülbül, sümbül ve bağ terimlerini bir arada kullanmıştır.

Her şafak çıkalım gönül dağına

Bülbülümsün benim gülünüm senin

Girelim sümbüllü sevda bağına

Bülbülümsün benim gülünüm senin (146)

Bahçe, gül, yaprak, kovan ve bal terimleri aşağıdaki dörtlükte uyum içerisinde kullanılmıştır.

Gönül bahçesinde evlat gülünün

Yaprağı babadır gülü anadır

Sevgi kovanında sunulan tadın

Şerbeti babadır balı anadır (168)

3. BÖLÜM

MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİ

1. MAHPERİ IRMAK'IN ŞİİRLERİ

1. ŞENLİK BABA

Bin sekiz yüz elli yılın mihmanı Şenlik baba
Ardahan Çıldır Suhara mekânı Şenlik Baba
Molla Kadir babasıydı Zeliha anasıydı
Asıl adı Hasan idi unvanı Şenlik Baba

Üç Kulak'ta av yaparken kendisinden geçmişti
Ak sakallı pir elinden badesini içmişti
Narman elinden Sümmani can kardeşi seçmişti
Tüm çağlara mühür vurmuş devranı Şenlik Baba

Sözlerini mızrak etti hedefine fırlattı
Doksan Üç Koçaklaması tarihe şöhet kattı
Askerle sırt sırta verip düşmanı yurttan attı
Can Sağ İken Yurt Vermeniz fermanı Şenlik Baba

Acemler yurdu İran'a davet ile varıldı
Çekemeyen kalleşlerce şer tuzağı kuruldu
Vadeli zehir sunulup hainlerce vuruldu
Âşıklık geleneğinin kurbanı Şenlik Baba

Bin dokuz yüz on üç yılı ak kefeni kuşadı
Resulallah'a aşıktı onun kadar yaşadı
Mahperi son yadigârı sancağını taşıdı
Ebedî yurda yürüdü kervanı Şenlik Baba

2. HÜSEYİN AMCA

Sümmani Babadan kalmış yadigâr
Bizlere emanet Hüseyin Amca
Bilgisi kâmil bir âlime ayar
Kalplere hitabet Hüseyin Amca

Asla sanatında düşmemiş gafa
Hemen cevap verir meydan da lafa
Edep hâya ile geçer ön safa
Duruşu zarafet Hüseyin Amca

Manevi babadır düşküne ele
Senelerce vurmuş o dertli tele
Koşma semaisi müstezat ile
Ehli dil marifet Hüseyin Amca

Gezdi Ülkesinde her bir karış
İstemez kin küsü sever barış
Pes etmeden daim alır yarış
Örnek bir cesaret Hüseyin Amca

Mahperi'yi kendi torunu saydı
Nur yüzü parlayan güneşti aydı
Sümmani adını dünyaya yaydı
Soylu bir asalet Hüseyin Amca

3. BEŞ KARDEŞ BİR ARADA

(20 Yıl aradan sonra beş kardeşin buluşması)

Yirmi yıldan sonra kaldık beş kardeş bir arada
Neşeyi huzuru bulduk beş kardeş bir arada
Babamız rahmetli oldu anamız başımızda
Ölenlere dua saldık beş kardeş bir arada

Ardahan'dan büyük ablam gelmiştir bu tarafa
Susurluk'ta bacımıza yakın idi mesafe
İmam olan kardeşimiz geçtiğinde ön safa
Şükür namazını kıldık beş kardeş bir arada

Yirmi bir yaşında ölen civan Serpil bacımız
Babamın ilk göz ağrısı o idi baş tacımız
Kabristanına varınca tazelendi acımız
Toplu ziyarete geldik beş kardeş bir arada

Mevla'm yazmış anlımıza ayrılıktan yazıyı
Eski günleri yad ettik hatırladık mâziyi
Mahperi'yim herkes döktü içindeki sızıyı
Hem ağladık hem de güldük beş kardeş bir arada

4. ON KASIMDA

Türkün korkmaz askerini
Soruyorum On Kasım'da
Bir daha dolmaz yerini
Görüyorum On Kasım'da

Dalda yaprak solduğunda
Gözlere yaş dolduğunda
Saat dokuz olduğunda
Arıyorum On Kasım'da

Atlatmış bin bir badire
Yurdu vermemiş kâfire
Başkentten Anıtkabir'e
Yürüyorum On Kasım'da

Bayraklar iner yarıma
Hüzün çöker diyarıma
Sabır doldurup yarama
Sarıyorum On Kasım'da

Güven verdin kudretinle
Yurt kurtuldu gayretinle
Mahperi'yim hasretinle
Eriyorum On Kasım'da

5. DOĞUM GÜNÜM

Kırk dört sene önce bugün, olmuşum bu cihanda
Doğarken ağlanır derler, gülmüşüm bu cihanda
Adıma Songül demişler, belki son olur diye
Sonradan üç kardeş daha, bulmuşum bu cihanda

Küçükken gurbette sıra, hasretini yaşadım
Anne baba özlemine, yıllar yılı taşıdım
Ne zor imiş öksüz kalmak Ağustos'ta üşüdüm
Civan çağda babasız yetim kalmışım bu cihanda

On beş yaşıma gelince kırlara tay ettiler
On yedi on sekizimde everdi toy ettiler
Bağban oldum bağ bezedim emeğim zay ettiler
Genç yaşımda hüznün keder almışım bu cihanda

Üç beş satır karaladım sözde şair gördüler
Mülakata çağırdılar bir de kimlik verdiler
İlhamım Şenlik Baba'dan, mahlasımı sordular
Mahperi adımı mahlas, bilmişim bu cihanda

6. RÂHMET AYINDA

Hâk emriyle oruç tutan kuldur rahmet ayında
Tövbe ile günahları sildir rahmet ayında
Şeytan zincire vurulur ayette buyurulmuş
Nefis denen düşmanını öldür rahmet ayında

Kendisine sığınanı Yaradan koymaz darda
Mevlâ'yı zikir edersen aradan kalkar perde
Eğer girmek istiyorsan cennet denen o yurda
Fakirin karnını doyur güldür rahmet ayında

Kalbiyle inanan kula verirmiş hidâyeti
Salih amel işleyene müjdelemiş cenneti
Bilirsın ki bol olurmuş sahurun bereketi
Uyku bölüp gece kalkmak baldır rahmet ayında

Mahperi'm doğduğu günden Bîr olana inanmış
Aklı erdiğinden beri Resul aşkıyla yanmış
Mümine üç günden fazla küs olmak haram denmiş
Aradan küslüğü kini kaldır rahmet ayında

7. YÜZ SÜREYİM BEYTULLÂHA (Semai-Münacaat Şiir Örneği)

Resul aşkından mecnunum inan zay akıla döndüm
Tövbeyle yüzüm huzura, utana sıkıla döndüm
Yalçın bir kaya gibiydim eridim çakıla döndüm
Ravzasının hasretiyle hep yana yakıla döndüm
Yüce Rabbim nasip eyle tez varayım Beytullah'a
Ağlayıp göz yaşı döküp yüz süreyim Beytullah'a

Yüce Mevla'm huzurunda, son arzum ihrama girsem
Yedi kere say yapmaya Safa'yla Merve'ye varsam
Abitlerden sayılırdım kör nefsim hesab sorsam
Ruhum huzura ererdi Kabe'de kıyama dursam
Hiç olmazsa rüyalarda diz vurayım Beytullah'a
Ağlayıp göz yaşı döküp yüz süreyim Beytullah'a

Her seherde salat selam şakıyorum bülbül gibi
Kutsal toprak yollarında kaybolayım meçhul gibi
Beyhude divane olsam ol Dâna-i Behlül gibi
Bağrı yanık aşğınım kul Mahperi Songül gibi
Kapıda köleyim diye söz vereyim Beytullah'a
Ağlayıp göz yaşı döküp yüz süreyim Beytullah'a

8. KARS'IM BİR BAŞKA

Doğunun Parisi Serhat Kars'ımız
Şöhreti bir başka şânı bir başka
Selçuklu ya dayanıyor harsımız
Müzesi bir başka Anı bir başka

Güz gelince göç başlarmış Batıya
Toprak evler hasret kalmış çatıya
Doyum olmaz kaz etiyle mantıya
Kaşarı bir başka nanı bir başka

Kışın penceremiz kar buz tutardı
Soba söner Nenem tezek atardı
Dedem eskilerden masal satardı
Türküsü bir başka mâni bir başka

Şanlı yurdun her bir köşesi güzel
Hiçbir yöresinde esmesin gazel
Nam salmışlar Avşar kızları özel
Bugünü bir başka dünü bir başka

Kudretli kalesi, Çıldır gölü var
Şenlik Baba diye hâk ödülü var
Mahperi adında bir Songül'ü var
Cananı bir başka canı bir başka

9. SEVGİLİ ÖĞRENCİLER

Memlekette kanayan çok yaraya
Derman olasınız başarınızla
Tahsiliniz gayret ile bitirip
İrfan olasınız başarınızla

Okuyun siz eğitim çok değerli
Kul olarak kul hakkına duyarlı
Vatana millete yurda hayırlı
İnsan olasınız başarınızla

Boş gezip uymayın siz cahillere
Özenin hayatta hep ehillere
Dünyadaki büyük Fakültelere
Mihman olasınız başarınızla

Gidişat Songül'ün gider ağrına
Kalem saplan cehaletin bağrına
Ömer Halis gibi vatan uğruna
Kurban olasınız başarınızla

10. BİR TEK SANA EYLE ACİZ KUL YA-RAB

Ey benliğim kendine gel kendine
Önce tefekkür et var dergâhına
Göz yaşların sığmaz oldu bendine
Af dile Mevla'dan gir dergâhına

Gerçek kulun olmaz dedikodusu
Ahmedî Muhtar'dan al havadisi
Örnek alır isen ayet hadisi
Erersin o zaman sır dergâhına

Bu fâni rüyadır ahiret gerçek
Maksuduna tövbe-kârlar erecek
Dünyevî işlerden el eteğin çek
Niyet et kıyama dur dergâhına

Hiç kimseyi yerme eyleme tenkit
Çok konuşma daim sükût et sükût
Üşenme abdest al günde beş vakit
Secde et alnını vur dergâhına

Keşke Üveys gibi düşte görseydim
Resulün yolun da canım verseydim
Hacerul Esved'e yüzüm sürseydim
Nasip et gireyim nur dergâhına

Mahper'yi affet temiz kıl Ya Rab
Bir tek sana eyle aciz kul Ya Rab
Nasıl yarattıysan öyle al Ya Rab
Yakışmaz Mevla'nın kir dergâhına

11. ELİN TAHTINA

Elbet bir gün baş aşağı olursun
Haksız oturursan elin tahtına
Karga isen güle heves eyleme
Konamazsın bir bülbülün tahtına

Çekirge Akrebe iğne sokuyor
Örümcek Ayıya çorap dokuyor
Çakallar aslana meydan okuyor
Karınca göz dikmiş filin tahtına

Bugünü yarını dünü unutma
Nesim'den yüzülen gönü unutma
Ebus Suud Süleyman'ı unutma
Arif geçmez bir cahilin tahtına

Eğri otur fakat doğruyu konuş
Yüz yaşasan sonu Mevla'ya dönüş
Bin bilsen de bir bilene sor danış
Yunus olsan var ehilin tahtına

Olur olmaz yerde kervan eyleme
Kulu hakir görüp büyük söyleme
Ey Mahperi sakın heves eyleme
Geçilmesi zor Songül'ün tahtına

12. AĞLAYA AĞLAYA

Eski yazdığın nameyi
Aldım ağlaya ağlaya
Sora sora sokağına
Geldim ağlaya ağlaya

Duyam diye hitabını
Örtme n'olur nikabını
Ansızın gelip kapını
Çaldım ağlaya ağlaya

Kapın çift kilitle bağlı
Viraneydi sollu sağlı
Oturdum yüreğim dağlı
Kaldım ağlaya ağlaya

Yorgundum elim asalı
Yıllardır gözüm çiseli
Bağındaki gül misali
Soldum ağlaya ağlaya

Bu sevdaya yoktu emsal
Kurumuş diktiğimiz dal
O günleri ettim hayal
Daldım ağlaya ağlaya

Ayan ettim gizlerimi
Dövünerek dizlerimi
Yaşmağıma gözlerimi
Sildim ağlaya ağlaya

Duymadın yürek sızımı
Zemheri ettin yazımı
Teli pas tutmuş sazımı
aldım ağlaya ağlaya

Hakk'a ayan idi iim
Neyidi acaba suçum
El atıp ağaran saım
Yoldum ağlaya ağlaya

Gurbet ayrılık getirdi
Mahperi'ni dert bitirdi
Hasret ecelim yetirdi
ldm ağlaya ağlaya

13. YÂ RAB (Münacat)

Gözle görülmeyen bir virüs ile
İnsanı insandan gizletme Ya Rab
Dünya'mız mahşere benzedi bile
Kardeşi kardeşe özletme Ya Rab

Kabuslu düşlerin bitme vaktinde
Seher de kuşların ötme vaktinde
Her canlının rızka gitme vaktinde
Pencere ardından izletme Ya Rab

Kimisinin derdi var yatağında
Kimisinin derdi sır yatağında
Kimini yatırıp yer yatağında
Ellere baktırıp bezletme Ya Rab

Kolay iyileşmez ciğer yarası
Mizanda ölçülür amel darası
Veba'yla gelirken ölüm sırası
Evladın yolunu gözletme Ya Rab

Senin aşkın ile yanan yüreği
Mahluka merhamet sunan yüreği
Acı ağrı çekip donan yüreği
Kötü vesveseyle buzlatma Ya Rab

Mahperi'ye Azrail'i gönderip
Son yolculuk için sala bindirip
Telkinsiz tekbirsiz kabre indirip
Anayı bacıyı sızlatma Ya Rab

14. KOLAY KIL BİZLERE ZORU EL-MUCİB

Sırtımıza giydik sabır yeleği
Kolay kıl bizlere zoru EL-MUCİB
Vebaliz ölmektir kulun dileği
Nefis şeytanından, koru EL-MUCİB

Günahları çoktur fâni bizlerin
Affı olacak mı yaşlı gözlerin
Bağrımıza düşüp yanan közlerin
Resul aşkı olsun, harı EL-MUCİB

Kurtuluşa erer sana tabiler
Tabi olmak için izdir Nebiler
Sahipsizim diyen onca sabiler
Sensin kimsesizin yâri EL-MUCİB

Kibirden riyadan ırak yüreğe
Tevazuyla dolu berrak yüreğe
Bir anlık unutan firak yüreğe
Uğramasın şeytan şeri EL-MUCİB

Dünyevî varlığa olmuşuz köle
Ölümü unuttuk gelmiyor dile
Makam mevki para hepsi nafile
Kalbimizden silsin kiri EL-MUCİB

Bilinmez mizanda n'olur netice
Niyetimiz salih olmak sadece
Tövbe edip el açıyor her gece
Yalvarıyor kul Mah-peri, EL-MUCİB

15. BU GECE

Teşrif etmiş Dünya'mıza, Resulullah bu gece
Şeytanı zincire vurmuş, Yüce Allah bu gece
Bugün Mevlid Kandil'idir, açık tövbe kapısı
Af dileyin kabul olur, inşallah bu gece

Doğuşuyla inançsızlar düşmüşler elemine
İnsi cinnû yaratılan, durmuşlar selâmına
Şeref vermiş gelişiyle, Kâinat âlemine
Aydınlanmış nuru ile, Ol Beytullah bu gece

Mahperi'yim idrak edip, baksak Güneş'e Ay'a
Mahşere dek Efendimiz, bütün çağlara ziya
Binlerce şükür eylesek, azdır yüce Mevlâ'ya ya
Al abdestin dur divana, de Bismillah bu gece

16. HALEBE

Göz yaşının seli Halebe aksın
Ateşini söndürelim bu gece
Dua ile eller Mevla'ya kalksın
Acısını dindirelim bu gece

Ebabiller taş yağdırsın yoluna
Yürek yandı sebilerin haline
Zalimleri cehennemine salına
Vura Vura bindirelim bu gece

Koskoca bir şehir virane olmuş
Çocukların benzi açlıktan solmuş
Aş pişecek yerde yalnız taş kalmış
Ocakların yandıralım bu gece

Bırak bütün dünya seyirci kalsın
İnsan haklarıymış başına çalsın
Mehmetçik tekbirle içeri dalsın
Kâfirleri sindirelim bu gece

Gece gündüz ben duamı ederim
Haftalardır acılardan hederim
Mahperi'yim çağırsalar giderim
Gönüllüler gönderelim bu gece

17. BU GECE

Gönül defterime acılarımı
Gizli gizli yazıyorum bu gece
İçime akıtıp göz yaşlarımı
Kirpiğimle süzüyorum bu gece

Hatırladım ders aldığım dünleri
Aklımdan silecem kötü anları
Mutlu yaşamayı, mutlu günleri
Hayal kurup bozuyorum bu gece

Hâkim olamadım gözde selime
Namert eli değdirmedim elime
Kötü talihime ben bu halime
Sitem edip kızıyorum bu gece

Yedi düvel gezdim elim asalı
Resul aşkın çaresidir visali
Sanki Leyla'sına Mecnun misali
İssız çöller geziyorum bu gece

Fâni Dünya süsü ile kandırır
Bülbülü boşuna güle yandırır
Bu kaderim Nesimi'yi andırır
Kendi derim yüzüyorum bu gece

El sanar ki mutluluğa muhtaçtım
Hâk izniyle huzur kapısı açtım
Düşlerim de aşkın badesin içtim
Bir köşede sızıyorum bu gece

Mahperi'yi korkutmayın ölümle
Sesim çıkmaz ister beni dilimle
Kendi mezarımı kendi elimle
Ağlayarak kazıyorum bu gece

18. GÖRÜMCE (Hiciv)

Babamın evinde laleydim güldüm
Sizin eve geldim soldum görümce
Ne bir murat aldım ne bir gün güldüm
Dedikodulardan yıldım görümce

Bir fışgıydı (haltidi)yedim attım bir adım
Gelir gelmez bitti ağzımda tadım
Anama babama anlatamadım
Boğazıma kadar doldum görümce

Baba yurdum gibi rahattır sandım
Türlü yalanlara inandım kandım
Ananın dilinden bıktım usandım
Sizin evde bela buldum görümce

Evinizde namaz kılanız yoktur
Suratınız dönmüş güleniz yoktur
Kadir kıymet nedir bileniz yoktur
Hepinize köle oldum görümce

Baş ucumda oldun bir kara yılan
Tersine çevrilsin kurduğun plan
Elli yaşan geldin olmamış alan
Evde kalacağın bildim görümce

Ne sofraya sığdım ne aranıza
Bereket uğramaz hiç paranıza
Layık değilmişim ben yörenize
Sanki bir yabancı eldim görümce

Bütün sülalemi nasıl uyuttun
Çöp çatanlık yaptın çabuk unuttun
Kötü kardeşini hep uzak tuttun
Sanki sizin evde duldum görümce

Ben gelince sizin bacanız tüttü
İnsaf et Mahperi canıma yetti
Dizimde dermanım tükendi bitti
Azrail gelmeden öldüm görümce

19. Fİ TARİHİNDE (Mübalağa-Abartma Şiir)

Ey ahali duydunuz mu? dinleyin

Gece Mars'a gittim Fi tarihinde

Ayın ortasına hamağı kurup

Salınarak yattım Fi tarihinde

Feza'yı dolandım kendimi yordum

Merkür Diyar'ında eylendim durdum

Venüs'te çay için semaver kurdum

Güneş'le kaydattım Fi tarihinde

Kır atımla uçup geldim boşluğa

Jüpiter'den gece daldım boşluğa

Satürn'den olta saldım boşluğa

Alabalık tuttum Fi tarihinde

Bin zahmetle geçtim Karadeliği

Uranüs'te gördüm kalabalığı

Neptün pazarında alabalığı

Mezat kurup sattım Fi tarihinde

Meğer neler yaşamışım rüyada

Uyanınca baktım sade bir oda

Mahperi'yim hayatıma Dünya'da

Boşa hüznü kattım Fi tarihinde

20. NAFİLE

Otuz sene sonra bir özür aldım
Kabul ettim dost sevindi nafile
Gönül sarayıma heyecan saldım
Gülümsedim kalp avundu nafile

Geçmişî yad ettik hepisi boşmuş
Kervanı yürümüş nice dağ aşmış
Güya benim için günlerce koşmuş
Kendisini hep savundu nafile

Ne değişir inansam da sözüne
Artık derman olmam gönül sızına
Çektiklerim suçun, dedim yüzüne
Pişman olmuş çok dövündü nafile

İlk göz ağrım dedi daldı sessizce
Kavuşmak mahşere kaldı sessizce
Mahper'in ikrarın aldı sessizce
Yutkunarak pek uğundu nafile

21. SOL ELLE

Sanki bu aralar çok hamaratım
Bulaşığı yıkıyorum sol elle
İşlerim bitince hayli rahatım
Tandır soba yakıyorum sol elle

Ortopedi yarım bir alçı taktı
Sağlam iken beni çolak bıraktı
Sağ kolum senelik izine çıktı
Şiir yazıp okuyorum sol elle

Alçı çarpar tabak çanak kırılır
Bağırırsam konu komşu darılır
Tadilat tamirat benden sorulur
Çivi bile çakıyorum sol elle

Yaradan kimseye vermesin çile
Lâkin dert verirmiş sevdiği kula
En küçük iğneye ipliği bile
Tek seferde takıyorum sol elle

Mevla'dan gelirse küsmem hayata
Sürünerek çıkıyorum üst kata
Sağ eli bıraktım istirahatı
Halı kilim dokuyorum sol elle

Mahperi'm dostlara yaptı espi
Tek elle yapılmaz inan hiçbir
Bu günler işlerim hep kaldı geri
Boşa kürek çekiyorum sol elle

22. MÜNÂCÂT DİVAN (Yalvarma)

Ya Rab niyazım sanadır hakikatli kul eyle
Nefsin arzuları bitmez onu bana el eyle
Her şeyin sahibi sensin veren de sen alanda
Rızan üzre yaşat beni istersen yoksul eyle

Doksan dokuz ismin vardır birliğine inandım
Her ne zaman darda kalsam yarlığına inandım
Amentüyle iman ettim varlığına inandım
Yaptığım tüm ibadeti katında makbul eyle

Cümle kötü fikirlerden beni bertaraf eyle
Abit kullar dergâhında müminlerle saf eyle
El açmışım divanında El-Afüvv'sun af eyle
Şeytanın şerrinden koru rehberi Resul eyle

Mahşer günü zelil etme bu Mahperi Irmağı
Üstümüze gölge olsun Liva-ül Hamd Sancağı
Cümle günahlarımıza perde eyle toprağı
Senin yolunda canım al beni bir meçhul eyle

23. SÖYLE

Adaletle artık güvenim bitti
Bir dava sekiz yıl sürer mi söyle
Dava muhatabı şehri terk etti
Duruşmaya gelmez firar mı söyle

Divana sunuldu dosyanın eki
Hep bende mi kalır davanın yükü
Hakimsiz savcısız hakkı hukuku
Bulan adaleti arar mı söyle

Yalancı şahitler gareze döndü
Hukuka güvenen kerize döndü
Trilyonluk mal mülk çereze döndü
Bu hüküm bir cana yarar mı söyle

De neye yaradı bu kadardeşmen
Dava açtığıma oldum bin pişman
Babayı evlada eyledi düşman
Bu da adaletle zarar mı söyle

Yüzümden bellidir çektiğim kahır
On yıldır yediğim içtiğim zehir
Üç aydan üç aya olunur tehir
Hâkimin verdiği karar mı söyle

Bu yalan Dünya'ya geleli ömrüm
Bilmem nasıl geçti çileli ömrüm
Mahperi'yim derdi bulalı ömrüm
Tükenmeden sona erer mi söyle

24. Prof Dr Fikret TÜRKMEN

Yozgat Boğazlıyan eşsiz sıla'dır
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e
İdil- Orkun Hak'tan, çift baladır
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

Enstitüde çare, oldu her cana
Abdilli'den yolu, uzar Sorbona
İlmin çelebisi, derler hep ona
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

Doçentlikte Tahir Zühre'nin tezi
Binlerce makale binlerce yazı
Yetmiş doktoranın uzanır izi
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

Şeref Taşlıova, Mevlüt İhsani
Hikâye verdiler, yazdı destanı
Kırgız hanı taktı, Manas Nişanı
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

Aşkabat'ta tören yeri kuruldu
Mahdum Kul ödülü layık görüldü
Türkmen başı tarafından verildi
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

Yabancı dillerde, yapmış çeviri
Dönemin yaşayan kültür rehberi
Hayırlı ömürler, diler MAHPERİ
Profesör Doktor Fikret Türkmen'e

25. SEVDİĞİM (1)

Ey sevdiğim gel gör yanar yüreğim
Sana vurulmuşum delicesine
Her gece dilimde vuslat dileğim
El açıp yalvardım Hâk yücesine

Sevenin gönlünde hiç olur mu kin
İster güzel olsun isterse çirkin
Arıyorum seni yoksun velâkin
Düşmüşüm sevdanın bilmecesine

Yüreğim hisseder yâr nefesini
Kulaklarım tanır ayak sesini
Kırpıklarım böler uyku sisini
Gözüm nöbet tutar her gecesine

Mahperi'm aklımda başımda sensin
Maksadım meşgalem işimde sensin
Hayalimde sensin düşümde sensin
Meftun oldum ismin üç hecesine

26. HÂK AL BİZİ CENNETİNE (Münâcaat-Yalvarma)

Sen Gaffar'sın yüce Mevla'm

Tek al bizi cennetine

Sahipsin tüm güce Mevla'm

Çek al bizi cennetine

Acı biz gibi düşküne

Al abitlerin köşküne

Bağışla Resul aşkına

Hâk al bizi cennetine

Nefis günaha dalmasın

Şeytanlar bize gülmesin

Yüzümüz kara olmasın

Ak al bizi cennetine

İstemeyiz Dünya varı

Bu Rah kabul etmez kiri

Kalbimize iman nuru

Sok al bizi cennetine

Şifasın sen cümle derde

Niran da ol bize perde

Günahları teneşirde

Dök al bizi cennetine

Zikreleyen dilimize

Gözden akan selimize

Yalvaran şu halimize

Bak al bizi cennetine

Mahperi'm hak yola tabi

Rehberim Muhammed Nebi

Anadan doğduğum gibi

Pak al bizi cennetine

27. MUAMMA DİVAN (Leb Değmez)

Dünya'nın yaşantısını, kula zindan eden ne?
Erenlerin dergâhında, seni senden eden ne?
Ne hoş kokusunu aldık ne de hayat tadını?
Esir ettiği insanı, tatlı candan eden ne?

Kişi idrak eyleseydi, cenk yaşanırdı serde
Ne yerdedir ne gökteredir, sual eyleyin nerde?
Sessiz sedasız dolaşır gece gündüz her yerde
Nice yolcuyu yolundan, ıssız handan eden ne?

Ardına düş yok olursun, Kâinatın gizinde
Gâh neşede gâh kederde gâhi olur hüzünde
Acizane yaşıyordur, hayalinde sözünde
Geçen günü unutturan, an 'ı dünden eden ne?

Düşkün haldeki Songül'ü, ağlar iken güldüren
Saygı sadakat yeşerten, gazez kini öldüren
Köleyi zindandan alan, Dehre sultan olduran
Şahı tahtından indiren, şandan ün 'den eden ne?

28. AŞİKÂRE

Nasıl saklayayım nasıl edeyim
Akar gözlerimden sel aşikâre
Tatlı kelam ettim daha ne deyim
Bıkar sözlerimden dil aşikâre

Hainleşti, hakkı yutan dev oldu
Nefis tuzağına düşen av oldu
Yüreğime volkan oldu lâv oldu
Çıkar közlerimden kül aşikâre

Yaptıkları yakışmadı yaşına
Helâl iken haram kattı aşına
Bunca vefa bunca çile boşuna
Peker gizlerimden hal aşikâre

Hiçbir yerde bırakmadı itibar
Verilen emekler edildi inkâr
O bir zebun oldu bende bir cebbar
Şikâr izlerimden yol aşikâre

Mahperi'der yürek yaktı sözleri
Yokuş etti yürüdüğüm düzleri
Demesem de içimdeki gizleri
Döker sazlarımdan tel aşikâre

29. MEVLAM SONUMUZU HAYIR EYLEYE

Akıl ermez gidişata düzene
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye
Demesin hiç kimse bundan bize ne
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

Sanki Lut'un (as) Kavmi geri dirildi
Kızlar dazlak erkekte saç örüldü
Pantolon şort oldu cebi görüldü
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

Türk töresi gericilik bilinir
Batıdan parayla kültür alınır
Kulaklar dururken burun delinir
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

Kimi pula tapar kimi de puta
Kimi kula tapar kimi de ite
Kimi zina diyor kimi de muta
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

Telefon internet veba oluyor
Gençlik uyuşuyor heba oluyor
Sorumlusu ana baba oluyor
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

Mahperi'yim yetersizdir diyanet
Eşler birbirine eder hıyanet
Yavaş yavaş yaklaşıyor kıyamet
Mevla'm sonumuzu hayır eyleye

30. YOL VERMİŞ BİZE

Karnını doyurur kulun Er- Rezzak
Rızkı kazanacak el vermiş bize
Yalandan riyadan fitneden uzak
Hakkı zikredecek dil vermiş bize

Server-i Kâinat Fahri Enbiya
Yaradan'dan bize kutsal hediye
Resulü Muhammed Mustafa diye
Emsalsiz kokulu gül vermiş bize

Sırat yapmış hakça geçelim diye
Ödül vermiş Kevser içelim diye
Günah sevap koymuş seçelim diye
Mevla'm iki türlü yol vermiş bize

Helal kazan alın terinle geçin
Hepimiz kardeşiz hasetlik niçin
Ebedî yurduna yolculuk için
Kaptanı olmayan sal vermiş bize

Doğru yaşa asla yolundan şaşma
Ne etliye ne sütlüye karışma
Hayat fâni zaman ile yarışma
Ömür diye farklı yıl vermiş bize

Mahperi'm murada ermemiz için
Ol cennet bahşetmiş girmemiz için
Kuran inmiş hakkı görmemiz için
Rabbim tutunacak dal vermiş bize

31. KAZIN KİLOSU BEŞYÜZE (Hiciv Şiir Örneği)

Sanki reşat altın mıdır
Kazın kilosu beş yüze
Padişah mı sultan mıdır
Kazın kilosu beş yüze

Çıkardın çayıra saldın
Kırk kurban ile mi buldun
İmf'den borç mu aldın
Kazın kilosu beş yüze

Borsayla artar gramı
Haftalık yapılır zamu
Dolarla mı gelir yemi
Kazın kilosu beş yüze

Kümesin kralı odur
Mutfağa da oldu müdür
Mercedes Ferrari midir
Kazın kilosu beş yüze

Kışın başta tutuluyor
Derman diye yutuluyor
Cevher olmuş satılıyor
Kazın kilosu beş yüze

Gelin gibi süslediniz
Zem zem'lemi ısladınız
Havyarla mı beslediniz
Kazın kilosu beş yüze

Göğsü beyaz boynu ala
Değişmem kaymağa bala
İzmir değil Kars'ta bile
Kazın kilosu beş yüze

Bir kazla bir kişi doyar
Oda tike'sini sayar
Mübarek kurbana ayar
Kazın kilosu beş yüze

Nasıl biz bu hale geldik
Artık kazı kurban bildik
Yedi kişi ortak aldık
Kazın kilosu beş yüze

Mahperi'yim sözde yedik
Bir kaz için koç adadık
Başlık parası ödedik
Kazın kilosu beş yüze

32. RAHMETLİ OZAN ARİFE İTHAFEN

Mangal yürekli bir, Milliyetçiydi
Kimsenin hakkını çalmazdı Arif
Üç hilal burcunda hep nöbetçiydi
Vatan beklemekten yılmazdı Arif

Türk'ten ayırmazdı Çerkez'i kürdü
Bayrağı canından üstün görürdü
Mazlum için, dağda taşa yürürdü
Namert ayağına, gelmezdi Arif

Tanrı dağlarında kalmak isterdi
Tunalarda abdest almak isterdi
Çin Seddi'n de namaz kılmak isterdi
Hakkı olmayanı almazdı Arif

Seksen de İhanet, yurdu kuşattı
Bu yüzden on bir yıl sürgünde yattı
Çakallara her cümlesi tokattı
Kem sözün altında kalmazdı Arif

Hayrandı "Ne Mutlu Türküm Diyene"
Acımazdı haram lokma yiyene
Bir söze bakardı bir söyleyene
Kaypak karşısında gülmezdi Arif

Mahperi ruhuna dualar saldı
Kanser illetiyle sarardı soldu
Yiğitçe yaşayıp yiğitçe öldü
Eğilip bükülmek bilmezdi Arif

33. YA RESÛLALLAH

KUTLU DOĞUM haftaların kutsalı

Günün kutlu olsun Ya Resulallah

Sensin bütün güzellikler timsali

Kurtuluşa yolsun Ya Resulallah

Şefaet et yanan bağra efendim

Şefkatinden zerre doğra efendim

Bu gece rüyama uğra efendim

Ruhum huzur bulsun Ya Resulallah

Sen canansın tüm canların içinde

Salâvatın lisanların içinde

Yaratılan insanların içinde

En sevgili kulsun Ya Resulallah

Ecel gelip kapı çalındığında

Ümmet şefkat bekler yanıldığında

Mübarek isminin anıldığında

Ağızlarda balsın Ya Resulallah

Lütufsun kulların amel dağına

Işık oldun karanlıklar çağına

Rabbim sundu gönüllerin bağına

Mukaddes Son gülsün Ya Resulallah

34. BİZİM ELDEN GELEN KAZA MAŞALLAH

Ardahan elinden kaz ısmarladım
Zannettim gelecek düve maşallah
Mal sahibi yemin etti abarttı
Mübarek kaz değil deve maşallah

Kargocu gelince hediye sandım
Karşı ödemeli deyince dondum
Faturayı gördüm tutuştum yandım
Banka bana açtı dava maşallah

Caraskalı kurduk balkona astık
Mazotlu hızarla boynunu kestik
Tüylerinden çıktı bin beş yüz yastık
Kanadı sığmadı eve maşallah

Derisini yüzdük karnını yardık
Doğramayı altmış kasaba verdik
Bir kaz da bunca et ilk defa gördük
Doldu on iki bin kova maşallah

Vinç ile kaldırdık tırla götürdük
Başına tüm İzmir geldik oturduk
Üç ton pirinç aldık kırk kazan kurduk
Suyun kattık biz pilava maşallah

Bu nimete şükür namazı kıldık
Bütün memlekete tellallar saldı
Bir kazı tam on bin hisseye böldük
Herkes yedi seve seve maşallah

Her esnaf yapamaz ticaretini
Bizim el bilmeli kaz kıymetini
Lokman hekim demiş bunun etini
Yiyene olurmuş deva maşallah

Aklı olan para verip almazdı
Mahperi'ye borç senedi kalmazdı
Firik kaz gelseydi bele olmazdı
Yine attım size hava maşallah

35. DİLEK AĞACI

Umut dolu yürekler, daim sana duacı
Koşuyor binlercesi, oldun gönül ilacı
Sevip de sevilenler, asla çekmesin acı
Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

Sen bir dilek ağacı, arzumuz sana kaldı
Beklediğim gelmedi, elimde kına kaldı
Herkes huzurlu iken, mutsuzluk bana kaldı
Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

Sevda dolu yüreğin, kışı baharı olmaz
İçindeki duygular, yeşerir asla solmaz
Yâr uğruna eririm, oysa bir haber salmaz
Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

Bilesin bu gidişle, ölüm erken olacak
Beslediğim yâr gülü, sanki çabuk solacak
Kurduğum hayallerim, bil ki yarım kalacak
Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

Mahperi'yim yıllardır, dertlere oldum hancı
Eylediğim misafir ya ızdırap ya sancı
Can canana uzaktır, sanki iki yabancı
Allah'ıma sen bildir, bildir dilek ağacı

36. BİLDİR POSTACI

Git o yâre sevdan aynı ikrarla
Kalıyormuş diye bildir postacı
Selamını her seherde rüzgarla
Salıyormuş diye bildir postacı

Söyleme bilmesin acımı yâd'a
Başıma geleni getirsin yada
Vallahi yollara düşmüş piyade
Geliyormuş diye bildir postacı

De sırta yüklemiş çile yükünü
Yüreğinde saklar sevda okunu
Uzaklardan miski amber kokunu
Alıyormuş diye bildir postacı

Gelenden geçenden halini sorar
Hatıralarında hep seni arar
Vuslat gözlemekten kalbine zarar
Oluyormuş diye bildir postacı

Zemheriye dönmüş baharı yazı
Hep hüznün yüklüdür yazdığı yazı
Dua eder istihare namazı
Kılıyormuş diye bildir postacı

Duyunca durmasın yaban el gibi
Kır atına binip gelsin yel gibi
Bülbülün yandığı sarı gül gibi
Soluyormuş diye bildir postacı

Sadece sevmekmiş dedi suçunu
Ağlaya ağlaya döktü içini
Kar düşmüş misali beyaz saçını
Yoluyormuş diye bildir postacı

Söyle iffetlidir çok görür azı
Derde boyun eğer çıkmaz avazı
Nicedir duvarda yas tutan sazı
Çalıyormuş diye bildir postacı

Bağrına taş basıp taşıdığını
Ağustos ayında üşüdüğünü
Senin de kalbinde yaşadığını
Biliyormuş diye bildir postacı

De ki taptazedir gönlümde yeri
Yokluğunda sırdaş etmiş kederi
Mahım diye o sardığın Mahperi
Ölüyormuş diye bildir postacı

37. PROF DR ALİ YAKICI HOCAMA

Hayatı yaşayın yeni çağ gibi
Yurdun Ankara'dır Ali Yakıcı
Zirveleri aşılmayan dağ gibi
Geçilmez sahradır Ali Yakıcı

Yüreğine vatan aşkı bürüten
Milli bütünlüğe dirsek çürüten
Türk kültürü gemisini yürüten
Güçlü bir tayfadır Ali Yakıcı

Nezaketle süslü gönül köşesi
Asla eksilmesin kalpte neşesi
Edebiyat bölümünün paşası
Bilge bir zirvedir Ali Yakıcı

Adını yüceltir çok mert oluşu
Herkesi mest eder yeni buluşu
Asil kişiliği o sert duruşu
Düşmana nâradır Ali Yakıcı

38. KİM YARALADI

Delikanlı bağıın acılı gördüm
Söyle seni hangi dil yaraladı
Pırlanta yüzünü asılı gördüm
Söyle seni hangi el yaraladı

Yüzün avucunda ne oturursun
Ah çeke ah çeke solar kurursun
Niye öyle melül mahzun durursun
Söyle seni hangi zül yaraladı

Kim bilir bağıında hangi sızı var
Sabır eyle elbet, kışın yazı var
Gözlerinde sanki uzlet izi var
Söyle seni hangi yol yaraladı

Yoksa benim gibi kara mı yazın
Neden arşa çıkar feryat avazın
Anlat hele nedir gizemli mazin
Söyle seni hangi yıl yaraladı

Sabır nice derde olur kurtuluş
Yaralı yüreğe dermandır gülüş
Mahperi'yle gönül derdini bölüş
Söyle seni hangi kul yaraladı

39. HÂKİM BEY

Bu davayı gayrı bitir hâkim bey
Daha bekleyecek zaman kalmadı
İstersen mahşere götür hâkim bey
Şahitlerde öldü insan kalmadı

Ne var ne yok verdik biz avukata
Altı yıldır gel git hep mülakata
Geliş gidişi de ekle fiyata
Hayli külfet oldu imkân kalmadı

Sizlere anlattım müşkül halimi
Keşke gösterseniz doğru yolumu
Daha ayrılmadan satmış malımı
Bu sırrı çözecek irfan kalmadı

Üzerinde malı bitmiş gözüdür
Jip te kazalıymış pertmiş gözüdür
Çiftlik ev arsayı satmış gözüdür
Onda sızlayacak vicdan kalmadı

Çoluğu çocuğu attı boş dama
Bunlar nasıl yaşar sor bu adama
Şimdi gözü dikmiş tek nafakama
Bizde sabredecek derman kalmadı

Her derdi sırtlanır yavrusu olan
Ne fark eder Songül ya da Perihan
Kadın hakkı varmış külliye yalan
Bu hakkı verecek divan kalmadı

Halimi arz ettim son kez dinleyin
Kendinizi bir kez yerime koyun
Mahperi haksız mı doğru söyleyin
Emeğim alacak güman kalmadı

40. NASİP OLMADI

Zümrüdü-anka'ya imrendim amma
Kanat gerip uçmak nasip olmadı
Nice ariflere güvendim amma
Sual sorup seçmek nasip olmadı

Uzak diyarlardan yurduna gelip
Gönül adresinin yerini bulup
Bir gece yanında misafir kalıp
Yâri görüp geçmek nasip olmadı

Ahtımız yazılmış vuslat dağında
Aşkımız saklıdır sır kundağında
Bağban olup yârin gönül bağında
Gülün derip biçmek nasip olmadı

Tek kuru selamın alsam arada
Mahım can dediğin sevdan nerede
Hasret kaldım senin ile murada
Bir kez erip göçmek nasip olmadı

Mahperi kaybetmez iradesini
Değiştirmez ikrar ifadesini
Sevda çeşmesinden aşk badesini
Birgün varıp içmek nasip olmadı

41. RAHMETLİ ABDURRAHİM KARAKOÇ ÜSTADA MEKTUP

Ey Karakoç Usta "İncinmesin" dedin amma...

Barını almadan dalını kırdık
Yaprak da incindi dal da utandı
Kul hakkı yiyerek kabire girdik
Toprakta incindi sal da utandı
İncitme dediğin dil de utandı

Dünya'ya zulmetti zalim Amer(i)kan
İslâm Coğrafyası kan ağlıyor kan
Yezitler kestiler yandı Arakan
Bıçakta incindi el de utandı
İncitme dediğin dil de utandı

Tarih 15 Temmuz ihanet oldu
Tanklar masumların içine daldı
Kardeş kurşunuyla çok şehit geldi
Bayrakta incindi al da utandı
İncitme dediğin dil de utandı

Ananın yavrusu yurda hediye
Bölücülük yapmak daha ne diye
Vatan hainleri su içti diye
Kaynakta incindi sel de utandı
İncitme dediğin dil de utandı

Mazluma güçsüze zulüm ettiler
Bizden görünerek bizi sattılar
Nice yetim hakkı çalıp gittiler
Uzak da incindi yol da utandı
İncitme dediğin dil de utandı

Mahperi duacın Karakoç Usta
Dilerim komşu ol Şems gibi dosta
Gittiğinden beri bu kültür yasta
Irmak'ta incindi kul da utandı
İncitme dediğin dil de utandı

42. FİGAN SARDI

Gecenin zifirinde yer yerinden oynadı
Dördü on yedi geçe cihanı figan sardı
O yaşanan acıyı tarifi imkânı yok
Nice millet ağladı lisanı figan sardı

Diyarbakır Adana Osmaniye sır oldu
Malatya Adıyaman soğuğa esir oldu
Kilis Urfa perişan Antep yerle bir oldu
Maraş Hatay yıkıldı vatanı figan sardı

İlk yardıma yetişen Azerbaycan Pakistan
Katar'la Kazakistan Rusya Çin Özbekistan
Yunanistan Japonya İtalyan Afganistan
Somali Filistin'i her yanı figan sardı

Yalvardı Yaradana bu kulu kurtar dedi
Enkazın arasından aç yolu kurtar dedi
Teline kıymaz iken kes kolu kurtar dedi
O babanın verdiği fermanı figan sardı

Kar kefen gibi sardı mevsim tam kara kıştı
İmsak vakti feryatlar okyanusları aştı
Bütün Dünya bir oldu Türk'e imdada koştu
Hepsi yollara düştü kervanı figan sardı

İki zelzele geldi peş peşeydi yıkımlar
Kansız mütahhitlere hesap sorar hakimler
Enkaz altında kaldı hemşireler hekimler
Tıp da çaresiz kaldı lokmanı figan sardı

Sirenler hiç susmadı Elbistan, Nur Dağı'nda
Yavrular öksüz kaldı daha körpe çağında
Bala naaşı kalan günlerce kucağında
Yaralı yatan ana kurbanı figan sardı

Aynı yerde barındı, ev sahibi kiracı
Aynı ateş başında zengin fakir bir acı
Tek bir seda duymaktı yatanların ilacı
Yüreklere sürülen dermanı figan sardı

Allah'ım afet verme ne deprem ne çığ ne sel
Acı keder görmesin dileğimdir hiçbir kul
Sanki kana bölendi Urfa da Balıklı Göl
Coştı deniz deryalar ummanı figan sardı

Yüce Rabbim muhtacız sonsuz merhametine
Depremin şehitleri gireler cennetine
Her çıkan cana şifa tekbirler hürmetine
Mahperi gibi her bir insanı figan sardı

43. İHTİŞAMLIYDI

Mevla'm kalemine karamı çaldı
Yüreğime garip bir sevda saldı
Dün gece rüyama at ile geldi
Gelişi duruşu ihtişamlıydı

Atının göğsünde maşallah vardı
Gemini çekerek şâha kaldırdı
Tebessümle bakıp yürek yandırdı
Gülüşü duruşu ihtişamlıydı

Koç Köroğlu gibi kılıcı vardı
Attığı nâralar etrafı sardı
Atından inerek sazını aldı
Alışı duruşu ihtişamlıydı

Sazın çalar iken bana bakardı
Aşk ateşi bütün benliğim sardı
Parmağında altın yüzüğü vardı
Çalışı duruşu ihtişamlıydı

Mahperi hasretin mahşere kaldı
O aşk ateşini içime saldı
Yüzüme bakınca hayale daldı
Dalışı duruşu ihtişamlıydı

44. KORKMAZ AŞIKŞENLİKOĞLU ABİME İTHAFEN

Duydum hastalanmış konuşmaz imiş
Şenlik torununun Korkmaz balası
Derdini kimseye danışmaz imiş
Şenlik torununun Korkmaz balası

Yaradan şifayı ihsan eylesin
Hızırı hanene mihman eylesin
Tez günde yarana derman eylesin
Şenlik torununun Korkmaz balası

Gurbet elde çekmiş cevri cefayı
Gençliğinde yaşamamış sefayı
Elinden gününden görmez vefayı
Şenlik torununun Korkmaz balası

Yaradan yardımcın olur inşallah
Hekimler çareni bilir inşallah
Dermanın tez günde gelir inşallah
Şenlik torununun Korkmaz balası

Esra Pelin Soydan derden ilacın
Eşin dostun herkes oldu duacın
Çağırırsan yetişir Mahperi bacın
Şenlik torununun Korkmaz balası

45. TERÖR BELASI

Tetiğe dokunup kalbinden yere
Sermeyince bitmez terör belası
Kandil Dağları'na ölüm ağıları
Örmeyince bitmez terör belası

Bu soysuzlar korkar çatık kaşınla
Karış olmuş ölçünürler arşınla
Tam alnının ortasından kurşunla
Vurmayınca bitmez terör belâsı

İnanılmaz imanına dinine
Bilemedik bize karşı kini ne
Saklandığı çakalların inine
Girmeyince bitmez terör belası

Yirmi beş yok idi yaşları daha
Dayanır mı yürek bu feryat aha
Sürüsünü teker teker çarmıha
Germeyince bitmez terör belası

Mahperi'm umutla bakar yarına
Söz söylemem gelmeyince yerine
Tek yürek olmanın kutsal sırrına
Ermeyince bitmez terör belâsı

46. KESME AŞI (Mübalağa- Abartma Şiir)

Adana Antep'e kebab
Bizim ele kesme aş
İkramı olurdu sevap
Geçse ele kesme aş

Atalar koymuş kıymete
Değişmem balığa ete
Kanser verem diyabete
Çare bile kesme aş

Pişerken mis gibi kokar
Şişmanları forma sokar
Yiyen köse de tüy çıkar
Obez kele kesme aş

Kavurmaya çalım atar
Yemeyenler hasta yatar
Sıhhatine sıhhat katar
Kuvvet kola kesme aş

Hamurunu dilmeyenden
Kesmesini bilmeyenden
Yenir iken gülmeyenden
Çeker çile kesme aş

Tat verir ocağın isi
Sıskaya çıkartır kası
İstemem yakut elması
Derğer lâl'a kesme aş

Doyan şükür niyaz eyler
Ahrazları dilbaz eyler
Ama'yı şahin göz eyler
Köre lala kesme aş

Şayet caizse tabiri
Bu aş sofraların piri
Songül yapsa da espri
Cümle kula kesme aş

47. AFRİN

Şahlandı Türk Ordusu Afrin'e bayrak açtı
Bu kükreyiş haykırış düşmana korku saçtı
Türkü kürdü çerkezi birleştirdi yumruk oldu
Sinsice plan kuran inine geri kaçtı
Türk'ün adaletine bütün dünya muhtaçtı

Vatan aşkı diyerek hazırdı her bir nefer
Zeytin dalı adıyla şanlı başladı sefer
Gürledi semalarda F 16 her sefer
Yetmiş iki şehidin adıyla göğe uçtu
Türk'ün adaletine bütün dünya muhtaçtı

Bu iman gücü idi Hâk'ka yaptı andını
Daha ilk gün azimle yıktı düşman bendini
Özgür Suriyeliye taktı sarı bandını
Çünkü hain terörü ayırt etmesi gücü
Türk'ün adaletine bütün dünya muhtaçtı

Mahperi'm gündüz gece dualarım özümle
Fetih süresi okur yaşlı genci bizimle
Muzaffer olacaksın gösterdiğin azimle
Mehmetçiğim haçlıyı süpürmeye ant içti
Türk'ün adaletine bütün dünya muhtaçtı

48. KUR-AN DA ADI GEÇEN PEYGAMBERLERİ ÖĞRENELİM

Adem'i Cennetten alıp Dünya'ya
Sürgün etmek İblis 'teki amaçtı
İkiz değil yalnız gelip Dünya'ya
Son Peygamber nuru Ol Şî'te taçtı

İlk defa yazıyı İdris yazmıştı
Nuh'un kavmi isyan edip azmıştı
Tufan olacağın erken sezmişti
Nuh Hâk emri ile yelkeni açtı

Ad kavmini helâk eden rüzgardı
Salih'in duası binek çıkardı
Halil İbrahim'i yakmayan nardı
Ateşten kurtaran salih inançtı

Lut kavmini rezillikler almıştı
İsmail sorgusuz kurban olmuştu
İshâk Hâk emriyle dağ sallamıştı
Yakub'un gözüne gömlek ilaçtı

Kenan yurdu açlık ile savaştı
Yusuf'u kuyuya atan kardeşti
Züleyha'nın gözü nurdan kamaştı
Yusuf bir şems gibi güzellik saçtı

Eyyûb bedenine yara düşünce
Şuayip de oldu derin düşünce
Firavun peşine gece düşünce
Musa'nın Asa 'sı bahre araçtı

Harun'un vefatı yüz yirmi yaştı
Davut parmağıyla demir oymuştu
Süleyman peygamber kuşla konuştu
Bir uçtan bir uca yel gibi uçu

İlyas'ı binekle Şama kaldırdı
El Yesa ardından yerin doldurdu
Yunus'a kan ile abdest aldırdı
Balığın karnında kırk gün oruçtu

Uzeyr yüz yıl ölü kaldı dirildi
Zûl Karneyn'e sonra görev verildi
Ağaçta eteğin ucu görüldü
Kafirler Şa-ya'yı ortadan biçti

Zekeriyya evlat diye yalvardı
İslam'ın şartını Yahya'ya verdi
Benzer Havari'yi çarmıha gerdi
İsa'ya cennette Mevla yer açtı

Salat selâm eder daim Mahperi
Muhammed'e indi Hâk ayetleri
Son Nebi son Resul Cihan Serveri
Altmış üç yaşında dünyadan göçtü

49. VİRÜS BULAŞTI

Duydunuz mu ey ahali
Çin'e de virüs bulaştı
Karıştırdık sağı solu
Yön'e de virüs bulaştı

Tüketilen hep Çin Malı
Meyve sebze hormon dolu
Arpa buğday G.D.O.lu
Un'a da virüs bulaştı

Nikâhsızdır karı koca
Gidilmez umreye hacca
Türedi çok sahte hoca
Din'e de virüs bulaştı

Yılan zehir çıkartmıyor
Deve tükendi artmıyor
Ayı'lar kışın yatmıyor
İn'e de virüs bulaştı

Sebebini sorman bana
Şap da bulaştı kurbanı
Çare bulunmaz şarbona
Gön'e de virüs bulaştı

Spor kaldırmaz bünyesi
İlaçla yaparlar kası
Bozuldu insan kimyası
Gen'e de virüs bulaştı

Hile katıyor hayasız
Yok hiçbir gıda boyasız
Kabarır hamur mayasız
Nan'a da virüs bulaştı

Çobana koyuna küstük
Hayvan beslemedik kestik
Elyaf doldu yorgan yastık
Yün'e de virüs bulaştı

Grip olduk kuş uçunca
Etrafa mikrop saçınca
Bit bile bizden kaçınca
Kan'a da virüs bulaştı

Maskeyle kabre indiler
Kireçle mevta gömdüler
Telkin vermeden döndüler
Sin'e de virüs bulaştı

Mahperi'm halis niyeti
Olanlar öder diyeti
İstemem şanı şöhreti
Ün'e de virüs bulaştı

50. KUL İSTEMEDİ

Yıllar sonra gönderilen selâmı
Yürek arzularken kul istemedi
Sevdiğim cananla birkaç kelâmı
Dudak arzularken dil istemedi

Gözümden dökülen kanlı çiseyi
Silmekte kullandım şal elbiseyi
Gönülsüz istenen bir tek buseyi
Yanak arzularken al istemedi

Koklayarak ağladığım çaputu
Yadigârdı bağladığım çaputu
Dilek tutup düğlediğim çaputu
Yaprak arzularken dal istemedi

Senelerdir kaybetmişim izini
Rüyalarda görse idim yüzünü
Alevlenen sevdamızın közünü
Ocak arzularken kül istemedi

Kötü talihimle barışam dedim
Varıp muradıma erişem dedim
Akıp ummanlara karışam dedim
Irmak arzularken sel istemedi

Mahperi'yim söylenmedi nedeni
Hâk affetmez ihanetlik edeni
Çileyle yoğrulmuş dertli bedeni
Toprak arzularken sal istemedi

51. GEÇERDİ

Eskiden hicivli şiir yazardım
Okuyup anlayan güler geçerdi
Adaletsiz bir iş görsem kızardım
Ters düşen bıçağın biler geçerdi

Sanatta ölümsüz kalan üstatlar
Ustadan icazet alan üstatlar
Bu işin erbabı olan üstatlar
Ben gibi çırağı eler geçerdi

Hiçbir topluluğa olmamış dahil
Kendin ediplikte sayarmış ehil
Redifi uyağı bilmeyen cahil
Her şiirden bir söz çalar geçerdi

Gurbette yazılan beyaz kağıtlar
Bu sanat uğruna dersler öğütler
Nice münâcatlar nice ağıtlar
Bağrımı ikiye böler geçerdi

Ağıta ağlayıp hicve gülenler
Haset değil yüreğiyle gelenler
Gönül dostu deyip kıymet bilenler
Mahperi'ye selam salar geçerdi

52. BABA YURDU

Babamın hanesi gözümde gitmez
Yıkık viraneye dönmüş gibiydi
Ocağı yanmıyor bacası tütmez
Sanki baba yurdu sönmüş gibiydi

Tazeydi anılar daha dün gibi
Şimdi yiğit olmuş o günkü sebi
Ne bir komşu kalmış ne emmi bibi
Yürekler kor olmuş yanmış gibiydi

Tek yaşlılar kalmış gençler sürgündü
Yüreğe kor düştü içirim yandı
Kimle konuştusam babamı andı
Eski yaşananlar dünmüş gibiydi

Mahperi kalmıştı yurduna hasret
On altı yıl sonra ettim ziyaret
Koskoca köy kabristandan ibaret
Her taşına baykuş konmuş gibiydi

53. TOPRAK UNUTMADI AŞIK VEYSELİ

Sadık yârim dedi kara toprağa
Toprak unutmadı Aşık Veysel'i
Vasiyet bıraktı gelecek çağa
Çırak unutmadı Aşık Veysel'i

Hayat boyu çekti nice çileler
Başına dert oldu türlü belâlar
Methiye dizdiği nergis lâleler
Yaprak unutmadı Aşık Veysel'i

Semalarda kanat çırpın turnalar
Semah, deyiş, uzun, kırık havalar
Avşar boyların da akan kurnalar
Bulak unutmadı Aşık Veysel'i

Sadık dost bulmaktı halis dileği
Hatırası oldu kalbur eleği
Boynu bükük duran kazma küreği
Orak unutmadı Aşık Veysel'i

Gönül gözü ile görüp baktığı
Gazi Kemal ile coşup aktığı
Ozanlık burcuna alıp diktiği
Bayrak unutmadı Aşık Veysel'i

Sivas Şarkışla'da O'nun makberi
Ölümsüzdür sazı, sözü eseri
Her mecliste anar Songül Mahperi
Irmak unutmadı Aşık Veysel'i

54. YETMEZ Mİ?

Deli gönül göz yaşımı, sellediğin yetmez mi?
Hayatın zor yollarına, yolladığın yetmez mi?
Eller mutluluk dağından, kervanını yürütür
Hep ayağım kaydırmayı, kolladığın yetmez mi?

Sevda gemisine binip, vuslat yolu izlerim
Nefsimi terbiye eder, kalbimi temizlerim
Hayır ameller işleyip, mağfireti gözlerim
Sen hala yakamı tutup, salladığın yetmez mi?

Songül Mahperi Irmağım, garip yüzüm gülmedi
Sabretmekle geçti ömrüm, huzur nasip olmadı
Bu derdimin dermanını, hiçbir tabip bilmedi
Ey olmaz yürek yaramı, ellediğin yetmez mi?

55. BİR PİRİ FÂNİ

Ziyaret eyledim bugün birini
Dedem yadigârı bir Piri fâni
Rüyamın tabiri buldu yerini
ŞENLİK rüzigârı bir Piri fâni

Kızım dedi hele otur sağıma
Muhabbeti ilaç oldu ağrıma
Çile ızdırapla solan bağıma
Serpti nevbaharı bir Piri fâni

Narman Çıldır birbirine ayandı
Sümmani Şenliği yâd etti andı
Aşığa, şaire mert bir kalkandı
Gelenek Hisarı bir Piri fâni

Suhara adında Şenlik köyünün
Arzusunu çeker kuzu koyunun
Mahperi Irmağın asil soyunun
YILMAZ ihtiyarı bir Piri fâni.

56. AŞIK YAŞAR REYHANI ÜSTADA İTHAFEN

Hakkını helâl et, ömür tükettin
Sazınla eyledin hizmet Reyhani
Öz yurdunda garip gönlün inlettin
Gafiller dilinden töhmet Reyhani

Sevenler sözüne eylemiş güman
Palan Döken Dağı sarmıştı duman
Seher vakti yola çıktığın zaman
Herkesi basmıştı gaflet Reyhani

Göçtün Erzurum'dan kırık kalp ile
Gam yüklü kervanla vardın menzile
Arkandan konuştu dostların bile
Sılan da görmedin hürmet Reyhani

Nice yollar aşıp nice dağ geçtin
Hangi ilde durdun nerde su içtin
Yurt edinmek için Bursa'yı seçtin
Sana yâr oldu mu gurbet Reyhani

Büyük üstatların kaybolmaz yeri
Gönlümüzde daim vardır değeri
Bizi terk ettiğin o günden beri
Öksüz yetim kaldı sanat Reyhani

Mahperi'm yad eder sızlar yüreğim
Nice göçenleri özler yüreğim
Yüce Yaradan'dan gözler yüreğim
Hepinize olsun rahmet Reyhani

Aşık Yaşar Reyhani büyük üstadı saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

57. HELE DİNLEYİN (Leb Değmez)

Esen rüzgârları hele dinleyin
Onlar yaratanın zikir yelleri
Âşıklar ne söyler iyi anlayın
Niye hüzün çalar sazın telleri

Koç yiğit yorganı sırtına atar
Hasret diyarının yolunu tutar
Ayrılık zehrini talih der yutar
Kor olur ağzında öten dilleri

Arzu ile arar kardeş kardeşi
Ciğerleri yakar, Âşkın ateşi
Dertlilerin akar dideden yaşı
Andırır cihanda azgın selleri

Ruhunda çeşitli hayaller kurar
Yâr yitiren yeri turnadan sorar
Songül tenhalarda hatıra arar
Arşa direk olur yanan külleri

58. ANAMIN YAĞLI KETESİ

Her bayram gözüm de tüter

Anamın yağlı ketesi

Dilimde sözüm de tüter

Anamın yağlı ketesi

Un yağ koyar kova kova

Dağıtır köye bedava

Koronaya bile deva

Anamın yağlı ketesi

Aratmaz bal kaymak loru

Yer gençleşir kocakarı

Evlendirir bekârları

Anamın yağlı ketesi

Bin emekle yufka açar

İç kavurur koku saçar

Tıkanmış damarı açar

Anamın yağlı ketesi

Nusret, geldi tarif aldı

Tadı değerini buldu

Tüm Türkiye'ye nam saldı

Anamın yağlı ketesi

Bitirir kederi gamı

Ağa eder her adamı

Boksör yaptı Şamil Sam'ı

Anamın yağlı ketesi

Avrupa'dan heyet geldi
Tesla yedi icat buldu
Edison'a ilham oldu
Anamın yağlı ketesi

Mahperi'yi duyun hele
Adı düşmüş dilden dile
Baba mı kandırmış bile
Anamın yağlı ketesi

59. AY PERİSİ (Güzelleme)

Hayatın gam köprüsünde
Yalnız yürür Ay Perisi
Bin çeşit dert ortasında
Dimdik durur Ay Perisi

İsyan etmez melasına
Vuslat katar duasına
Sol yanında sevdasına
Mühür vurur Ay Perisi

Herkes görür farkımızı
Seven okur şarkımızı
Emsalsiz bu aşkımızı
Kalpte korur Ay Perisi

Derman akar lisanından
Şüphe etmez bir anından
Dostlarını öz canından
Üstün görür bu Ay Perisi

60. NİYET Mİ DEĞİŞTİ KUL MU DEĞİŞTİ

Senelerdir yardan haber gözlerim
Gurbet mi değışti yıl mı değışti
Hayatına tat verirdi gözlerim
Niyet mi değışti hal mı değışti

Bilesin sevdiğim geldik kem göze
Yapılan büyüü acep kim çöze
Kuru ekmek bile tatlıydı bize
Şerbet mi değışti bal mı değışti

Bir lahza dayanıp kalmazdın ayrı
Sen gittin gideli hep boynum eğri
Son kervana uyup geleydin gayri
Mühlet mi değışti yol mu değışti

Sanma ki bu gençlik aynı duracak
Galiba yadlara açmışsın kucak
Mahperi'yi kara toprak saracak
Şefkat mi değışti kol mu değışti

61. OZANLARIMIZ

Nice aşık şu meydan da
Hece vezin ölçtü gitti
Aşık Şenlik ve Sümman da
Aşk badesin içti gitti

Erzurumlu Emrah vardı
Ebedi yurdu Niksar'dı
Veysel'e gözleri yardı
Geleneğe taçtı gitti

Bayburt'ta Hicrani merdi
Bolu'da Dertli dert yerdi
Artvin'de Muhibbi Er'di
Kalplere gül açtı gitti

Mezra da garip Mihmani
Hey gidi Mevlüt İhsani
Alayansoğlu ve İlhami
Her derde ilaçtı gitti

Aşıkların alasıydı
Gülistan'ın balasıydı
Serhat Kars'ın Kalesi'ydi
Murat yara açtı gitti

Atam Âdem anam Havva
Ecele olmaz ki dava
Söz ustası Taşlıova
Şeref ilim saçtı gitti

Sorun Aşık Nuri hani
Götürdü ecel fermani
Gözü yaşlı o Reyhani
Erzurum'dan göçtü gitti

Neşat Ertaş geldi sona
Erenlerin hırkasına
Bir Mahzuni Pir Sultana
Kanat takıp uçtu gitti

Şimşek oğlu vurdu mızrap
Nusret Summan oldu turap
Azrail gönderip Ya Rab
Nicelerin seçti gitti

Ozanların emeği çok
Çalışır hakkın alan yok
İsmin sayamadığım çok
Birçok üstat geçti gitti

Ozan kültürü yaşatır
Onlar bilir gönül hatır
Songül yazar satır satır
Kelimeler kaçtı gitti.

62. NEDEN YEDİDİR?

Kün-fe yekün dedi var oldu cihan
Asuman'ın katı neden yedidir
İrem'den Dünyaya Adem'di mihman
Yer yüzünün altı neden yedidir
Merak edip kafa yormamız gerek

Neslimiz Adem'den Havva'dan gelir
Soyumuz ceddimiz neden yedidir
Yağmur yağdığında bir ahenk alır
Gökkuşağı rengi neden yedidir
Hakkın varlığını görmemiz gerek

Son Nebi Burak'la çıktı ve döndü
Ol Miracın katı neden yedidir
Huzuruna çıkan ney ile döndü
Mecâlis-i Seb'a neden yedidir
Dergahında dizi kırmamız gerek

Efsaneler dünden bugüne gelir
Ejderhanın başı neden yedidir
Ayette var okuyanlar hep bilir
Cehennem'in katı neden yedidir
Aralarında bağ kurmamız gerek

Müminler Hac için Mekke'ye gider
Kâbe'de ki tavaf neden yedidir
Hacılar burada ibadet eder
Sefa Merve yolu neden yedidir
Arifler safına girmemiz gerek

Üç yüz yıl uyuyan Ashab-ı Kehf de
Kıtmir'i saymadan neden yedidir
İçinde bulunmaz Kaf ile Kef de
Fatıha da ayet neden yedidir
Hakikat sırrına ermemiz gerek

Fethi nasip oldu Fatih Sultana
İstanbul tepesi neden yedidir
Bu vatan bizlere olmuştur ana
Yurdumdaki bölge neden yedidir
Türkün tarihine sorarmamız gerek

Üç yüz altmış beş gün bir yıl ederken
Haftanın günleri neden yedidir
Yetmiş iki millet hep kin güderken
Dik durulan düvel neden yedidir
Fatih'leri örnek vermemiz gerek

Gökyüzünde büyük küçük Ayı'nın
Kuyruğunda yıldız neden yedidir
Müzikteki noktadaki sayının
Ritimi notası neden yedidir
Hâk aşkıyla defe vurmamız gerek

Pamuk prensese yardımcı her an
Masaldaki cüce neden yedidir
Filiz dikip hasat alıyor bağban
Yediveren güller neden yedidir
Her nebatı tek tek dermemiz gerek

Doğum için sezaryende açılan
Karın içi katı neden yedidir
Yedi aylık iken süt diş saçılan
Diş değışme yaşı neden yedidir
Araştıırıp başa sarmamız gerek

Mahperi'yim bilemezsek neyleyim
Dünyadaki kıta neden yedidir
Son olarak bir de şunu söyleyim
Kafamızda delik neden yedidir
Akıl ermiyorsa durmamız gerek

63. KÖYÜN AĞASI

Bizim köyün ağasının varlığı
On altı it bir kaz bir at bir eşek
Yaradan vermesin ona darlığı
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Avradına acır yardım ederler
Avrada ağanın nökeri derler
Günde bir buçuk ton etle ot yerler
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Kırk elli yamalı ceket giyerdi
Yazın kavrulurdu kışın buyardı
Bayramdan bayrama karnı doyardı
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Yörede yok idi böyle bir yiğit
Dağda yattı yakasını yedi bit
Koca memlekette ağaya ait
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Ağa hastalandı yatağa düştü
Böbrek iflas etti dalağı şişti
Hepsi birden baş ucuna üşüştü
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Ağa öldü yürekleri dağladı
Sekiz hoca çenesini bağladı
Hepsi birden feryat etti ağladı
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Karun diye tanır idi yöresi
On beş tırla taşınırdı parası
Ağadan geriye kalan mirası
On altı it bir kaz bir at bir eşek

Mübalağa yazdı Songül Mahperi
Göçtü belli oldu ağanın yeri
Öksüz kaldı bu canların her biri
On altı it bir kaz bir at bir eşek

64. KURBANA GİRDİK (MÜBELAĞA- abartma)

Biz yedi hisseli kurbana girdik
Kamyonla tır ile götüremedik
Bin bir macerayla Kars'tan getirdik
Toplandık tüm köylü yatıramadık

Sakladık milletten kem gözler değer
Ortak olamayan boynunu eğer
Derisi mandadan kalınmış meğer
Bıçağı boynuna batıramadık

Bu mübarek on angusa ayardı
Bir budu tam üç buçuk ton et verdi
Derisini yüzmek üç beş gün sürdü
Bu bayram da rahat oturamadık

Kurban kesek dedik bizde bir kere
Kendimizi yorduk nafile yere
Terazi bozuldu çekmiyor dara
Tarttık tarttık eti bitiremedik

Bitmez bizim bu dağların sürüsü
Rabbim kabul etsin gelir gerisi
Mahperi'nin payı yalnız derisi
Konuya komşuya yetiremedik

65. ÇANAKKALE GEÇİLMEZ

Anadolu Haçlının, hayal kurduğu yerdi
Yedi düvel gelmişti, burdan geçmek zor dedik
Mustafa Kemal Paşa, hücum emrini verdi
Kazma kürekle topa, göğüs gerip dur dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik

Cihana namı saldı, Mustafa Kemal Gazi
Bin Dokuz yüz On beşte tarihe vurdu izi
Hep rahmetler dileriz unutamadık sizi
Batı meydan istedi Anadolu var dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik

Tekbirlere inletmişti yedi kat zemin arşı
Ulvi İmanı kalkan ettik düşmana karşı
Sırtlanmış mermisini Yiğit Seyit Onbaşı
Biz de ülke sevgisi namus dedik ar dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik

Semâlarda dolaşıp inmeyecek sancağın
Resulü Ekrem açmış şehitlere kucağın
Mahşere dek tütecek her köşede ocağın
Ay yıldız sevdamız ölene dek var dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik

MAHPERİ'm gurur ile, kutlu destanın yazar
Dalgalar Ay yıldızım sana değmesin nazar
Bu mukaddes şehiri namerde ettik mezar
Düşman da yaralıysa yarasını sar dedik
Çanakkale geçilmez ceddinize sor dedik
BİZ ASİL BİR MİLLETİZ BİZDE İMÂN VAR DEDİK

66. BİR DEDEM SÜMMANİ BİR DEDEM ŞENLİK

Biri Kamer idi biri Güneş'ti
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik
Biri umman biri deryaya eşti
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri sahra idi birisi çöldü
Biri yağmur idi birisi yeldi
Biri Fırat idi birisi Nil'di
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri Asır idi birisi Çağdı
Biri Palandöken biri Göy dağdı
Biri bostan idi birisi bağdı
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri Çıldır idi birisi Narman
Biri sultan idi birisi ferman
Biri lokman idi birisi derman
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri zümrüt idi birisi laldı
Biri yıldız idi biri hilaldi
Biri şerbet idi birisi baldı
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri Çağlayandı biri Şelâle
Biri Sümbül idi birisi Lâle
Biri hisar idi birisi kale
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri şafak idi birisi Tandı
Biri şöret idi birisi şandı
Biri canan idi birisi candı
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

Biri Mahperi'nin öz dedesidir
Biri Gülperi'nin müptelasıdır
İkisi de hakkın hediyesidir
Bir dedem Sümmani bir dedem Şenlik

67. SİZ ŞEHİT OLDUNUZ BİZ ŞAHİT OLDUK

Ey çatal yürekli Türk Yiğitleri
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk
Oğuz Boylarının mücahitleri
Bu vatan uğruna Allah yolunda
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Böyle yazılmıştır Hak'tan yazılar
Her Türk anasının bağı sızılar
Yatmadı, cepheye döndü gaziler
Künyesi koynun da tüfek elinde
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Kiminiz Alp'siniz kiminiz Eren
Şehadet bağına korkmadan giren
Hedef Kızıl Elma hayalin Turan
Tekbir vardı hepinizin dilinde
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Başladı zalime kutlu bir akın
Körpe kuzuları bize bırakın
Gözünüz arkada kalmasın sakın
Kanınız var Al Bayrağın alında
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Asım'ın neslisin soyunuz Oğuz
Hızır yardımcınız Resul kılavuz
Mazluma kalesin zalime Yavuz
Hâk darda koymadı Sina Çölünde
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Bize özgür bir vatan teslim etti
Ay yıldız üstüne kan teslim etti
Nice koç yiğitler can teslim etti
Yıkılıp yanası Irak elinde
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

Yaradan bizlere vermiş din iman
Sizler Peygambere oldunuz mihman
Her şehit haberi duyduğu zaman
Ciğerleri yandı kul Songül'ün de
Siz şehit oldunuz biz şahit olduk

68. EVLERDEN DIŞARI ÇIKAMAZ OLDUK

Koronadan kaldık, ahir zamana
Evlerden dışarı, çıkamaz olduk
Bu virüsten sığınmışız Rahmana
Evlada yakından bakamaz olduk

Masum bir sabiyi incitme suçtur
Belki duasından doğan bir öçtür
Bu nasıl pehlivan bu nasıl güçtür
Bir Dünya birleşti yıkamaz olduk

Yüce Mevlâ, defede bu vebayı
Devletim gösterir bütün çabayı
Ebabiller nöbet bekler, Kâbe'yi
Tavaf kandilini yakamaz olduk

Dükkanlar kapalı harcanmaz para
Mahperi'm gidilmez başka diyara
Samimi duygumuz kaldı kenara
Eş dostun elini sıkamaz olduk

69. HOŞÇA KAL

Bir yıllık ayrılık bir asır geldi
Kalbin bensiz attı ise hoşça kal
Bana şiir yazan nazik ellerin
Başka bir el tuttu ise hoşça kal

Kalpten mah'ım dediğinde lisanın
O an en mutlusu bendim cihanın
Başka biri varsa sağ olsun canın
Sadık sevdan bitti ise hoşça kal

Günü gün etmekse gönül dileğin
İçten çürümüştür ikrar direğin
Hüzünlendiğinde zarif yüreğin
Yâdlar neşe kattı ise hoşça kal

Ölürüm diyordun Ay yüzlüm sana
Candan seven kıyar mıydı bu cana
Sensiz nefes almak zulümken bana
Beynin silip itti ise hoşça kal

Sessizliğin beni saldı meraka
Seven razı gelmez böyle firaka
Yok sayarak yüce gönlün kıraka
Mahperi'ni attı ise hoşça kal

70. AY GÖZEL (Güzelleme)

Kirpiyin xençermi qılıncmı gaşın
Bağrımı ikiye yarar ay gözel
Lokman hekimmisen derman göz yaşın
Sağalmaz yarama yarar ay gözel

Çiyinin üstünü lahur şal bezer
Geyer ağ paltarı sallanar gezer
Sanki yaşıl sona göllerde üzer
Zülûfün bir yana darar ay gözel

Gatar düdük çalar yolun gözlerem
Bu benim deyişim, sene sözlerim
Mübtelân olmuştur ela gözlerim
Bir lahza görmese arar ay gözel

Gözeldir xoş sedan gözel xuyların
Sanki maralısan Kafkas köylerin
Yadıma düşende selvi boyların
Axlım dimağımdan firar ay gözel

Seher yelleriynen sedamı duysan
Sen de öz qelbine sevdamı qoysan
Mahperi'ye ikrarından tez caysan
İdamıma verir garar ay gözel

71. SENİ SEVMEK NE GÜZEL

Rüyalarda buluşup tutarak ellerinden
Gözlerine bakarak seni sevmek, ne güzel
Miski amber kokulu saçının tellerinden
Yüreğine akarak seni sevmek ne güzel

Sensizlik şu kalbime saplanan kanlı mızrak
Vuslata eremedi kurdular türlü tuzak
Hayalinle uyurum olsam da senden uzak
Hasretini çekerek seni sevmek ne güzel

Görenler ikimizi bir divane bilse de
Dert dolu bedenime ölüm erken gelse de
Kavuşma umudumuz ya mahşere kalsa da
Uğruna yaş dökerek seni sevmek ne güzel

72. GÜZEL (Güzelleme)

Otuz yıl geçmemiş sanki aradan
Hem endamın güzel hem yaşın güzel
Bezetmiş yaratmış seni yaradan
Hem kirpiğin güzel hem kaşın güzel

Sarı zülüflerin sevda dümeni
Âhu gözün kıskandırır çimeni
Solmuş başındaki allı yemeni.
Hem baharın güzel hem kışın güzel

Bensiz yaşadın ya kolay oldu mu?
Yürekteki yerim acep doldu mu?
Emanet ettiğim gülüm soldu mu?
Hem hayalin güzel hem düşün güzel

Feda olsun sana canım servetim
Bitmeyen nazına vardı hürmetim
Gülünce gül açan yüzen hasretim
Hem dudağın güzel hem dişin güzel

Mahperi'der kalp gözüyle bakalım
Seninle bir yola tekrar çıkalım
Masal diyarında ateş yakalım
Hem ocağın güzel hem aşın güzel

73. GEÇEN YIL

Ömür çınarımdan yaprak düşürdü
Vah edip yüzüme güldü geçen yıl
Gönül dağlarımdan hüznü aşır
Bir yaşımı daha çaldı geçen yıl

Dağların zirvesi boranlı karlı
Her daim olalım edepli arlı
Müslümanlar dört bir yanda efkâr
Mazimiz de hüznü kaldı geçen yıl

Kâfir Yahudiler hepsi sustular
Allah birdir diyenleri astılar
Arakan da bebekleri kestiler
Akan nehir kanla doldu geçen yıl

Demeyin ki bağrın yanıyor niçin
İçim yanar Uygur Türkleri için
Doğu Türkistan'a zulüm eder Çin
Masum Türk kardeşler öldü geçen yıl

Yoktur Yahudi de merhamet haya
Zalimce saldırır bütün Dünya'ya
Müslümanlar düştü yollara yaya
Türk'e sığınarak geldi geçen yıl

Mahperi burada tükendi sözün
Giden gitti asla kaybetme özün
Bir taraf ızdırıp bir taraf hüznü
Ağzımıza şerbet çaldı geçen yıl

74. OĞUL

Yaradanım bin tür nimetler vermiş
Şükür et sofraya küs etme oğul
Onlar bu hayatın sırrına ermiş
Büyük konuşurken ses etme oğul

Tuzaklar kuracak her daim batıl
Vatan denilince yürekten katıl
Alperenler gibi ortaya atıl
Hain karşısında pus etme oğul

Haklıyı çiğneyip çirkefe kanıp
Şeytan sofrasında zehri bal sanıp
İnsanlık yapana sırtını dönüp
Hakk'ın libasını pis etme oğul

Hamdolsun Yaradan daim yanında
Hızırı göndersin her zor anında
Düşman karşısında er meydanında
Tekbir getir asla pes etme oğul

Azrail galipte belki tez bulur
Emanet Hakkındır hakkını alır
Mahperi'm ebedî yurda yol alır
Taktir tecellidir yas etme oğul

75. SARIGÜL

Ayrılmış köyünden on bir yaşında
Kendini gurbette bulmuş Sarıgül
Kem talihi herdem gezer peşinde
Arzusu gözünde kalmış Sarıgül

Sarıgül'e sanki çok kin güderler
Akrabalar durmaz isyan ederler
Kızın yaban elde okutma derler
Zorlukla mektebe gelmiş Sarıgül

Ağına bir kaşık yemek koymamış
Üç yıl boyu inan karnı doymamış
Sessiz ılgılığını kimse duymamış
Kıvrılmış köşede solmuş Sarıgül

Hasta yatağında doktor görmemiş
Altın saçlarını kimse örmemiş
Ana baba yavrum deyip sarmamış
Sanki aynı evde elmiş Sarıgül

Töre diye garip bir yol tutmuşlar
Görücüler sık sık gelip gitmişler
On yedi yaşında gelin etmişler
Bağı yanıp yüzü gülmüş Sarıgül

Bin bir çile ile bir yuva kurmuş
Her türlü zorluğa göğsünü germiş
Körpe yavrusunu kundağa sarmış
Çocuk yaşıta anne olmuş Sarıgül

Kırmamış çevrenin hiçbir ferdini
Sabır tesbihine dökmüş virdini
Yüreğinde sakladığı derdini
Kalemle kağıtla bölmüş Sarıgül

Baban kanser diye haber salmışlar
Kaybedince hepsi öksüz kalmışlar
Beş kardeş ağlayıp saçın yolmuşlar
Kanlı göz yaşını silmiş Sarıgül

Ahbabı yareni hain olmuşlar
Haramiler yuvasına dalmışlar
Kuyu kazıp emeğini çalmışlar
Kanadı kırık bir kulmuş Sarıgül

Yavruları uzak illere uçmuş
Biri bilim biri sağlığı seçmiş
Yastık diken olmuş uykusu kaçmış
Türlü hayallere dalmış Sarıgül

Genç yaşında karlar almış saçını
İhanet edenler saklar suçunu
Mahperi süpürge etmiş saçını
Otuz altısında ölmüş Sarıgül

76. GÖNÜL (Sultani Divân)

Aşkın ateşine girip, boş yere yanma gönül
Sen, sen ol kara sevdanın, adını anma gönül
Sonunda sözüme geldin, başın vurma taşlara
Defalarca söylemiştim, her dala konma gönül

Fit verip sırtın sıvazlar, çevrende şer tayfası
Sakın her yüze gülmeni, sadık dost sanma gönül
Süslü görünür dışardan, namertlerin sofrası
Zorlayıp buyur etseler, lokmanı banma gönül

İnsanlara baktığında, kalp gözün açık olsun
Arkandan kuyunu kazan, kula aldanma gönül
Kinayeli laf söyleme, sözlerin açık olsun
Sana gelen övgüleri, hoş görüp kanma gönül

Menziline yol alırken, önüne çıkar setler
Zorlukların karşısında, korkarak sinme gönül
Tuzak kurar yanıltırlar, dost sandığın hasetler
Mahper'inin inandığı, hâk yoldan dönme gönül

77. YELLER GETİRDİMİ SESİMİ BABAM

Bir Fatiha saldı esen rüzgârla
Yeller getirdi mi sesimi babam
Yanarak gezerim bağrında narla
Küller getirdi mi sesimi babam

El alem sürerken zevki ile sefa
Sen yıllarca çektin hep cevri cefa
Dostlarınla adın andım kaç defa
Kullar getirdi mi sesimi babam

Tanımadım senden daha merdini
Bölemedik bağrındaki derdini
Ziyaret eyledim garip yurdunu
Eller getirdi mi sesimi babam

Kasket ceket yeleğini kokladım
Emek dolu mereğini kokladım
Tarladaki küreğini kokladım
Beller getirdi mi sesimi babam

Senin hasretinle yandım tutuştum
Öksüzlerin arasına katıştım
Bülbül gibi feryat ettim ötüştüm
Güller getirdi mi sesimi babam

Nasıl da gizledin yaran ağırdı
Sanki Serpil kızın erken çağırdı
Beş yavrun can babam diye bağırdı
Diller getirdi mi sesimi babam

Gidişinle oğlun kızın ağladı
Beşiğinde körpe kuzun ağladı
Mızraba dokundum sazın ağladı
Teller getirdi mi sesimi babam

Babam dedim ses vermedi Keldağ'a
Yüzüm sürdüm kabrindeki toprağa
Mahperi'm göz yaşım döndü Irmağa
Seller getirdi mi sesimi babam

78. CAN BABAM

Dara düşen olsa koşar giderdin
Bizi niye yalnız koydun can babam
Mazluma yolcuya yardım ederdin
Bizi niye yalnız koydun can babam

Hekimlere sordum umut yok dedi
Kanser denen illet seni de yendi
Son arzusu beni görmek istedi
Bizi niye yalnız koydun can babam

Erzurum'da arkadaşı yataktı
Yaşar'ın askerdi yoluna baktı
Fırat'ın yanında göz yaşın aktı
Bizi niye yalnız koydun can babam

Dayanmadı beden ağır çilene
Bindirdiler tabut denen trene
Karışasın evliyaya erene
Bizi niye yalnız koydun can babam

Boyunlar büküldü morga girildi
İskender adınla salan verildi
Tabutun üstüne yeşil serildi
Bizi niye yalnız koydun can babam

Anamın omzuna büyük yük verdin
Sağlığında bir tek beni everdin
Beş yavrunu canından çok severdin
Bizi niye yalnız koydun can babam

Dostlar akrabalar kabirde durdu
Sızıları dindi huzuru buldu
Hocalar başında helâllik sordu
Bizi niye yalnız koydun can babam
HER ZERRESİ HELÂL SANA CAN BABAM

Songül'üm ciğerden tutuşup yandım
Yokluğun acısı geçecek sandım
Her saat her dakika rahmetle andım
Bizi niye yalnız koydun can babam

79. SEVDİĞİM (4)

Artık sana biganeyim sevdiğim
Hayallerim hüsrân oldu gülemem
Gurbet elde divaneyim sevdiğim
Vuslatımız mahşeredir gelemem

Gönül gözüm buhrân oldu pus oldu
Geçen günüm hicrân oldu yas oldu
Yollarımız borân oldu sis oldu
Ağustos'ta karlar yağar bulamam

Kıymasaydın bu gencecik yaşıma
Bir sorsaydın neler geldi başıma
Acımadın ekmeğime aşıma
Ağu kattın baldan lezzet alamam

Kusur ettim diye ağlar yanarsan
Vefasızmış diye yanlış anarsan
Yerim yurdum beli değil sanarsan
Viran bağdan başka yerde kalamam

Kaderindir sabır eyle Mahperi
Mevla'ya aht ettim dönemem geri
Yad ele gittiğin o günden beri
Ömür boyu artık mutlu olamam

80. ANNEM

Bağ bahçem kurudu, tarumar oldu
Hasretin kalbimi deliyor annem
Yıkıldı sarayım, baykuşlar konu
Dağ taş üzerime geliyor annem

Felek tokat vurmuş, bahtım karalı
Dertler kuyruk olmuş, bir bir sıralı
Ruhum per perişan, yürek yaralı
Saçlarım bembeyaz, oluyor annem

Halimi söylesem anlamaz ele
Yokluğun canıma çaresiz çile
Feryadım dökülmüş şiirden dile
Telim bile dertli çalıyor annem

Mahperi'm sonsuza yürüyor bu can
Bu hicran bu kalbe sığmıyor bir an
Sam yeli bağrıma estiği zaman
Sarıp gül benzim soluyor annem

81. ANAM DA AĞLADI BENDE AĞLADIM

Levhi kalem yazmış çileli hayat
Gözümü açtığım an da ağladım
Huzurlu yaşama etmişken niyet
Babasız kaldığım gün de ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım

Bu kaderim Yaradan' dan emirdi
İmtihanım keder dolu ömürdü
Dert sinemi kurt misali kemirdi
Bugün de ağladım dün de ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım

Nahak bir el yapışmıştı boynuma
Huzur alev oldu doldu koynuma
Sabır libasını giydim eynime
Kimse bilmez hangi yanda ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım

Her devrin var imiş birkaç zalimi
Kime arz edeyim düşkün halimi
Haramiler kesti kaç kez yolumu
Kervan eylediğim han da ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım

Dost görünen nankörlerden arındım
Bazen dik yürüdüm bazen süründüm
Her gittiğim yerde mutlu göründüm
Dünya denen bu zindan da ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım

Mahperi'yi kimse düşkün bilmesin
Düşmanlarım gizli gizli gülmesin
Rabbim ağladığım isyan olmasın
Kıyama durduğum yön de ağladım
Anam da ağlamış ben de ağladım.

82. İNANAMADIM

Her gün ağlayarak resmime bakıp
Bakıp daldığına inanamadım
Sineni kor ateş narıyla yakıp
Zara saldığına inanamadım

Kötü yolun sonu hüsranlı dağıdı
Yavruların sanki ayağan bağıdı
Genç yaşta başına karlar mı yağdı
Saçın yolduğına inanamadım

Unutmam demişsin o günü halen
Pişman mı olmuşsun inanmam yalan
Keş olmuşsun duydum acıdım halen
Alkol aldığına inanamadım

Gözlerin karaydı alem şâhıydın
Sanki memleketin padişahıydın
Öksüz yavruların bugün ahıydın
Yalnız kaldığına inanamadım

Ne sağlık ne varın kıymetin bildin
Biz kan yaş dökerken alaylı güldün
Elden gizlesen de ibretlik oldun
Kanser olduğuna inanamadım

Mahperi arzunu Şâhına yazdır
Bed dualarımız Hak'ka niyazdır
Bu sana müstahak inan ki azdır
Derdi bulduğına inanamadım

83. ARADIM

Hakkın lütfettiği kulun aklını
Ayakta aradım başta aradım
Yaratılan her canlının şeklini
Toprakta aradım taşta aradım

Adil ol hâlis tut sen niyetini
Mevla'm verir zaten hidâyetini
Halil İbrahim'in bereketini
Kurakta aradım yaşta aradım

Ömer gibi gözet garip düşkünü
Dua ile geçir günlük meşkini
Salavat çektiğın Resul(sav) aşkını
Ahlakta aradım hoşta aradım

Mahperi Rab verir adil kararın
O'dur güvenirsen sahici yar'ın
Kur-an da sunulan ayet esrarın
Yaprakta aradım beşte aradım

84. UNUTACAĞIM

Senden kalan onca hatıraları
Silip bundan sonra unutacağım
Sevgime verdiğin türlü zararı
Bilip bundan sonra unutacağım

Desende meleşim bağrımda saklı
Hatırımı sorman sanki yasaklı
Duyan gören seni çıkarsa haklı
Gülüp bundan sonra unutacağım

İmrenerek o görkemli kuşlara
Aldırmadan gözümdeki yaşlara
Sensiz hayallere sensiz düşlere
Dalıp bundan sonra unutacağım

Sanma kalacağım senin derdinde
Eski kıymet veren yoktur ardında
Senelerdir yaşadığın yurdunda
Kalıp bundan sonra unutacağım

Aklımdan atarak yendim hırsımı
Göreceksin bilmediğin tersimi
Yalancı Dünya'dan gerçek dersimi
Alıp bundan sonra unutacağım

Alem bilsin öldüğümü bilme sen
Herkes gelsin cenazeme gelme sen
Mahperi'nin namazını kılma sen
Ölüp bundan sonra unutacağım

85. SUSMAYACAĞIM

Zalimler toplanıp gelse üstüme
Asla korkup kaçıp pusmayacağım
Çirkef kılıcını çalsa üstüme
Sesim ilelebet kısmayacağım
Gayri bundan sonra susmayacağım

Neler duydum neler sormayın geçin
İnsanda haset kin bilmem ki niçin
Namert kapısına çıkarım için
Adım atıp ayak basmayacağım
Gayri bundan sonra susmayacağım

Güvenme mevkiye itibarına
Aldanıp dünyanın yalan varına
Menfaat uğruna gülüp Karun'a
Mazlumlara surat asmayacağım
Gayri bundan sonra susmayacağım

Haset ile bakan yılan gözlere
Karda gezen tozla dolan izlere
Kulağıma gelen yalan sözlere
İnanıp hayata küsmeyeceğim
Gayri bundan sonra susmayacağım

Dost ile düşmanı anlayıp seçip
El ne der uğruna canımdan geçip
Sabırla kızılık şerbeti içip,
Tenhalarda ağı kusmayacağım
Gayri bundan sonra susmayacağım

Asil Türk ayrılmaz Türk gardaşından
Korkmaz ne geçerse geçsin başından
Mahperi doymasa bile yaşından
Ata yurda duam kesmeyeceğim
Gayri bundan sonra susmayacağım

86. MUVAŞŞAH DİVÂN (Akrostiş)

Songül'üm adım Mahperi çile akan Irmağım
Omuzumda gam yükü var menzilime ırağım
Ne gelir başıma bilmem umutla çıktım yola
Gidem belki Kaf dağının ardındadır durağım

Üzerime gömlek olmuş kör talihin kâbusu
Lale sümbül iken gönlüm şimdi çile örtüsü
Mazi gözümde canlanır ruhumu sarar süsü
Atılmışım bir tenhaya mutluluktan kırağım

Huzur köprümü yıktılar, kalmışım bu geçe de
Pervaneye döndü uykum nöbetçi her gece de
Elim- kolum bağlanmış ki felek gelip linç ede
Rahmet rüzgârı bekleyen hüznün tüten ocağım

İçimde kıyamet kopmuş, yine de güler yüzüm
Izdırabın konuğuyum neşem ölmüş öksüzüm
Rahat bir günüm olmadı karanlıktır gündüzüm
Mutluluğun bağındaki gazel dökmüş yaprağım

Ağlarım sesim duyulmaz, gözümde kanlı perde
Ğufran dilerim Mevla'dan yüzüm güle mahşerde
İlgıt ılgıt masum beden düşmüş onulmaz derde
Mahperi'yim vadem dolar sesler kara toprağım

87. TEMİZ GÖÇELİM

Mübarek mağfîret rahmet ayında
Benlik surlarını yıkıp geçelim
Her insan eşittir Hakk'ın indinde
Hayır ile şerri doğru seçelim

Ağza almayalım yalan dolanı
Kırmayalım bizden farklı olanı
Hakir görmeyelim kapı çalanı
Sevgiyle şefkatle kucak açalım

Nefsine aldanıp şeytana uyma
Sadakat ehli ol sözünden cayma
Yaparsan bir hayır âleme yayma
Kibirden- riyadan uzak kaçalım

İhlâstan kalkan yap koru imanın
Sabrın sargı olsun ilâç zamanın
Yoksulla yetimi eyle mihmanın
Gülerek her yana neşe saçalım

Mahperi ayrılma kutsal dergâhtan
Her muradın iste Yüce Allah'tan
Kalbi arındırıp her tür gûnahtan
Sonsuzluk yurduna temiz göçelim.

88. AĞLARIM

Zay oldu tüm emeklerim
Yüreğim kanar ağlarım
Dizim tutmaz emeklerim
Kalmışım kenar ağlarım

Sevdamıza çaldın kara
Ölmeden koydun mezara
Verdiğimiz bu ikrara
Şahittir pınar ağlarım

Sanki yüreği taş oldum
İlkbaharım da kış oldum
Kanadı kırık kuş oldum
Bir dala tüner ağlarım

Kederli dertli her anım
Sızılar durur sol yanı
Böyle imiş imtihanım
Hak beni sınar ağlarım

Hal bilmez konuşur durur
Dil kör kurşun olmuş vurur
Herkes beni suçlu görür
Yad beni kınar ağlarım

Göz yaşım döndü nehire
Perde çekilmez zahire
Her bir lokmamı zehire
Bal diye banar ağlarım

Aşığı öldürür firkat
Yaşayıp da gördüm bizzat
Ömür boyu güle hasret
Dikene konar ağlarım

Artık vuslatımız ırak
Kalbime kilit vurarak
Mahperi'm boyun burarak
Ebedi yanar ağlarım

89. BIRAKTIM

Uyanıklar kuyu kazar dostuna
Ben gönlümü en safına bıraktım
Dolanıp dururlar canım kastına
Dua edip etrafına bıraktım

Mevla'm zayi etmez sevdiği kulu
Dara düşenlere gösterir yolu
Yıllardır ızdırap çile dert dolu
Yüreğimi dost rafına bıraktım

Geçen günün yoktur daha tekrarı
Çözülmemiş bu dünyanın esrarı
El basarak verdiğimiz ikrarı
Yaradan'ın Mushaf'ına bıraktım

Ben her daim vicdanımla rahattım
Ne bir eksik dedim ne fazla kattım
Haksızlığı tamamıyla anlattım
Dinleyenin insafına bıraktım

Mahperi edebi bilir ilimden
Kafiyeli söz gelirdi dilimden
Kalemi kâğıdı attım elimden
Bu işleri sarrafına bıraktım

90. RÂHMETLİ YILMAZ ÂŞIK ŞENLİKOĞLU DAYIYA İTHAFEN

Cesur idi meydanlardan yılmazdı
Çıldır Suhara'nın kralı dayım
Şenlik torunuydu adı Yılmaz'dı
Edepli erkânlı töreli dayım

Her şeyden evvela O bir âşıktı
Üstatlara örnek tabir âşıktı
Hayatı boyunca pir nur âşıktı
Usta idi aklım ereli dayım

Senden sonra köz koyan yok ocağa
Nuri kardeşini koydun toprağa
Yadigâr sazını aldın kucağa
Dolaştın hep bağı yaralı dayım

İkinci gurbetin adı Almanya
Yarasız göndermem dedi Almanya
Genç ömrünü erken yedi Almanya
Derdi Göy Dağ gibi sıralı dayım

Her yandan bağlarlar dilimi amma
Belki arz edemem halimi amma
Yakıştıramadım ölümü amma
Bu imiş Mevlâ'nın kuralı dayım

Ey Mahperi doğrul al abdestini
Oku Tebareke Amme Yasin'i
Aşıklık kültürü tutar yasını
Ebedî Dünya'ya varalı dayım

91. YÂ RABBİM

Kerbela da Hüseyin'den süzülen
Al olmayı arzularım Yâ-Rabbim
Nahl Sûresi'nde şifa yazılan
Bal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Karanlıkta bir nur seçip gittiği
Nebi'nin aşkından uçup gittiği
Veysel Karani'nin geçip gittiği
Çöl olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Muhammed Bakırın elinde Kur-an
Caferi Sadık'la düşkünün soran
Zeynel Abidin'nin eyninde duran
Çul olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Mevlam hidayet ver yolu şaşkına
Gönül arzu eder Allah aşkına
Yetime öksüze halden düşküne
Dal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Cennetlik olurdu şayet inansa
Niyazım odur ki haşra dek yansa
Ebu-Leheb gibi akrabadansa
El olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Bülbüllere yurt olurdum seherde
İlaç olur idim dermansız derde
Resulün terinin düştüğü yerde
Gül olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Muhacirin dostu göçüp gittiği
Ensarların baş üstünde tuttuğu
Nebiyi-i Zîşan'ın hicret ettiği
İl olmayı arzularım Yâ-Rabbim

İnandığı yolda ser'inden geçen
İslam sancağını cihana açan
Şehadet şerbetin Hak için içen
Kul olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Nemrut inkarcıdır Hak'la savaşta
İsmail inanır küçücük yaşta
İbrahim'in atıldığı ateşte
Kül olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Cehalete giden yol olmaktansa
Acize zulmeden kul olmaktansa
Rabbi inkâr eden dil olmaktansa
Lal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Müminin mümini kardeş gördüğü
Derman olup yarasını sardığı
Muhacire ensar(ın) hibe verdiği
Mal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Bir gece gitmişti gözden ırağa
Yükselirken varmış yedi durağa
Miraca yol alan binek Burak'a
Nal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Son Kitap anlatır kıssadan hisse
İftiraya boyun eğmedi Musa
Karun elindeki yakuttan ise
Pul olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Azrail'le fanî ömrü bitiren
Mevtaları musallaya yatıran
Müminleri Mevlasına götüren
Sal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Her saniye saat okunur Kur-an
Hacı olur kutsal mabedi gören
Mübarek Kâbe'yi bezetip saran
Şal olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Ahmed-i Muhtar'ın hicret çağında
Mübârek Mekke'nin Sevr Dağı'nda
Kale olan örümceğin ağında
Tel olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Medine'ye varmak için seçtiği
Muhacirin kervan kurup göçtüğü
Fahri Kainat'ın basıp geçtiği
Yol olmayı arzularım Yâ-Rabbim

Songül Mahperi'nin girdi düşüne
Acımamış körpelerin yaşına
Hüseyin'i kesen Yezid başına
Zül olmayı arzularım Yâ-Rabbim

92. SIRDİR YÜREĞİM

İçerimden duman çıkar gör hele
Alevsiz yanan bir kordur yüreğim
İster isen görünmeden gir hele
Birçok ok saplanmış yerdür yüreğim

Demek sevdamıza uzlet yazıldı
Aşkımızın tüm esrarı çözüldü
Adını andıkça ritmi bozuldu
Gücün yetiyorsa durdur yüreğim

Her vakit kalbinde sevda dilendim
Namertlerin kalburunda elendim
Aslı gibi yanıp küle belendim
Sanma sevdiceğim kirdir yüreğim

Yardım etmez ağalarım beylerim
Bu gönlümü hayalinle eylerim
Dün ne dedi isem aynı söylerim
Asla iki olmaz birdir yüreğim

Alem duydu sen duymadın çağrımı
Bin bir ilaç dindirmiyor ağrımı
Tabip çağır ikiye böl bağırımı
Aşkından lav olmuş nardır yüreğim

Mahperi bu dertle yaşamaz ölür
Dile destan olur türküsü kalır
İçimden geçeni yalnız Hâk bilir
Huzur-i mahşere sırdır yüreğim

93. SEVDİĞİM (5)

Aramızda sıra dağlar olsa da
Yüreğimde yerin başka sevdiğim
Vuslatımız mahşere dek kalsa da
İnancın bitmesin aşka sevdiğim

Kavuşmak bayramdır iki sevene
Ayrılık hep gamdır iki sevene
Samanlık seyrandır iki sevene
Ne gerek saraya köşke sevdiğim

Seninleyken Dünya malı neyleyim
Nasıl tanıdınsa hala öyleyim
Sen dertli sazın çal bende söyleyim
Beraber girelim meşke sevdiğim

Karşıma çıksaydın belki en başta
Kalmaz idi gamlı gönlüm telaşta
Saçıma yağmazdı karlar genç yaşta
Erken tanısaydım keşke sevdiğim

94. SEVDİĞİM (6)

Aramıza haset fesat girmesin
Uymayalım biz cahile sevdiğim
Kem fikirli gelip tuzak kurmasın
Aslı bozuk yapar hile sevdiğim

Akıl verir karar gönül incitir
Gün ömüre zarar gönül incitir
Cahiller kalp kırar gönül incitir
Danışalım bir kâmile sevdiğim

Göz yaşı söndürmez tutuşan bağı
Geri dönmez gelse yürekten çağrı
Gökte pervaz vurur gülüne doğru
Bülbül konmaz karanfile sevdiğim

İsmi cihana seda ederim
Ruhumu bedenden cüda ederim
Kalan tüm ömrümü feda ederim
Saçındaki bir tek tele sevdiğim

Köle gibi kullan gel bu canımı
Diyardan diyare sal bu canımı
Emrine ağmade al bu canımı
Şimdi ne dilerse dile sevdiğim

Takvimden den düşüp ömür biterken
Yaş kemale erdi demeyin erken
Bu Dünya da vuslat olacak derken
Sevinç göz yaşımı sile sevdiğim

Can parem el kınar sözünde haklı
Bilirsın buralar bize yasaklı
El ele tutuşup herkesten saklı
Gidelim illerden il'e sevdiğim

Yere düşürmedim hiçbir sözünü
Başıma taç ettim sitem nazını
Teli pas tutmuş o divan sazını
Çalsan Mahperi Songül'e sevdiğim

95. SEVDİĞİM (3)

Feryadım var gönlümdeki yaradan
Seni senden fazla sevdim sevdiğim
Izdırabı ödöl vermiş Yaradan
Seni senden fazla sevdim sevdiğim

Derdim oldu dizi dizi sıralı
Kurumaz göz yaşım bağrım yaralı
Meğerse bu imiş aşkın kuralı
Seni senden fazla sevdim sevdiğim

Hani ben de senin canın da candım
Damarın içinde dolaşan kandım
Senin gibi vefasıza inandım
Seni senden fazla sevdim sevdiğim

Mahperi'nin hiç sönmeyen harısın
Saçlarına erken yağın karısın
Yüreğinde kabuk tutmaz zarısın
Seni senden fazla sevdim sevdiğim

96. YAZIK ETTİN SEVDİĞİM

Bu cihan da başka emsali yoktu
Sevdamıza yazık ettin sevdiğim
Arzuyla Kamberde misali yoktu
Nasıl üç kuruşa sattın sevdiğim
Sevdamıza yazık ettin sevdiğim

Ay perim dediğin hepsi boş muydu
Yaşadığım hayal miydi düş müydü
Aşkla bakan kara gözün şaş mıydı
Ok olup bağrıma battın sevdiğim
Sevdamıza yazık ettin sevdiğim

Aşkını gönlüme yâr eylemiştim
Gözlerimi yâd'a kör eylemiştim
Benimle mahşere sır eylemiştim
Kaldırıp kenara attın sevdiğim
Sevdamıza yazık ettin sevdiğim

Ardına bakmadan sessizce gittin
Tertemiz sevgimi elinle ittin
Mahperi'nin artık gözünde bittin
Bıldır ki kar gibi gittin sevdiğim
Sevdamıza yazık ettin sevdiğim

97. SEVDİĞİM (2)

Öyküsü umutla başlayan aşkı
Lâyıkıyla taşı n'olur sevdiğim
İki gül barınsa aynı yürekte
Akıbet göz yaşı olur sevdiğim

Hazin bakışında hicret görülür
Yaralı sinemde hasret görülür
İnşallah mahşerde vuslat görülür
Sevdamızın düşü kalır sevdiğim

Sarı zülüflere kurbanım derdin
Sedamı duyunca bayram ederdin
Gönül fermanını yazıp gönderdin
Hâk yaptığın işi bilir sevdiğim

Asla kaderimden etmem şikâyet
Yürekten sevenler yapmaz ihanet
Beni gören sanır yürüyen ceset
Aniden can kuşu gelir sevdiğim

Üzülürüm bu aşkımı çoklarsan
Şad olurum sırrımızı saklarsan
Songül'ün üstüne bir gül koklarsan
Mezarında taşı ölür sevdiğim

98. SERPİL'İM

Bir kış gecesi idi nur oldu dünyam
Bana geldin can yoldaşım Serpil'im
Saçların hayalim gözlerin rüyam
Zor anımda sabır taşım Serpil'im

Gülüşün gül açar çehren dolunay
Kırpiklerin oktur kaşların da yay
Dertli yüreğime sensin Hak'tan pay
Soframda ekmeğim aşım Serpil'im

Yanağının rengi cennet süzmesi
Dışlerin kudretten inci dizmesi
Ağzın Yaradan'ın bülbül büzmesi
Yüreğimde gönüldaşım Serpil'im

Çevren seni sırma saçından tanır
Kem gözle bakmaya insan utanır
Her selvi ağacı boyun kıskanır
Daim sürer bu savaşım Serpil'im

Genç yaşında hüznün meyvesi tatmış
Umut dağı vardı kalbinden atmış
Hüda mevsimlerden güzellik katmış
Yaz Baharım Güzüm Kışım Serpil'im

Doğukan tek kardeş sevip sayarsın
Gözümde zümrüde lâl'a ayarsın
Bir gün Mahperi'yi yalnız koyarsın
Yuvandan uçarsın kuşum Serpil'im

99. YAŞAYACAK GÜCÜM KALMADI

Ne çileler çektim candan usandım
Sol yanım huzuru bulmadı benim
Bir soysuza düştüm ebedî yandım
Bir türlü talihim gülmedi benim

Yüreğim volkandır buz dağı dışım
Değirmen döndürür gözdeki yaşım
Çile yoldaşımdır dert arkadaşım
Yaşayacak gücüm kalmadı benim

Gökte uçan kuş dinledi derdimi
Gözlerimde yaş dinledi derdimi
Taşa döktüm taş dinledi derdimi
Halden anlayanım olmadı benim

Ah anlata bilsem çektiklerimi
Kayıp ettim nice sevdiklerimi
Boş saydılar benim emeklerimi
Hiç kimse kapımı çalmadı benim

Mahperi'm yas tuttum kendi halime
Akıttım göz yaşım döktüm alıma
Bülbül konmaz oldu kırık dalıma
Sarardı son-gülüm ölmedi benim

100. TALHA YEĞENİM

Yüce Yaradanım mübarek kılsın
Resul sünnetine uyar yeğenim
Yürüdüğü yollar huzurla dolsun
Küçük sever büyük sayar yeğenim

Yusuf'un (a.s) siması andırır yüzü
Asildir duruşu doğrudur sözü
Güçlü bakışları karadır gözü
Sanki paşalara ayar yeğenim

İlim irfan öğren ol inançlı kul
Doğru yürü sana açılır her yol
Oku eğitim al mesleğini bul
Elin uzat diyar diyar yeğenim

Adı Talha, çok özeldir anlamı
Sahabeden Peygamberin aslanı
Dürüst yaşa duy Mahperi halanı
Yanlış gözü yumma uyar yeğenim

101. BAŞ ÖĞRETMENİM

Bize hedef gösterdiğin hâk yol da
Koşuyor öğrencin baş öğretmenim
Hayatın gam yüklü dağını tek tek
Aşıyor öğrencin baş öğretmenim

İlk öğretmen Atamızdır bizlere
Dönüştürdü bizi aydın yüzlere
Ömür boyu minnettarlık sizlere
Taşıyor öğrencin baş öğretmenim

Eğitim yoluna girdiğim andan
Kollarını açıp sarıldın candan
Engeller koysalar bize her yandan
Coşuyor öğrencin baş öğretmenim

Öğrenciler izler öğretmenini
Hep kürsüde gözler öğretmenini
Mahperi de özler öğretmenini
Yaşıyor öğrencin baş öğretmenim

102. KADER'İM (Ağıt)

Hastaneye gittin dönerim diye
Ömür yaprakların soldu Kader'im
Yeni dünyanın aldın cansız hediye
Daha açılmamış güldü Kader'im

Saçın sırma yüzün güneşti aydı
Kirpiğin ok gibi kaşların yaydı
Kırkına varmadan yıldızın kaydı
Yoldaşın soruyor noldu Kader'im

Doktor neşter vurmayınca geç oldu
İhmalkârlık vicdanlara suç oldu
Genç yaşında ahirete göç oldu
Azrail kapını çaldı Kader'im

Daha çok erkendi tükendi gücün
Feryatlar ediyor gardaşın bacın
Kars'ı Ardahan'ı kapladı acın
Duyanlar saçını yoldu Kader'im

Sevdiklerin öldüğünü duydular
Körpe kuzun teneşirde yuydular
Onunla beraber kabre koydular
Dört çiçeğin yetim kaldı Kader'im

Mahperi'm dayanmaz bu feryat aha
Lohusa ölenler şehitmiş Şâha
Mekânın cennettir duam Allah'a
İnşallah huzuru buldu Kader'im

Doğum yaparken yavrusuyla birlikte kaybettiğimiz ve yavrusuyla birlikte aynı kabre defnedilen akrabamızın gelini Kader'e.

103. GİDERİM

Sabahı olmayan gecelerim de
Gözüm ufuklara diker giderim
Dilimde sözümde hecelerimde
İsmi anmadan çeker giderim

Kulaklarım çınlar hüznün sesinden
Özlemler saçılır yâr bohçasından
Gönül sarayının aşk bahçesinden
Sevdadan tohumlar eker giderim

Garip açken zalim döner köşeyi
Mazluma hayaller umut döşeği
Mevla'ya havale ettim her şeyi
Kaderime boyun bükerek giderim

Çektiğim her çile oldu yoldaşım
Acılardan ilham buldu göz yaşım
Gurbet ellerinde bu dertli başım
Yalnız yollarında seker giderim

Mahperi'yim sanki lal oldu dilim
Hep gamlı çalışıyor sazımda telim
Şiirler yazmaya varmıyor elim
Kâğıda göz yaşım döker giderim.

104. İLKER'İM (Ardahanlı şehit)

Ardahan Çıldır'ın yiğit evladı
Şahadet şerbeti içti İlker'im
Bizim köyün ilk kez şehit evladı
Ebedî dünyaya göçtü İlker'im

Acı haber aldı tüm Anadolu
Şehitlik insanın mukaddes yolu
Kırıldı Erol'un kanadı kolu
Yüreklere yara açtı İlker'im

Çıldır Hâkka saldı şehit kuşunu
Baban teslim aldı kanlı puşunu
Namerdin attığı kalleş kurşunu
Çukurca da seni seçti İlker'im.

Teröre topraklar dar olsun diye
Vatan ilelebet var olsun diye
Yaşayan her insan hür olsun diye
Çıkıp asumana uçtu İlker'im

Mahperi'm kaderin benzer atana
Şahadetle kurban oldun vatana
Şehit mertebesi yakıştı sana
Nurunu her yana saçtı İlker'im

105. ÖZÜR DİLERİM

Sevdalım ne olur darılma bana
Ben seni kırdıysam özür dilerim
Yüzüm tutmaz girem gönül kapına
Ben seni kırdıysam özür dilerim

Bekledim yâr adım ana sevdiğim
Sensizlik zehir bu cana sevdiğim
Şu ömrüm fedadır sana sevdiğim
Ben seni kırdıysam özür dilerim

Ağladım derdimden tükendim bittim
Var olan sevgiyi elimle ittim
Haddimi bilmeden ileri gittim
Ben seni kırdıysam özür dilerim

Sevda ayrılığı ne zormuş meğer
Sonu ölüm olsa bu aşka değer
Mahperi'ni affet üzdüysem eğer
Ben seni kırdıysam özür dilerim.

106. KENDİMDEN ÖZÜR DİLERİM

Yürek feryadımı gizleyemedim
Ben kendi kendimden özür dilerim
Kısasa kısas yol izleyemedim
Ben kendi kendimden özür dilerim

Hiçbir ihaneti sorgulamadım
Yapılanı yüze vurgulamadım
Kusurlu olanı yargılamadım
Ben kendi kendimden özür dilerim

Fazla merhametli olduğum için
Herkes ile lokma böldüğüm için
İçim kan ağlarken güldüğüm için
Ben kendi kendimden özür dilerim

Gözlerimin ferî gitti demedim
Dizlerimde takat bitti demedim
Nice çile çektim yetti demedim
Ben kendi kendimden özür dilerim

Suçum neydi ne günahı işledim
Huzurlu bir yudum sevgi düşledim
Nice sonra anlamaya başladım
Ben kendi kendimden özür dilerim

Yol üstüne kazın benim makberi
Hayattan çok darbe yedi Mahperi
Tüm bunlar pak niyetimin eseri
Ben kendi kendimden özür dilerim

107. GÖZLERİM (2)

Kimse bilmez yüreğimde ne sır var
Gece ağlar, gündüz güler gözlerim
Uzaklara bakar hayale dalar
Yaşamıştır neler neler gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

Dost vefasız olup gönül yıkarsa
Saygıya sevgiye, kulak tıkarsa
Nefse uyup namahreme bakarsa
Tek kalemde çizer, siler gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

Vuslat için ister bin sene saysam
İçim huzur dolar yâr sesi duysam
Uyuyup başımı, yastığa koysam
Anında uykumu, böler gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

Bildiğini okur kâr etmez sözler
İçinde korlaşmış, alevler gizler
Kırpiğı kırpmadan yar 'ini gözler
Bir noktaya bakıp dalar gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

Geçen günler hayalimde canlanır
Resmine baktıkça zihnim dinlenir
Ağlamaktan didelerim kanlanır
Maziye andıkça dolar gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

Kızdığında döner, azgın tufana
Dindiğinde, liman olur, canana
Izdırap deryası, MAHPERİ cana
Yaradan'dan huzur, diler gözlerim
Gece ağlar gündüz güler gözlerim

108. GÖZLERİM

Yalandan mı över bakıp görenler
İrem bağlarına taymış gözlerim
Kabahatli ben değilim yarenler
Çile ızdıraba doymuş gözlerim

Kimi kalbe sevda kuşu konarken
Kimi kalbi taştan duvar sanarken
Kimi kalbe ateş düşüp yanarken
Benim tâ ezelden buymuş gözlerim

Sadâkatsiz diyâr diyâr gezeni
Gardaş deyip sinsi sinsi süzeni
Her güzele methiyeler dizeni
Daim ikiyüzlü saymış gözlerim

İnanmam şimdiki ahte vefaya
Sürükler dostunu her dem cefaya
Sahte insanlara sahte sefaya
Aşk ile bakmaktan caymış gözlerim

Mahperi'yim kem talihim gülseydi
Çıkar gözetmeyen kapım çalsaydı
Keder uğrar mıydı güzel olsaydı
Geç anladım nafiyleymiş gözlerim

109. ÜLKEMDE HUZUR İSTERİM

Terör denen illet yurtta kalsın
Ben ülkemde barış huzur isterim
Anam ağlamasın bacım yanmasın
Ben ülkem de barış huzur isterim

Fetö denen şeytan nice can aldı
Masum yüreklere ateşler saldı
Çocuklar babasız gelin dul kaldı
Ben ülkemde barış huzur isterim

Bunca akan kana dur diyen yok mu?
Kanayan yarayı sar diyen yok mu?
Bu derdin çaresi var diyen yok mu?
Ben ülkemde barış huzur isterim

Nice mert yiğidi verdik toprağa
Döndük bağlardaki solan yaprağa
Yaslara büründük baştan ayağa
Ben ülkemde barış huzur isterim

Mahperi yüreği hep dertli pınar
Doğruyu savunur haksızı kınar
Şehit yakınına rahmetler sunar
Ben ülkemde barış huzur isterim.

110. CANIM KARDEŞİM

Yüreğimde vardır hala bir umut
Gel nefsine uyma canım kardeşim
Yalnız tövbe edip geçmişİ unut
Öz canına kıyma canım kardeşim

Mizan terazisi kurulur bir gün
Yanlışlar doğrular sorulur bir gün
Sahtekârla giden yorulur bir gün
Hâk yolundan cayma canım kardeşim

Gönlünde olmazsa tevazuya yer
Dostlar meclisinde görmezsin değer
Haklıya doğruya daim kulak ver
Kötü sözü duyma canım kardeşim

Mahperi'm sabırla nefsi eyleyip
Gördüğü ne ise onu söyleyip
Ölmeden kefeni hazır eyleyip
Teneşirde yuyma canım kardeşim

111. CANIM KARDEŞİM

Yüreğın güzeldır Akıf'e eşsin
Sen bana sırdaşsın canım kardeşim
Hayatın mutluluk dolup da taşsın
Sen bana sırdaşsın canım kardeşim

Beni hep dinlersin sorgu sualsiz
Hoş bir duygu sarar bil ki emsalsiz
Özlüyorum seni eşsiz tarıfsız
Sen bana sırdaşsın canım kardeşim

Güler yüzün hep bakarsın sevgiyle
Herkes senden bahsediyor övgüyle
Karartma gönlünü asla kaygıyla
Sen bana sırdaşsın canım kardeşim

Anne oldun seni esenlik sardı
Mutluluktan her an gözün yaşardı
Gurbet elde yalnızlığı başardı
Sen bana sırdaşsın canım kardeşim

Semra'm kardeşlikte yoktur ki eşin
Ufukta batmasın asla güneşin
Hüzünlü yaşama akmasın yaşın
Songül'e sırdaşsın canım kardeşim.

112. MUTLU YILLAR KARDEŞİM

Nice dert yükünü sırtında taşır
Ailemin ayağı eli kardeşim
Darda olsak hızır gibi yetişir
Ruhumun rüzgârı yeli kardeşim

Selam verir hanesine girince
Huzur bulur anasını görünce
Asla incinmemiş bir tek karınca
Yüreğı merhamet dolu kardeşim

Dilerim Fırat'ım zorda kalmasın
Hiçbir kaza bela onu bulmasın
Hayatın boyunca keşken olmasın
Mahperi'nin ömür gülü kardeşim

113. ZAR İÇİNDEYİM

Akşam oldu güneş battı gelen yok
Tek başına kaldım zar içindeyim
Dertlerimi satıyorum alan yok
Güya bağ bezettim har içindeyim

Dert çekerim vuslatıma yetmeden
Ömrüm geçti gül dalında ötmeden
Gece gündüz yürek yanar tütmeden
Çeyrek asır oldu nar içindeyim

Hasetlerden uzak kaçamaz oldum
Kanımdı kırıldı uçamaz oldum
Hastalıktan gözüm açamaz oldum
Dört yanım çileden sur içindeyim

Her taraftan eser şer'in sazağı
Sadık dostlar yakın eder uzağı
Yoluma kurulmuş fitne tuzağı
Ağustos ayında kar içindeyim

Mahperi'yim yüzüm açık alnım ak
Duyduğuna inanmazsan gel de bak
Zindandayım göremezsın kandil yak
Ne türlü dertlerin gör içindeyim

114. GARİP BİR RÜYÂ

Dün gece çok garip bir rüya gördüm
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim
Gittim yaşlılardan tabirin sordum
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim

Zaman sonra biri kapımı çaldı
Kimsin dedim oysa içeri daldı
Elimden tutarak gayba yol aldı
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim

Kıl çuha üstüne dedi geç buyur
Hakikat yaz bu Pir fâniyi doyur
Bu arzuhalimi herkese duyur
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim

Sanki emaneti sunmaktı derdi
Kırk parça deride şiirler verdi
Zamanım yok diye biraz everdi
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim

Mahperi'yim sanki nurunda yundum
El öperek sonsuz saygımı sundum
Ben Şenliğim dedi o anda dondum
Gördüğüm rüyanın tesirindeyim

115. MANSURU OLDUM

Sultandım aşk pazarında
Sevdanın esiri oldum
Bülbüldüm Hâk nazarında
Ahrazın kusuru oldum

Değme bağrım olsun yara
Kın'ım çünkü Zülfikâr'a
Nadanlar çektiler dara
Dava'nın Mansur'u oldum

Ben bir garip beşer iken
Düz yolumda şaşar iken
Bir divane yaşar iken
Efkârın unsuru oldum

Sevenler erdi murada
Hasretim yansır ırada
Maksudum kaldı yarıda
Vuslatın asırı oldum

Kalkanım oğlum kızıma
Katlandım alın yazıma
Sabır eyledim sızıma
Yalnızlar cesuru oldum

Şartıdır iman altının
Değeri düşmez altının
Dostların ayak altının
Vefakâr hasırı oldum

Çevremde neriman idim
Gariplere liman idim
Mahperi'm şaduman idim
Dertlerin mahsuru oldum

116. DAYIMDA BULDUM

Ziyaret eyledim elini öptüm
Baba şefkatini dayımda buldum
Sohbete başladık derdimi döktüm
Yeğen hasretini dayımda buldum

Gel yanıma kızım diye seslendi
Yüzüme bakınca doldu hislendi
O anda yüreğim gamla beslendi
Sıla gurbetini dayımda buldum

Ne çok özlemişim Yılmaz dayımı
Boşa geçirmişim onsuz ayımı
Kabul etti benim küçük payımı
Gönül sohbetini dayımda buldum

Şenliğin torunu dayımdır Yılmaz
Mızrabı pas tutmuş eli saz çalmaz
Mahperi bin gitse asla yorulmaz
Dede hürmetini dayımda buldum.

117. SUSUP YUTKUNDUM

Anlattıkça dertler bir bir dizildi
Sıradan sor dedim susup yutkundum
Dinleyenler vah eyleyip üzüldü
Yaradan bir dedim susup yutkundum

Haklı kim haksız kim avukat sordu
Şeytanca düşünüp planlar kurdu
Yalancı şahitler ifade verdi
Aradan dur dedim susup yutkundum

Civan çağda karlar aldı saçımı
Hâkim savcı bulamadı suçumu
Kaç zamandır yiyor içim içimi
Şuradan yâr dedim susup yutkundum

Kadim dost sandığım sırtını döndü
Herkes beni gamsız çilesiz sandı
Yüzüm güldü amma yüreğim yandı
Çıradan nar dedim susup yutkundum

Keşke hakim olsam kalemin kırsam
Bütün kahpeliğin yüzüne vursam
Edebim el vermez suçun haykırsam
Buradan ar dedim susup yutkundum

Yaptığın lanetler, tanıyan kullar
Altı yıldır git gel aşındı yollar
Celpler tebligatlar tükendi pullar
Paradan kâr dedim susup yutkundum

Mahperi ahıyla muradın alma
Nankör vicdanınla huzuru bulma
Makberde helâllik alınmaz gelme
Oradan zor dedim susup yutkundum

118. KURBAN OLDUĞUM

Bir selâmın yeter kara gözlü yâr
Tatlı dille gönder kurban olduğum
Miski amber kokun bir mendile sar
Esen yelle gönder kurban olduğum

Nerede insafın yok mudur şefkat
Bilmiyorum acep kimde kabahat
Bari bir mektup yaz postaneye at
Alla pulla gönder kurban olduğum

Yazarken kalemin bitmezse şayet
Külfeti fazlaca tutmazsa şayet
Tayyareye gücün yetmezse şayet
Kara yolla gönder kurban olduğum

Bizi çekemeyen intizar eder
Bu Dünya'yı başımıza dar eder
Gizli sırrımızı aşikâr eder
Gönderme cahille kurban olduğum

Yön bilmeyen çölde koyar katarı
Bilmem hangi elde koyar katarı
Toy postacı yolda koyar katarı
Bir ehille gönder kurban olduğum

O diyarda başka bir yâr bulduysan
Yad ellerde bensiz mutlu olduysan
Mahperi'ni yüreğinden sildiysen
Tüfek gülle gönder kurban olduğum

119. KURBAN OLDUĞUM (2)

Müşkül canım, yollarına adarım
Asma sen yüzünü kurban olduğum
Zehir sunsan bal diyerek tadarım
Asma sen yüzünü kurban olduğum

Ay simalın görülmeyi bekliyor
Hasret teni sarılmayı bekliyor
Sarı saçlar örülmeyi bekliyor
Asma sen yüzünü kurban olduğum

Şimdi yola koyul de bir Bismillah
Gönlüm sade seni yâr bildi vallah
Bu sözüme ancak şâhittir Allah
Asma sen yüzünü kurban olduğum

Bu yüreğim senin senindir ancak
Şayet inanmazsan sol yanına bak
Vuslatın Güneş'i sabret doğacak
Asma sen yüzünü kurban olduğum

Özlem vardır şiirimde sözümde
Mahperi'yim takat bitti dizimde
İsmin sırdır ölene dek özümde
Asma sen yüzünü kurban olduğum

120. KIRIK KANADIMLA UÇAMIYORUM

Yâr o bakışların nakışlı bir düş
Şefkat mı sevgi mi seçemiyorum
Avcı bırakır mı yaralı bir kuş
Kırık kanadıyla uçamıyorum

Didem de dolaştım kanlı yaş ile
Vuslat olmaz hayal ile düş ile
Yüreğimi yaktın son gidiş ile
Uzlet şerbetini içemiyorum

Geri döndüremem geçen zamanı
Boşa mı yol alır gönül kervanı
Kesildi dizimin takat dermanı
Yetişeyim dedim kaçamıyorum

Mahperi'yim ikrarına kandığım
Meğer boşunaymış sana yandığım
Tıka basa dolmuş çile sandığım
Kimseye güvenip açamıyorum.

121. KONUŞURUM

Gökyüzüne kanat çırpıp
Kuşlar ile konuşurum
Gönlüme uğramaz bahar
Kışlar ile konuşurum

Anlatsam derdim kim bile
Bana arkadaş gam çile
Dalarım türlü hayale
Düşler ile konuşurum

Hicran dolu izlerim de
Bin ah vardır sözlerim de
Damla damla gözlerim de
Yaşlar ile konuşurum

Mahperi'yim dert her yan da
Dünya denilen bu han da
Ara ara kabristan da
Taşlar ile konuşurum

122. DOĞUKAN YAVRUM

Yüzünün deseni Yusuf örneği
Andırır meleği Doğukan yavrum
On dördünde omuzladı haneyi
Evimin direği Doğukan yavrum

Acından ölse de namerde gitmez
Babasına bile eyvallah etmez
Gönül kırmaz karıncayı incitmez
Yufkadır yüreği Doğukan yavrum

Hamza Ali sanki gezer yanında
Yiğitlik cevheri taşır kanın da
Rakiple çıktığı er meydanın da
Bükülmez bileği Doğukan yavrum

Bilmem bu feleğin bize kasti ne
Sabırdan şerbeti doldur destine
Kaderin cilvesi giymiş üstüne
Metanet yeleği Doğukan yavrum

Dünyadan göçersem düşme telaşa
Serpil kardeşinle sırt sırta yaşa
Mahperi'm ayağın değmesin taş
Mevla'dan dileği Doğukan yavrum

123. BEYAZ KUZUM

Ecmel Vera'm benim güzel yeğenim
Nurlu yüzün rengi kar beyaz kuzum
Melek gibi yaradılış sebebin
Rabbinle aranda sır beyaz kuzum

Halandan hediye doğum gününde
Daim yürü hakikatin yönünde
Bir yaşın doldurdun, daha önünde
Nice güzel günler var beyaz kuzum

Gelişinle evde bereket taşar
Güzelliğin görse huriler şaşar
İmam olan baban Arafat Yaşar
İki cihan sana yar beyaz kuzum

Eğer ki bozukluk varsa mayada
Nice körpe kuzu atılır yâda
Zulümlerin kol gezdiği Dünya'da
Huzurla yaşamak zor beyaz kuzum

Hac daveti sıran gele okuna
Zemzemden içesin hep kana kana
Songül Mahperi'yim bir ömür sana
Gönlümde ayırdım yer beyaz kuzum

124. DÖNDÜM

Bağım bahçem talan oldu har oldu
Savruldu yaprağım çöllere döndüm
Bağrım alev aldı Dünyam nar oldu
Kavruldu toprağım küllere döndüm

Firavun beyinler mahkeme kurdu
Nemrut fikirliler karşımda durdu
Nice dost bildiğim sırtımdan vurdu
Evrildi yüreğim ellere döndüm

Gizliden gizliye kinlik güderler
Emeğimi yerle yeksan ederler
Vücudun direnci gençlikmiş derler
Devrildi direğim zallara döndüm

Yaradanım bilir müşkül halimi
Şiirden türküden çektim elimi
Bülbül idim susturdular dilimi
Kıvrıldı dudağım lallara döndüm

Mahperi dertlere olmuş aşına
Biçare yazsınlar kabir taşına
Sele dönen gözlerimin yaşına
Çevrildi ırmağım Nil'lere döndüm

125. BİZLERİ GÖRDÜM

Bugün vardım kimsesizler yurduna
Hasretten sararmış yüzleri gördüm
Umutla bakarken kapı ardına
Hüzün ile dolmuş gözleri gördüm

Hepsinin çocuğu var imiş sözde
Yürüyecek ferler kalmamış dizde
Ağaran saçlarda buruşan yüzde
Çileyle çizilmiş izleri gördüm

Kimi yakın kimi uzaktan gelmiş
Geri dönülmesi sanki engelmış
Kalplerini hasret ateşi delmiş
Yürekler de yanan közleri gördüm

Umut dallarını sarmıştı matem
Müşkül hallerine istedim yetem
Hiçbiri feleğe yapmadı sitem
Ağızlarda şükür sözleri gördüm

Mahperi inşallah sizlere dalda
Yüce Mevla huzur eylesin salda
Belki de yürürüz bir gün bu yolda
Onların yerinde bizleri gördüm

126. SIRTIMDAN VURANLAR GÖRDÜM

Masuma sırt dönüp nanköre kanan
Haksızın yanında duranlar gördüm
Namerdi doğruluk heykeli sanan
Fitneyle dost bağı kuranlar gördüm

Dikkat etmez şer kondurur özüne
Ne söylese kanar çirkef sözüne
Melek görünümlü şeytan yüzüne
Aldanıp dostları kıranlar gördüm

Hüsrarla kalkarmış Şer'le uyuyan
Suçlu atlı gezer suçsuzlar yayan
Zalimi koruyup mazluma kıyan
Hesabı haklıdan soranlar gördüm.

Mahper'im ayrılma takva yurdundan
Sana can olmayan bilmez derdinden
Önce kardeş deyip sonra ardından
Hançeri sırtımdan vuranlar gördüm

127. CAN ANA CAN

Yalın ayak didinerek topladın
Emeklerin oldu yalan ana can
Yatağın da üşür diye yokladın
Yavrusuna uyku bölen ana can

Evlada can dedin eteğin tuttun
Torununu sol yanında uyuttun
Yıllarca bal diye ağuyu yuttun
İçi ağlar dışı gülen ana can

Saygı nedir bilmez şimdiki nesil
Tutmuyor ellerin konuşmuyor dil
Oturdun köşeye elinde mendil
Kanlı göz yaşını silen ana can

Kar beyaza dönmüş simsiyah saçın
Tok olan anlamaz halinden açın
Körpe yavrusunu doyurmak için
Namazı farzından kılan ana can

Yokluk yetim kalmak bazı nedenler
Köy de koyup gurbet ele gidenler
On üç on dördün de gelin edenler
Genç ömrünü etti talan ana can

Gülüşüne kandığımız yürekler
Dua ile andığımız yürekler
Merhametli sandığımız yürekler
Hep kurmuşlar gizli plan ana can

Ne kardeşe ne kızına yetiştii
Babamın acısı ona katıştı
Feryat figan etti yandı tutuştu
Saçını başını yolan ana can

Mahperi'nin aklı yeni çark etti
Doğruyu yanlış şimdi fark etti
El kızı gelince oğul terk etti
Şimdi tek başına kalan ana can

128. CAN ANA CAN

Senden sonra gidemedim yurduna
Yurdun yuvan bozulmuştur ana can
Kara toprak derman oldu derdine
Ağrılar azalmıştır ana can

Bizim için canın feda ederdin
Yavrun için yalın ayak giderdin
Canın yanar ne ağlardın ne derdin
Yaraların düzelmiştir ana can

Benim için Hak'tan sonra bir tektin
Yetim yavruların boynunu büktün
Bacın gardaşını yollara döktün
Sıra sıra dizilmiştir ana can

Keşke Azrail'den alsaydım sıran
Evlat acısıydı gönlün de yaran
Tabip de bulunmaz derdine çaren
Kader böyle yazılmıştır ana can

Yerin dolduramaz ne kız ne gelin
Sanki bir mikropla doldu ecelin
Mahperi'm çağırısam ses vermez dilin
Kara toprak kazılmıştır ana can

129. YALAN DÜNYA

Elim ellerini son kez tutmadan
Göçüp gidiyorum yalan Dünya'dan
Çileli hayata bir tat katmadan
Geçip gidiyorum yalan Dünya'dan

Çözen var mı? Kainat'ın sırrını
Senedin yok düşünme hiç yarını
Yalancı hayatın sahte varını
Saçıp gidiyorum yalan Dünya'dan

Zalimler gücünü alır şiddetten
Nankörler anlamaz değer kıymetten
Sahte dostluklardan sahte hayattan
Kaçıp gidiyorum yalan Dünya'dan

Ayaklarım yalın topuğum yarık
Dayanır mı olsa demirden çarık
Çırpına çırpına kanadı kırık
Uçup gidiyorum yalan Dünya'dan

Göz yaşıdır mazlumların serveti
Adam olan hak edermiş hürmeti
Namertler elinden ecel şerbeti
İçip gidiyorum yalan Dünya'dan

Çile çeken unutulmaz ölümle
İster azadeyle ister dilimle
Mahperi'm kefenim kendi elimle
Biçip gidiyorum yalan Dünya'dan

130. GEÇSEN BİR ÂLİMİN TEDRİSATINDAN

Hak'kın huzurunda varlığın olur
Geçsen bir âlimin tedrisatından
İlimden irfandan darlığın olur
Kaçsan bir âlimin tedrisatından

Bilse idin Taptuk Emre kulunu
Şiar edinirdin onun yolunu
Sevgi hoşgörüyü Yunus dilini
Seçsen bir âlimin tedrisatından

Yaradan alacak iadesini
Mizanda soracak ifadesini
Niranda yanmazdın, aşk badesini
İçsen bir âlimin tedrisatından

Ârifler cihan da yıkılmaz yapı
Kâmillerin sözü ilime tapu
Mürid olmak için bulup bir kapı
Açsan bir âlimin tedrisatından

Mevla ikra demiş her ilmi oku
Hak'ka güvenende olur mu korku
Bağlanıp bir raha gül gibi koku
Saçsan bir âlimin tedrisatından

Sakın deme bir nadana uyarım
Avare gezmenden hicap duyarım
Kalbin taş gözlerin âmâ sayarım
Hiçsen bir âlimin tedrisatından

Arayanlar mürşidini bulurdu
Mahperi senin de şanın olurdu
Bu fâni de belki adın kalırdı
Göçsen bir âlimin tedrisatından

131. ALİ AKDOĞAN (Afrin Şehidi)

Bin dokuz yüz doksan aralık ayı
Dünyaya göz açtı Ali Akdoğan
Yiğitliği ona benzesin diye
Deden isim seçti Ali Akdoğan

Baban Zeki bilir Mevla'dan ferman
Sancağını taşır Kardeşin Gökhan
Onurla sürüyor Fatıma anan
Sabırdan ilahtı Ali Akdoğan

Yurdu savunmaya yemin içmişti
Suriye'ye görev için geçmişti
Mevla'm ona şehitliği seçmişti
O mertebe tahtı Ali Akdoğan

Bütün Mehmetçiğe yaradan vardır
Onlara mazlumun duası vardır
Her Türk genci için şehitlik kârdır
Hâk şerbeti içti Ali Akdoğan

Zeytin Dalı, Afrin, Burseya dağı
Hain eller kurmuş kanlı tuzağı
Kefen edip sardı kutsal Bayrağı
Tekbirlerle göçtü Ali Akdoğan

Mahperi hepimiz kurban Vatana
Şehit olmak nasip olmaz her cana
Cenneti âlâda Peygamber sana
Bil ki kucak açtı Ali Akdoğan

132. ARDAHAN

Geceler toplanan köy meclisin de
Şenlik ile başlar sohbet Ardahan
Bin tür çiçek vardır yaylalarında
Yöreler içinde cennet Ardahan

Rızık için giden diyar be diyar
Hasretini çeken olmaz bahtiyar
Her hanede kalmış iki ihtiyar
Tüm gençleri çalmış gurbet Ardahan

Rabbim hiçbir zayi afet vermesin
Bağını bahçeni dolu vurmasın
Toprağın şen olsun kurak görmesin
Hâk sana yağdırsın rahmet Ardahan

Suları buz gibi dört mevsim serin
Hiçbir mücevherde yoktur değer
Kazın yağın balın kaşar peynirin
Her bölgede görür hürmet Ardahan

Dalgalansın daim Şanlı Bayrağım
Öpmek istiyorum köyüm toprağım
Vuslata çağlayan Son gül Irmağım
Mahperi'm kokuna hasret Ardahan

133. BİR ZAMAN

Koç Koroğlu gibi nara atarak
Gelişine hayran idim bir zaman
Sohbetine latifeler katarak
Gülüşüne hayran idim bir zaman

Hoyrat eller son gülünü derdimi
Bu sevdayı duyan yazık der demi
Oturup yanıma cümle derdimi
Bölüşüne hayran idim bir zaman

Kimse bilmez geçmişini mazini
Tebessümle saklar elem hüznü
Nice türkü yakıp gamlı sazını
Çalışına hayran idim bir zaman

Ele güne sor yaralı gönlümü
Derman eyle sar yaralı gönlümü
İncitince yâr yaralı gönlümü
Alışına hayran idim bir zaman

Kahramanlık vardı asil kanında
Namın söylenirdi er meydanında
Songül Mahperi'nin hep sol yanında
Oluşuna hayran idim bir zaman

134. SORARSAN EĞER

Muhabbet ehlini sorarsan eğer
Rehberi Kur'an'dır yoldaşı İman
Aşk yurdu hayâli kurarsan eğer
Bağları virandır dağları duman

Sevdalar yüreğe karışır yasla
Sevene sunulur altın bir tasla
Gönül dağlarına yanılma asla
Zirvesi borandır eteği çimen.

Oğuz ellerinde oynanmaz oyun
Türkler esareti tanımaz duyun
Altaylardan gelen bu asil soyun
İlkesi Turandır mertliği yaman.

Vatanım cennetin en güzel yeri
Hep ihanet görmüş öteden beri
Bu yurda uzanan el'e Mahperi
Hesabı sorandır bilin her zaman

135. PERİŞAN

Uzaklardan seyreyledim günlerce
Yüzüme bakmıyor hâlim perişan
Uğruna şiirler yazdım binlerce
Yazıma bakmıyor elim perişan

Can ile canandan geçelim dedim
Mutluluğa kapı açalım dedim
Beraber bu elden kaçalım dedim
Sözüme bakmıyor dilim perişan

Ben yavuz zannettim o aciz çıktı
Yaralı kalbime bin bir ok taktı
Her gece sineme kanlı yaş aktı
Gözüme bakmıyor selim perişan

Gelir miyim hayaline yâdına
Kulak vermez gönlümün feryadına
Oturdum ağıtlar yaktım adına
Sazıma bakmıyor telim perişan

Bülbül oldum yandım yaprağa güle
Arı oldum kondum peteğe bala
Mahperi'yim daldım ırmağa göle
İzime bakmıyor yolum perişan

136. ÖĞRETMEN

Herdem cehalete mumdur ıradır
Karanlık gecenin Ay'ı ğretmen
Sanılmasın meslek aşkı paradır
Abla kardeş emmi dayı ğretmen

İlk nce Atatürk gösterdi yönü
Kimyayı fiziği coğrafya feni
Ayırt etmez mezhep ırkı ve dini
Eşit böler daim payı ğretmen

Herkes saygı duyar dimağı dolu
Bilgiyle uzanır her yöne kolu
Akan pınarlara ark eder yolu
Derya eder bir damlayı ğretmen

Cehalete yürür hep akın akın
Hassastır yüreği kırmayın sakın
İlim kirişinde bir yorgun okun
Hedefe gerilmiş yayı ğretmen

Şehiri kazayı ky ğretir
Dereyi ırmağı ayı ğretir
mmilere alfabeyi ğretir
Nokta virgl ve imlayı ğretmen

Eser bırakanlar asla lmemiş
Eğitimin alan yolda kalmamış
Sade Mahperi'ye ışıık olmamış
Aydınlatmış tüm Dünyayı ğretmen

137. ŞEM ile PERVÂNE (Zincir bent)

Sevdanı ararsın Leylan mı kayıp
Âşık Mecnun gibi divanesin sen
Aleve yönelmiş, canın yok sayıp
Aşkın etrafında, pervanesin sen

Pervane gibisin, canana dönen
Kalbin merhameti, gizli hazinen
Yüzünden okunur yaralı sinen
Dertliler içinde, nişanesin sen

Nişanen şefkattir mazlumu sarar
Gönülleri okşar dostluklar kurar
Kimi yardım ister, kimi yol sorar
Menzile gidene, sefinesin sen

Sefine olmuşsun azgın deryada
Yetişirsin her duyduğun feryada
Benzerin yok sanıyorum Dünya'da
Değeri ölçülmez, definesin sen

Define parlarsın, kültür yolunda
Kültür meyveleri, açmış dalında
Gözün yoktur el âlemin malında
Dürüstlük babında yegânesin sen

Yegânem hasreten bende yanarım
Zehir sunsan bal diyerek banarım
Sol yanın sadece benim sanarım
Sanki MAHPERÎ'ye bigânesin sen.

138. HASRET KALASIN

Yüreğimi yaktın, sende yanasın
Değersiz bir pula, hasret kalasın
Huzurun olmasın, herkes kınasın
Selam veren kula, hasret kalasın

Sırtına yüklensin, dertlerin dağı
Hüzün ile geçsin, ömrünün çağı
Viraneye dönsün, gönlünün bağı
Uzanan bir ele, hasret kalasın

Hep sarhoş gezesin elinde şişe
İçerinden eksilmesin endişe
Dilerim kalmasın yüzünde neşe
Tebessüme bile, hasret kalasın

Başında yastığın diken taş olsun
Gözünde her daim kanlı yaş olsun
Arın bar vermesin petek boş olsun
Tek bir damla bala hasret kalasın

Fitneyle dağıttın, evim barkımı
Acımadan bozdun, huzur çarkımı
Birgün göreceksin benim farkımı
Soldurduğun güle, hasret kalasın

Rezil oldun adın düşürdün dile
Bensiz sürün şimdi, çekerek çile
İnşallah olmasın yorganın bile
Sarılacak çula, hasret kalasın

Kabrin bilinmesin yaban ellerde
Kahpeliğın anlatılsın dillerde
Kapılıp giderken azgın sellerde
Tutunacak dala hasret kalasın

Başımıza bin bir, dertleri açtın
Evlatların koyup, ellere kaçtın
İhanet eyleyip çirkefi seçtin
Mahperi Songül'e, hasret kalasın

139. KULAKLARIN ÇINLASIN

Ey vefasız yadına düşürdüğünde beni
Gecenin zifirinde kulakların çınlasın
Hatıralar canlanıp uyandırınca seni
Uykunun hoş yerinde kulakların çınlasın

Okuma önemi yok açıp eski defteri
Silip düzeltemezsin Mevla yazmış kaderi
Güneş geceyi yırtıp ağarınca tan yeri
Sabahın seherinde kulakların çınlasın

Resimlerime bakıp bazı bazı görsen de
Sonbaharı yaşayıp Kış'ı Yaz'ı görsen de
Dört mevsimin üçünde rahat yüzü görsen de
Yılın İlkbahar'ında kulakların çınlasın

Aşkın sevdan sahteymiş, yalanmış her günün de
Huzur bulamamışsın bu gününde dününde
Bağrıma yara açtın Haziran'ın on 'unda
Her ayın on birinde kulakların çınlasın

Mahperi'm tövbe olmaz Hak önüne çıkanda
Pişmanlık fayda etmez günahların arkanda
Mahkem-i Kübra'da iki elim yakanda

140. DÖNERDİN

Sende olsa bu aşkımın zerresi
Kerem gibi yanar küle dönerdin
Mecnunu bekleyen Leylâ misali
Hasretten sararır çöle dönerdin

İylik yaptığında, kemlik bulsaydın
Umutsuz ser sefil, aciz kalsaydın
Çile pınarından, suyun dolsaydın
Çağlardı göz yaşın sele dönerdin

Yâd elin bağında solardı gülün
Lal olur susardı, ağzında dilin
Eşe dosta bile, yetmezdi elin
İsmi unutulmuş ele dönerdin

Mahperi'nin derdi sıralı kamus
Anlatmakla bitmez en iyisi sus
Her gece uykunu bölende kâbus
Sabaha dek sağa, sola dönerdin.

141. RAHMETLİ ATANUR ABİME İTAFEN

Anan bacın gelir, diye gönderdi
Yaktın bizi kardeş nara çevirdin
El salladı yüzün bize döndürdü
Yanan yürekleri kora çevirdin

Daha gençti doyamadı yaşına
Hasret gitti toprağına taşına
Garip girdin anamızın düşüne
Hanemizi bir mezara çevirdin

Toygar Burak yıkamaya girdiler
Nurlu çehren gülen yüzün gördüler
Cansız tene gülsuyunu sürdüler
Bize küsüp yüzün nere çevirdin

Zülal anam dizin dövdü saç yoldu
Bütün bir sülale perişan oldu
İki gün de saçımıza ak doldu
Hepimizi ihtiyara çevirdin

İçimize dinmez derdi doldurdun
İki gülün boynu bükük soldurdun
Zamansızca Azrail'e yoldurdun
Bağını bahçeni hara çevirdin

Mahperi'm yanına gelirdik amma
Toplanıp derdini bölerdik amma
Hepimiz uğruna ölürdük amma
Sen yönünü sadık yâr'e çevirdin

142. ŞEHİT POLİS FETHİ SEKİN

Bütün yurdun gönlünde taht

Kurdun Şehit Fethi Sekin

İzmir’de namerde hesap

Sordun Şehit Fethi Sekin

Şüphe yoktu imanında

Yüzdün ihlas ummanında

Tehlikeyi zamanında

Gördün Şehit Fethi Sekin

Kahpeydi karşına çıkan

Her yer olacaktı al kan

Bombanın önüne kalkan

Durdun Şehit Fethi Sekin

Adliyenin sokağından

Kurtardın şer tuzağından

Teröristi şakağından

Vurdun Şehit Fethi Sekin

Bir gün kalmıştı cumaya

Tüm ülke durdu duaya

Dila, Nisa, Tolunay'a

Yar’dın şehit Fethi Sekin

Komşuydun Songül Irmağa

Vasiyetin Elazığ’a

Gaggoş bedenini bayrağa

Sardın Şehit Fethi Sekin

143. KUL ŞENLİĞ'İN (AŞIK ŞENLİK) (Satranç Şiir)

Büyük üstat-Kul Şenlik'ten-miras kalan- sözü olsam
Kul Şenlik'ten-feyz almışım-bu sanatın-özü olsam
Miras kalan-bu sanatın-temel taşı-izi olsam
Sözü olsam-özü olsam-izi olsam -Kul Şenlik'in

Bu uğurda-bade içen-bir kahraman-yolundanım
Bade içen-serden geçen-şuaranın-dilindenim
Bir kahraman-şuaranın-deste deste-gülündenim
Yolundanım-dilindenim-gülündenim- Kul Şenlik'in

Mahperi'yim-hakikati-haykırışın narası bu
Hakikati-haykırdıkça-yazısı bu-turası bu
Haykırışın-yazısı bu-tapusu bu-mirası bu
Narası bu-turası bu-mirası bu-Kul Şenlik'in

144. GELİN (Hiciv)

Anam köy köy gezip bulmasa idi
Sen yine de bizi bulurdun gelin
Bizim kötü oğlan almasa İdi
Ölene dek evde kalırdın gelin

Telli duvak takıp allamasaydık
Bar tutup mendili sallamasaydık
Sana at bezeyip yollamasaydık
Yalın ayak koşar gelirdin gelin

Anan köyde aşbaz söylerler sözde
Hamur yapıp ekmek pişmezdi sizde
Hangeli keteyi öğrendin bizde
Unu süzgeç ile elerdin gelin

Ayağın çarpıktır çolaktır elin
Gelir gelmez birden uzadı dilin
Bizim evde gördün selpak mendilin
Burnunu koluna silerdin gelin

Başına hep kirli tülbent takardın
Bulaşığı soğuk suyla yıkardın
Evin zibiline durup bakardın
Süpür diyenlere gülerdin gelin

Öğlen olur yatak kalmaz yatardın
Sökük dikmek bilmez çöpe atardın
Ne ocak yakardın ne aş yapardın
Tencereyi davul çalardın gelin

Mahperi der evde budur vaziyet
Başka da elinde yok bir meziyet
Anama babama eder eziyet
Her gün birisine dalardın gelin

145. BU NÖBETİ UZUN SÜRDÜ HEKİMİN

Bir virüs Dünya'yı kasıp kavurdu
Bitip tükenmedi derdi hekimin
İnsanları her bir yana savurdu
Bu nöbeti uzun sürdü hekimin

Çok pandemi hastanesi kuruldu
Personeli hemşiresi yoruldu
Bu dert nasıl biter diye soruldu
Evde kal cevabı vardı hekimin

Tedbir için gitmez arkadaş dosta
Görev başındadır olsa da yasta
Kimi yorgun düştü kimisi hasta
Dostu yarasını sardı hekimin

Kol kanadı kalkmaz yorgun gibiydi
Bu kara günlere dargın gibiydi
Evinden eşinden sürgün gibiydi
Hastaneler oldu yurdu hekimin

Candan aziz bildi inan bu yurdu
Evden çıkma sağlıklı kal buyurdu
Ne yaşlıyı ne gencini ayırdı
Her yaştan hastası birdi hekimin

Azmetti Mahperi bıkip yılmadan
Hiçbir hekim korkmaz inan ölmeden
Yatan hastalara şifa olmadan
Evine dönmesi zordu hekimin

146. BÜLBÜLÜMSÜN GÜLÜNÜM

Her şafak çıkalım gönül dağına
Bülbülümsün benim gülünüm senin
Girelim sümbüllü sevda bağına
Bülbülümsün benim gülünüm senin

Vefalımsın kalbim hep senle dolu
Bize de açıldı mutluluk yolu
Şefkat ile sardı sevdanın kolu
Bülbülümsün benim gülünüm senin

Özlemim hasretim hayalim düşüm
Ruhumun gıdası ekmeğim aşım
Bir senin aşkına eğilir başım
Bülbülümsün benim gülünüm senin

Ne saray isterim ne taht ne yalı
Yâr köşküm kapısı sana dayalı
MAHPERİ'n yüreği kon vefa dalı
Bülbülümsün benim gülünüm senin

147. GÖZLERİN

Sevdiğinden başkasına bakarsa
Kör ola ışığı söne gözlerin
Birkaç güzel aşk oduna yakarsa
Dilerim ateşte yana gözlerin

Nice geçit vermez dağları aştın
Sayamadım bu yıl kaç il dolaştın
Edirne'den Ardahan'a ulaştın
Yorgun düşmüş döne döne gözlerin

Bağındaki son gül sarardı soldu
Yâr gönül kapını acep kim çaldı
Haber salmayalı dokuz yıl oldu
Bir güzel mi gördü yine gözlerin

Sevenler yar'ine sitem ederler
Gölge gibi peşi sıra giderler
Hani gözler kalbin aynası derler
Yalan mı söyledi bana gözlerin.

Sevdanın bağına mutlu girmiştik
Etrafına aşktan duvar örmüştük
Pınarın başın da ikrar vermiştik
Şahitlik edecek sana gözlerin

Dua ettim keşke yoldan çıkmasın
Elin mahzeninde çıra yakmasın
Mahperi'den başkasına bakmasın
Deseydim gelir mi dine gözlerin

148. ZÜMRÜT GÖZLERİN

Ruhumun büyüğü dünyamın süsü
Cennetten bir köşe zümrüt gözlerin
Dert dolu hayattan silerek sisi
Ömrüme pür neşe zümrüt gözlerin

Kirpiklerin zülfükârın emsali
Zülûflerin bin bir gece masalı
Mah cemalin aydınlatır kumsalı
Hasımdır Güneş'e zümrüt gözlerin

Çektiğim çileyi söylemem ele
Akan yaşım döndü ırmağa sele
Bu zavallı cana verir velvele
Uğrattır savaşa zümrüt gözlerin

Aslıhan misali nazar eyleme
Aşıkına yandırıp gezer eyleme
Sensiz mekânımı mezar eyleme
Düşürür ateşe zümrüt gözlerin

Mahperi meramın ayandır dostu
Uzlet libasını giyindim üste
Yad eller bakarsa olur şikeste
Sanki billur şişe zümrüt gözleri

149. SERAP MISIN SEN NESİN? (Lugaz Şiir)

Şu koskoca Asuman da sessiz sessiz yol alan
Yüzündeki beyaz tülle serap mısın sen nesin?
Fazla enginlere inme biraz yüksekte dolan
Gizindeki poyraz yelle girdap mısın sen nesin?

Şems önüne gölge etsen garip garip hal olur
Gürleyip aktığın zaman o an infial olur
Sana muhtaç gülistanlar ağmaz isen çöl olur
Hızındaki araz selle hitap mısın sen nesin?

Hıçkırıkça akıttın yaş karlı dağı erittin
Gölge ettin tüm Cihanı karanlığa bürüttün
Hâk emriyle son Nebi'yi çölde serin yürüttün
Özündeki ıvaz elle erbap mısın sen nesin?

Ey Mahperi okusaydın sen bu sırra ererdin
Ardın sıra yel vurdukça tüm Sema'yı sarardın
Bir dem ağaran yüz oldun bir dem kızdın karardın
Güzündeki ayaz halle bitap mısın sen nesin?

150. ÜZÜLECEKSİN

Gözlerin önünde başka birini
Bulduğumu duyup üzüleceksin
Zannetme hiç kimse almaz yerini
Güldüğümü duyup üzüleceksin

Yüreğin de hisset acı kasvetler
Hak yerini bulur diyor ayetler
Nikâhıma gelin diye davetler
Saldığımı duyup üzüleceksin

Bağını çevirdin bak viraneye
Dön yana yakıla bir divaneye
Aynı mahallede karşı binaya
Geldiğimi duyup üzüleceksin

Yıllarca çekmişim yavan bir kalbi
Pamuk zannetmişim geven bir kalbi
Senden daha fazla seven bir kalbi
Çaldığımı duyup üzüleceksin

Mahperi'nin edep bezi üstünde
Rızık arar, gam denizi üstünde
Sevdiğim adamın dizi üstünde
Daldığımı duyup üzüleceksin

151. SEN MİSİN?

Her ne yana gitsem yol sana çıkar
Aşıkların payitahtı sen misin?
Sevdanın ateşi cihanı yakar
Keremlerin veliahtı sen misin?

Kerbela çölünün suyundan mısın?
Edepte (Hz) Osman'ın huyundan mısın
Mevlâna Yunus'un soyundan mısın?
Bu fani de gerçek zühtü sen misin?

Bezm-i Elest'tudan geldik cihana
Âlem-î Ervah'la vardık divana
Sebe Melekesi Belkız Sultana
(Hz) Süleyman'ın miras tahtı sen misin?

Mahperi Hâk için dururum safa
Sabredene taş da gelir insafa
Sanki yasak idi vuslat Yusuf'a
Züleyha Hatun'un ahtı sen misin?

152. ÇOCUKLARA İNSANLIĞI ÖĞRETİN

Dedemiz Yâfes'ten bu sözün aslı
Türk'e olan her tuzağı öğretin
Ceddini bilmeyen durmazmış uslu
Körükle eriyen dağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Eğer kurulursa kahpece plan
Ölüm dahi olsa söylenmez yalan
Savaşta barışta geçerli olan
Hem kalemi hem bıçağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Serden geçin yurdunuzu satmayın
Aramıza nifak fitne katmayın
Batıyı gençliğe örnek etmeyin
Fatih'in açtığı çağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Doğduğu vatandan olsada cüda
İnanana Yar'dır Canabi Hüda
Uğruna binlerce gazi şüheda
Can verilen bu toprağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Sümer'i' Babil'i, bil Gılgamış'ı
Doksan bin şehitli Sarıkamış'ı
Bu vatan uğruna can adamışı
Kan dökülen Albayrağ'ı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Türkün soyu gelir asil bozkurttan
Vatana yetişsin nesil bozkurttan
İmkânsız cengleri asıl bozkurttan
Atam gibi son Başbuğ'u öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Nefsi ezip yenmesini bilse de
Kılıç çalıp dönmesini bilse de
Yılkı atı binmesini bilse de
İHA SİHA jet uçağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Pusatı kılıçla yay ise bile
Atlas yataklarda uyusa bile
Metropolde doğup büyüse bile
Sahrayı ovayı bağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Namerdi kalleşi haini bilsin
Ceddine oynanan oyunu bilsin
Atasız kalsa da soy 'unu bilsin
Dostluk akrabalık bağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

İktidar yarışı vatan olsun da
Menzile varışı vatan olsun da
Siyasi görüşü vatan olsun da
İster solu ister sağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

Son kuşağı ben bilir sanmayın
Söylenen her söze çok inanmayın
Songül Mahperi'nin adın anmayım
Demiyorum ben Irmağı öğretin
Çocuklara insanlığı öğretin

153. DARILDI DEYİN

Bugün sitem duydum ilk göz ağrımdan
Kötü sözlerine kırıldı deyin
Cevap gelmez pusulamdan çağrımdan
Gayri gözlemekten yoruldu deyin

Beni bu hicrana zalim Yar atmış
Can evimde sadık dostu aratmış
Ol Hüda bizleri eşit yaratmış
Hor gördüğün için darıldı deyin

Duyan olmaz feryadımı çağrımı
Acep bilmem duyduklarım doğru mu
Öyle bir laf etti deldi bağrımı
Yürek delik deşik vuruldu deyin

Mahperi'm Mevla'ya boynumu büktüm
Kalemle kâğıda içimi döktüm
Sahte sevgilerden elimi çektim
Uzlet yorganına sarıldı deyin

154. DİYORDUN

Bu nasıl sevdadır bu nasıl yürek
Zamanla değişir insan diyordun
Gerçek sevgilerde sadakat gerek
Ahtı bozan zalim vicdan diyordun

Ben senin adını benden gizlerim
Başkasını görmez ahu gözlerim
Mahşere dek vuslat yolu gözlerim
Her derde ilaçtır zaman diyordun

Eğer ki can cana, olursa kurban
Başına uğramaz bir kara duman
Birlikte su gibi geçermiş zaman
Aşığa samanlık seyrân diyordun

Unut anıları kalmasın bir iz
İsmim hatırlama etme telaffuz
Adıma yazdığın birkaç satır söz
Yürek sızısına derman diyordun

Vefasızlık neymiş yaşadım gördüm
Seven yüreğime çelik set ördüm
Ben senin aşkına inanmam derdim
Bu sevda cihana ferman diyordun

Paha biçemezdin, aciz cismime
Gece kalkıp, bakar idin resmime
Şimdi saygı duymaz oldun ismime
Eskiden Mahperi Sultan diyordun

155. KUTLU OLSUN (Nevruz)

Oğuzlardan kalan miras
Bayramınız kutlu olsun
Kardeşliktir özü Nevruz
Bayramınız kutlu olsun

Cemre düşünce toprağa
Can geliyor dal yaprağa
Hep bir olur çoban, ağa
Bayramınız kutlu olsun

Bahar başı yaz güneşi
Yükselir dostluk ateşi
Huzur mutluluğun eşi
Bayramınız kutlu olsun

Tek yürek olma zamanı
Erisin düşman gümanı
Yâd et kahraman Atanı
Bayramınız kutlu olsun

Mahperi gerçeği yazar
Terör huzurumuz bozar
Değmesin vatana nazar
Bayramınız kutlu olsun.

156. KURBAN OLURSUN

İnsan sevdiğinden, uzak kalırsa
Özlenen yoluna, kervan olursun
Gönül hayran, kaldığını bulursa
Gizlenen soluna, kurban olursun

Kavuşan görmedim gezin cihanı
Hasret kalanların sızlar sol yanı
Yüzünü görmeye, verirsin canı
Nazlanan haline, hayran olursun

Aşk denince eşit, ağayla nöker
Vuslatı bekleyen boynunu büker
Uzlet namesini, türkü ye döker
Sazlanan teline, destan olursun

Ruh beden gibidir, can ile canan
Etle- tırnak olur, ayrılmaz bir an
Seni de beraber, yakıp yandıran
Közlenen külüne duman olursun

Mahperi vuslata koştuğu zaman
Sabır bendi çöküp taşıdığı zaman
Gözleri dolup da, coştığı zaman
Hızlanan seline, umman olursun

157. BULURSUN

Takva yüzgecini yürüten sesi
Ayakta arama başta bulursun
Kurban İsmail'den çıkan nefesi
Toprakta arama taşta bulursun

Yunus gibi düz istersin odunu
Ağırlarsın dergahında yadını
Rabbin bahşettiği nimet tadını
Parmakta arama aştta bulursun

Hasretlik acısı yakar bağrını
Hakiki dost koşar duysa çağrını
Yüreğinden hissettiğin ağrını
Uzakta arama döşte bulursun

Mahperi'nin Müslümanlık onuru
Dinim gülden narin sulardan duru
Ruhunu süsleyen o kutsal nuru
Sokakta arama beşte bulursun

158. CUMHURİYET BAYRAMI

Bize sorarsanız Cumhuriyeti
Tarihin yeniden dirildiği gün
Sevda edinmişiz biz hürriyeti
Kuşatmanın yere serildiği gün

Türk olan kimseye eylemez minnet
Tarihte eşi yok emsalsiz Millet
Küllerinden doğup yeni bir devlet
İnançla azimle kurulduğu gün

Dalgalanan ak Hilal'e yâr deyip
Baş kaldırıp esarete dur deyip
Baş Komutan emir verip kur deyip
Çelik ağlar ile örüldüğü gün

Şehit kanlarıyla sulanan toprak
Yeşerdi her yanı kalmadı çorak
Göklerde süzülen mübarek Bayrak
Yurdumun üstüne gerildiği gün

Mahperi'm Vatanım emanet bize
Anlatmak istesem sığar mı söze
Düşmanı imanla getirip dize
Tüm dünyadan hesap sorulduğu gün

159. GÜLBAHAR (Tunç Kafiye (Uyaklı) Şiir)

Ayrılık rüzgârı başımda eser
Vuslat haram oldu bize Gülbahar
Ben senin uğruna adamışken ser
Diyordun ki sabret gelsin nev-bahar

Aşığın bir günü geçmez çilesiz
Derler ki üzmezin kendinizi siz
Kalbinde ikrardan kalmadı mı iz
Yoksa aramıza girdi mi ahar

Gönülümün bağına olmuşun bağban
Bundan sonra zehre bal diyerek ban
Gözünü kırpmadan yıktın ya bir an
Sevda bağımızı aldı gizli har

Yâr bildiğim meğher dönmüş ağıyara
Söylediğin sözler bağrımda yara
Sen kendine göre birini ara
Artık geri dönmek Mahperi'ye ar

160. BENİ DE DOLANDIRDILAR

ATM den para çektim
Beni de dolandırdılar
Ardından göz yaşı döktüm
Beni de dolandırdılar

Nasıl düştüm bu kumpasa
Zalim bana verdi tasa
Telefon ettim polise
Beni de dolandırdılar

Beni dinleyin efendim
Yaban değil bizzat kendim
Tedbirli biriyim sandım
Beni de dolandırdılar

Dostlar toplanın buraya
Bir merhem sarın yaraya
Arzu halim Ankara'ya
Beni de dolandırdılar

Alacaktım on bin koyun
Ağası olurdum köyün
Siz bunu sanmayın oyun
Beni de dolandırdılar

Memlekete varacaktım
İhaleye girecektim
Kaz çiftliği kuracaktım
Beni de dolandırdılar

Gezecektim seksen şehir
Hayalimi ettim tehir
Bu işi yapan çok mahir
Beni de dolandırdılar

Baraj yapardım Kura'ya
Köy kurardım bu paraya
Kandım hırsız kefereye
Beni de dolandırdılar

İşsiz kalan oldu hırsız
Para kazanırlar tersiz
Cebim de taşıdım yersiz
Beni de dolandırdılar

Mahperi'yi attı zara
Düşündürdü kara kara
Çalınan iki yüz lira
Beni de dolandırdılar

161. ÖKSÜZ TOPRAKLAR

Mevsimler karıştı takvimler şaştı
Yaz gülde kış oldu soldu yapraklar
Hayat denen sayfa sona yaklaştı
Söz dilde kuş oldu makber kucaklar

Kime ne söyleyim kime ne deyim
Çoban da sürüyü terk etti beyim
Kervanlar uğramaz virane köyüm
Toz yolda taş oldu atmaz şafaklar

Kiminde huzur var kiminde keder
Kimi rızk peşinde gurbete gider
Kimisi şansım der kimisi kader
Öz elde düş oldu öksüz topraklar

Mahperi'm hasretin çilen bitmiyor
Memleket özlemi gözden gitmiyor
Bomboş kalmış evler baca tütmüyor
Köz elde boş oldu söndü ocaklar

162. YAVRULARIM

Uzak diyarlara yolcu eyledim
Allah'a emanet olun yavrular
Eğitim değerli diye söyledim
Faydalı bilgiyle dolun yavrular

Kızım Akdenizde, oğlum Egede
Taktirler isterim her yıl belgede
Kendi yansa, sizi tutar gölgede
Ana arkanızda, bilin yavrular

Kötü arkadaşşa sakın uymayın
Mazluma garibe asla değmeyin
Zorbaya zulüme boyun eğmeyin
Yetimin yüzüne, gülün yavrular

İlim Çin de olsa bulun yavrular
Kalbinizden kini silin yavrular
Anneniz duacı bilin yavrular
Arada bir selam salın yavrular

Mahperi sizlere kalpten de yakın
Hasrete sabırdan kilitler takın
Gözünüz arkada kalmasın sakın
Haydi selametle kalın yavrular

163. AR SANAR

Nice kanı bozuk var şu dünyada
şerefsizce yaşamayı ar sanar
Kendini hep haklı görür aynada
Taş kalbinde adâleti var sanar

Nefse esir olan görmez fendini
Azgın su tanımaz yıkar bendini
Ödlele olan kof pehlivan kendini
Koç yiğitlik meydanında er sanar

Bitti merhametler arttı zulümler
Son zaman türedi sahte âlimler
Çalıp çırpıp zengin olan zalimler
Fakir hakkın yediğini kâr sanar

Fazla ses çıkarır suçu çok ise
Garibi düşünmez karnı tok ise
Yüreğinde sevgi şefkât yok ise
Dostluk eli uzatmayı zor sanar

MAHPERİ'm anlattı işte vaziyet
Er olan mazluma etmez eziyet
Eğer ki kalbinde bozuksa niyet
Yüzüne gülteni tutup yâr sanar

164. İŞARETİ VAR (Kudüs)

Kudüs Yeşil Kubbe ilahi mekân
Orda ibadetin işareti var
Filistin direnir kalbinde iman
Orda cesaretin işareti var

Mevla'm Türk İslam'a gösterme zeval
Kutsal emanete değdirme hâlel
Eyer bir bayrakta görürsen hilâl
Orda adaletin işareti var

Hepsi Müslümana bir oyun anla
İslam toprakları yoğrulur kanla
Bela musibete sabreder canla
Orda metanetin işareti var

Hristiyan şer tohumu ekiyor
Her yerde müminler azap çekiyor
İnsanlar aç susuz boyun büküyor
Orda sefaletin işareti var

Mahperi der hangi ülke sırada
Türkiye'mi yıpratırlar arada
Kafirler bilmezler kible nerede
Orda kerametın işareti var

165. NAZLI YÂR (Leb değmez)

Aşk ile çaldığın gönül şarkını
Teller ile gönderesin nazlı yâr
İlgıt ılgıt esen hasret kokunu
Yeller ile gönderesin nazlı yâr

Sırtından süzülen altın telini
Gerdanında açan kudret hâl'ını
Yanağından gonca gonca alını
Güller ile gönderesin nazlı yâr

Yüreğe düşerse Allah'tan çise
Çağlar içinde kutsal hadise
Eğer candan yakın kişi yok ise
Eller ile gönderesin nazlı yâr

Üzerine hasret hırkası giyen
Çektiği çileye kaderdir diyen
Hüzünlü Songül'e gönül hediyen
Kullar ile gönderesin nazlı yâr

166. DEDİM DEDİ (Mürâcaa Koşma)

Bir ahbapla karşılaştım bu sabah
Dedim halin nice dedi aşikâr
Dedim sen canımsın dedi eyvallah
Dedim yolun nice dedi yağar kar

Dedim sitem kime dedi Yar'adır
Dedim umut var mı dedi karadır
Dedim gönlün nasıl dedi yaradır
Dedim solun nice dedi aldı zar

Dedim kalk ayağa dedi yok ferim
Dedim çilen nedir dedi kaderim
Dedim söyler misin dedi ne derim
Dedim dilin nice dedi intizar

Dedim çeyiz bohçan dedi kül oldu
Dedim şalın peçen dedi tül oldu
Dedim bağın bahçen dedi çöl oldu
Dedim gülün nice dedi oldu har

Dedim varın mülkün dedi itibar
Dedim eşin evlat dedi namus ar
Dedim emmin dayın dedi adı var
Dedim malın nice dedi doldu mar

Dedim bu Mahperi dedi hasmı çok
Dedim yaralıdır dedi değmiş ok
Dedim Mevla kerim dedi şüphe yok
Dedim ilin nere dedi dar mezar

167. SÖZÜM DE BİTER

Sana olan güvenimi sarsarsan
Kalemim de düşer yazım da yiter
Muhabbeti merhabayı kesersen
Kelamım da şaşar sözüm de biter

Gözlerin de sadakati görürsem
Senin ile bir yuvaya girersem
Gün gelirden maksuduma erersem
Elemim de düşer sazım da öter

Sesin ile yankılansa bucağım
Çiçeklerle şenlenirse kucağım
Mutluluktan alevlense ocağım
Kelemim de pişer közüm de tüter

Verdiğin ikrara hep sadık kalsan
Songül Mahperi'ye bir name salsan
Sevdiğim dağların ardında olsan
Selamım da aşar nazım da yeter

168. BABA & ANA

Gönül bahçesinde evlat gülünün
Yaprağı babadır gülü anadır
Sevgi kovanında sunulan tadın
Şerbeti babadır balı anadır

Onlarsız yolunu şaşırır beden
Cenneti kazanır itaat eden
Ameli sırtında menzile giden
Kervanı babadır yolu anadır

Saraya döndürür ana otağın
Onlar ile geçer en güzel çağın
Akitle dikilen meyveli bağın
Yeşili babadır alı anadır

Hâk yoldan çevirme edebin arın
Dünyadan göçeriz belki de yarın
Ruhunu taşıyan aziz çınarın
Gövdesi babadır dalı anadır

Mahperi'm babandı efkâr ortağın
Cennete eş değer ana kucağın
Yuvamızda her gün tüten ocağın
Ateşi babadır külü anadır

169. TÜRKLÜK DESTANI (Hedef Kızılelma)

Türk- İslam'ı Cihana taç ederken
Hâk yolunda nice canlar öderken
Yafes ceddin izlerinden giderken
Hedef Kızılelma arzum Turandır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Tanrı Dağı, körük ile yakarken
Ötüken de yay la giriş sıkarken
Ergenekon geçidinden çıkarken
Hedef Kızılelma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Metehan'ım kalkıp emir buyursun
Bilge Dede Korkut toyunu kursun
Alpler kulelerden, kösleri vursun
Hedef Kızılelma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Hoca Ahmet Yesevi'nin huyuyla
İrkımın yirmi dört asil boyuyla
Kurt başlı kılıçla, Oğuz soyuyla
Hedef Kızılelma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Bozkurtlar Haçlı ya ateş kusarken
Kürşat kırk çeriyle saray basarken
Kale burçlarına bayrak asarken
Hedef Kızılelma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Otağ kurup, Malazgirt'in önünde
Savaş düzeninde, Hilal yönünde
Sultan Alpaslan'la cuma gününde
Hedef Kızılma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Bozkırın kımızı olur ak sütten
Kanun yazsın Edebalı öğütten
Osman Gazi ile tekrar Söğüt'ten
Hedef Kızılma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Orhan Gazi, Yar Hisar'da tekfure
Hâk gösterdi aydınlandı mefküre
Bu yoldan dönersem herkes tüküre
Hedef Kızılma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kurandır

Sırp Miloş'tu Murat Han'a saldıran
Fatih'ti karadan, gemi kaldıran
Yeni bir Yavuz'u bekler Çaldıran
Hedef Kızılma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

Abdulhamit, Hicaz'a ray döşesin
Cumhuriyet, ATATÜRK'le yaşasın
MAHPERİ'der her engeli aşasın
Hedef Kızılma arzum Turan'dır
Bize yol gösteren Kutsal Kuran'dır

170. DÜNYA HALİ

Hayvanların kıssasında
Serçe fil 'e gem vurdurur
Sincap karar masasında
Kurdu Çakala sürdürür

Sırtlanlar pusuyu kurmuş
Ayı foka selam durmuş
Kuş kediye hesap sormuş
Aslanı böcek durdurur

Karınca koymuş yasayı
Hakem kılmış Yarasayı
Fare kesmiş baş masayı
Kaplana hüküm sordurur

Kaplumbağa atım demiş
Maymun Zürafayı yemiş
Sinek çiftliğe bey imiş
Kartal'a odun kırdırır

MAHPERİ âlemi yoklar
Deve kuşu başın saklar
Kirpi Gergedanı oklar
Yılana yara sardırır.

171. ANLATIR

Gönül selâmımı uçurdum yar'a
Hem rüzgâr anlatır hem yel anlatır
Bu aşkımız destan olmuş diyara
Hem mızrap anlatır hem tel anlatır

Canım feda olsun vefa bilene
Dört adım giderim iki gelene
Artık İnanamam yüze gülene
Hem gönül anlatır hem hal anlatır

Sılamın kokusu burnumda tüter
Dedem Şenlik Baba orada yatar
Ezan okunmadan horozlar öter
Hem seda anlatır hem dil anlatır

Mahperi'ye bitmez gurbeti sorun
Ruhuna damlayan şerbeti sorun
Günlerce çektiği hasreti sorun
Hem hafta anlatır hem yıl anlatır.

172. YAZIKTIR

Yâr gemisi uğramadan giderse
Yol gözleyen o limana yazıktır
Ağa emanetten şüphe ederse
Sürü güden bir çobana yazıktır

Güreş için Er meydana çıkılan
Peşrev çekip darasına bakılan
Yanlış hakem kararıyla yıkılan
Hakkı yenen pehlivana yazıktır

Her gecen Kadir bil geleni Hıdır
Yer göster ikram et sınavın odur
Belki kurtuluşun bir bardak sudur
Hizmet eyle hâk mihmana yazıktır

Mahperi tevazu ırmağından dol
Vicdan kararında daim adil ol
Boş bir gaye için gidilirse yol
Yürüttüğün o kervana yazıktır

173. VATAN BAYRAK İÇİN ÖLME VAKTİDİR

Ermeni bozması fazla kudurdu
Türkün bir araya gelme vaktidir
Alperenler beklemekten yoruldu
Hücum borusunu çalma vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

Biz kardeşiz iki devlet bir millet
Otuz sene sürdü bu haksız zillet
Bunlar Kızıl Haçtan aldı cesaret
Bozkurt'ça saldırıp dalma vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

Yasef torunları bir bir toplanıp
Dünya Türklerine haberler salıp
Turan ruhu ile tek vücut olup
Cebrail de kılıç çalma vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

Oğuz töresinde düğündür savaş
Hocalı da anaların gözü yaş
Gayri ağladığın yeter ey gardaş
Bugün Türk Irkının gülme vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

Müslüman Türklerin kalmadı dostu
Ermeni katletti tüm Dünya sustu
Hazar'ın suyundan alıp abdesti
Fuzuli de namaz kılma vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

Aşık Şenlik seslenmişti cihana
Can sağ iken yurt vermeyiz düşmana
Mahperi der gardaş Azerbaycan'a
Vatan bayrak için ölme vaktidir
Artık Karabağ'ı alma vaktidir

174. BİLİR

Tanımaz fukarayı
Bizi Yaradan bilir
Gönlümdeki esrarı
Gizi sıradan bilir

Görmez içimde narı
Sahte imiş ikrarı
Yüreğindeki karı
Buzu boradan bilir

Cevap vermez çağırma
Derman olmaz ağırma
Ateş saldı bağırma
Közü çıradan bilir

Sarf ettiği lafları
Bekler benden afları
Yaptığı tüm gafları
Sözü töreden bilir

Affetse de Mahperi
Bir daha dönmez geri
Böyle nankörlükleri
Yüzü karadan bilir

175. ADAM MI DENİR

Erlik meydanının minderindeyken
Mazlumu yıkana adam mı denir
Ananın babanın hizmetindeyken
Usanıp bıkana adam mı denir

İlimden kitaptan dinden dem vurup
Cennetin köşküne hayaller kurup
Hâk varken haksızın yanında durup
Şerre sırt çıkana adam mı denir

Gönül bostanına fitnelik ekip
Menfaate kardeş ipini çekip
Eşin dostun kapısına göz dikip
Irza yan bakana adam mı denir

Şeytana kuş tüyü minderi serip
Bir gariban üzerine gönderip
Haset aynasında küçük gösterip
Kula kulp takana adam mı denir

Bir aczi kendine rakipten sayıp
Mahperi'ye kinlik beslemek ayıp
Kültürün saf berrak suyundan cayıp
Bulanık akana adam mı denir.

176. MERT DENİR

Kulluk hududundan öfke anında
Çıkacakken çıkmayana mert denir
Pes diyen rakibi er meydanın da
Yıkacakken yıkmayana mert denir

Ruhu arındırmış her zelzeleden
Başına örülmüş türlü hileden
Ömür mevsiminde nice çileden
Bıkacakken bıkmayana mert denir

Can canana feda eyler kendini
İkrar veren takar yâr kemendini
Bunaldığı zaman sabır bendini
Yıkacakken yıkmayana mert denir

Mahperi der selam olsun askere
Can fedadır nöbet tutan her ere
Namerde baş eğip korkudan yere
Çökecekken çökmeyene mert denir.

177. ŞİMDİKİ DEVİR

Öyle bir zaman ki kalleşi çoktur
Kurdun koyun postu giydiği devir
Kardeşin kardeşe güveni yoktur
Büyüğün küçüğü saydığı devir

Köprünün altından çok aktı sular
Zorbanın eline vermişler yular
Ümmi fetva verir kâmil uygular
Alimin cahile uyduğu devir

Şehir kasabası köy bucağıyla
Ergenlik çağında ze kuşağıyla
Sosyal medya denen şeytan ağıyla
Ahrazların fitne yaydığı devir

Kırk yıllık aptalı etmişler veli
Birbirine katar yedi düveli
Lalın uydurduğu fitneyi feli
Sağır sultanların duyduğu devir

Riyakâr düşmanla gezer kola kola
Beraber çıkmışlar nifaklı yola
Bırak namertleri mertlerin bile
Verdikleri sözden caydığı devir

Zalimler bal diye zehir içirir
Kurt ayaz yese de kışı geçirir
Yoksul vergi verir zengin kaçırır
Ağanın fakiri soyduğu devir

Nice esnaf türlü yalan atarak
Teraziye hile hurda katarak
Biri beşe beşi ona satarak
Kulun kul hakkıyla doyduğu devir

Yürek sesimizle seslediğimiz
Kendi elimizle süslediğimiz
Merhamet eyleyip beslediğimiz
Karganın gözleri oyduğu devir

Vicdansızlar pusu kurar yollarda
Yasaklı maddeyle gezer ellerde
Zehir tacirleri tüm okullarda
Körpe sabilere kıydığı devir

Mahperi çokdeşme kurtlu yarayı
Hakir görme sakın sen fukarayı
Şimdi insanların kirli parayı
İlahın yerine koyduğu devir

178. MUSAMMAT

El vurma Tabip yarama, yaralarım kan ağlıyor
Çektiğim çile zar amma, gören cümle can ağlıyor
Gel gönül beyhude yanma olur olmaza aldanma
İnsanda edep var amma, ruhlar hep üryan ağlıyor.

Hiçbir sırrın deme ya da, duymadın mı bu ikazı
Dev görme kendin aynada, Hâk yazar kara bir yazı
Yaşanan fani dünyada, herkes kaderine razı
Zalimler hükümdar amma, susmuyor vicdan ağlıyor.

Yıkar Mahperi Irmağı, ayrı düşünce yurdundan
Yeşermez ki dal yaprağı, evlat hasreti derdinden
Hazan vurur solar bağı, gazi şehitler ardından
Ocağa düşer kor amma, koskoca Vatan ağlıyor.

179. YILMAZ AŞIK ŞENLİKOĞLU DAYIM'A

Keder mi uğradı kem göz mü değdi
Şenlik yadigârı lokman arıyor
Mevla'dandır dedi boynunu eğdi
Hak'tan şifa için ferman arıyor

Yaradan tez zaman şifalar versin
Hızır baş ucunda duaya dursun
Arzum torununun torunu görsün
Gelecek günlere güman arıyor

Yıllarca gurbette çekmiş cefayı
Eşinden dostundan görmez vefayı
Herkes kendi için sürer sefayı
Hatırın soracak mihman arıyor

Rabbim kabul etsin yaptığı Hac(c)ı
Yeğeni Mahperi O'na duacı
Doktorlar yazdılar türlü ilacı
Mevla'dan derdine derman arıyor.

180. KARA YAZIYOR

Kendim için beyaz sayfa açarken
Şans kalemim yine kara yazıyor
Eşe dosta gülücükler saçarken
Dertli sinem yine yara yazıyor

Kader eksik etmez gözde selimi
Susturmuş ağzımda öten dilimi
Nice haksızlıklar büker belimi
Şan şöhretler bile vara yazıyor

Çektiğim çileler sığmaz çağlara
Baykuşlar tünedi yeşil bağlara
Bülbüldük attılar ıssız dağlara
Talih hep nöbetim kır'a yazıyor

Mahperi'm gözünü umutla açar
Kibirden riyadan hep uzak kaçır
Dostlar diyarına kanatsız uçar
Gönül dağlarımda bora yazıyor

181. EL OLDU NANKÖR

Günümü gecemi zindan eyledin
Hicranlı yaşlarım sel oldu nankör
Bir zamanlar yanı başımda idin
Şimdi bir yabancı el oldu nankör

Bin bir minnet ile evlat büyüttüm
Hayırsız uğruna ömür çürüttüm
Ardı sıra gezdim saçım sürüttüm
Varıp yâd ellere kul oldu nankör

Kan damlar dideler daima nemde
Dertlerim üst üste durur sinemde
Utanmadı kıymet bilmedi hem de
Bağımı soldurdun çöl oldu nankör

Mahperi 'm havalem yüce divana
Yüzün iblis görsün benden oyana
Sen kendini kendin soktun ziyana
Değerin gözümde pul oldu nankör

182. BİZİM ARDAHAN'I ANLATAYI MI

Güneş'in donduğu yerdir Ardahan
Dokuz ay dağında kar eksik olmaz
Ezelden ebede hürdür Ardahan
Bizim o ellerden er eksik olmaz
Pir Şenlik Baba'nın sözü meşhurdur

Tabipler demişler deva her derde
Elma armut duttan çir eksik olmaz
Tarda kurutulan kaz eti nerde
Hindisi tavuğu var eksik olmaz
Bal kaymağı kaşar kazı meşhurdur

Evelik, ısırgan, hoş kesme aşı
Tuluk çeçil peynir lor eksik olmaz
Boram boram kokar tandır lavaşı
Teneke sobada kor eksik olmaz
Tandırı tezeyi közü meşhurdur

Ekip biçme işi çetindir zordur
Rençberin alnında ter eksik olmaz
Tipisi yağmuru çamuru vardır
Bostanı bağında har eksik olmaz
Temmuzda üşüten yazı muşhurdur

Geçim derdi tüm halkının davası
Gurbete gitse de ar eksik olmaz
Göydağ eteğinde kavalın sesi
Çobanın gönlünde zar eksik olmaz
Mor koyunla ala kuzu meşhurdur

Nisan Mayıs Ayı yağmurlu geçer
Kara lastiklerde kir eksik olmaz
Haziran da her yan gül çiçek açar
Bağında yetişen bar eksik olmaz
Yaylası ovası düzü meşhurdur

Tarlası taşlıdır yaparlar çeğil
Akrebi faresi mar eksik olmaz
Hiçbir köyün yolu asfaltlı değil
Yılın her mevsimi kır eksik olmaz
Çakılı kayası tozu meşhurdur

Tilkiye kurulan gizli tuzakta
Kulun bilmediği sır eksik olmaz
Çıldır Gölündeki atlı kızakta
Ala Balık için tor eksik olmaz
Ocağı ateşi tuzu meşhurdur

Ozanlık safına girdim gireli
Songül'e atılan şer eksik olmaz
Bu işin sırrına erdim ereli
Maşuğun gönlünde zar eksik olmaz
Aşığın elinde sazı meşhurdur

183. ZARAFET OLUR

Arifler ilminde bir bab açarsa
Dilinde sözünde zarafet olur
Aşık olan benliğinden geçerse
Telinde sazında ziyafet olur

Riayetsiz olup haddi aşmazsa
Nefsine kapılıp yenik düşmezse
Sevilince edebinden şaşmazsa
Yolunda izinde selâmet olur

Sığınmazsa palavraya yalana
Göz yummazsa el malını çalana
Âmâ bakar ise haram olana
Elinde gözünde nezafet olur

Seven beklemeyi ödül sanmışsa
Hasretin tasına lokma banmışsa
Eğer Âşık mahbubuna yanmışsa
Külünde Közünde hararet olur

Şenlik Mahperi'nin elinden tutsa
Götürüp salihler safına katsa
Bir kâmil cahile tebessüm etse
Halinde yüzünde letafet olur

184. ŞART OLMUŞTUR

Böyleymiş dünyanın hali
Her savaşıta mert ölmüştür
Söylesin cümle ahali
Ne zaman namert ölmüştür
Bunu bilmek şart olmuştur

Mehterin çaldığı yerde
Alp'lerin kaldığı yerde
Boz Kurdun olduğu yerde
Kaygı tasa dert ölmüştür
Bunu bilmek şart olmuştur

Akıl vicdan olsun halis
Ha Fethi'ymiş ha da Halis
Vatan ise mevzu bahis
Türk'le kardeş Kürt ölmüştür
Bunu bilmek şart olmuştur

Tarihi biliriz dünden
Kılıçlar çekilmiş kından
Ermeni mezaliminden
Nice mazlum fert ölmüştür
Bunu bilmek şart olmuştur

Her Türk Yafes'in neferi
Asla cenkten dönmez geri
Tasalanma ey Mahperi
Sanma ki BOZKURT ölmüştür
Bunu bilmek şart olmuştur

185. GÖRÜNÜR

Rabbin hikmetine akıl sır ermez
Bazen şer sandığın hayır görünür
Hâk izin vermese adım atılmaz
Yürüdüğün düz yol bayır görünür

Şeytan fikirlinin sözüne kanma
Yolundan çıkartır sakın aldanma
Verdiğin sadakan görünmez sanma
Yetimi garibi doyur görünür

En yüce katında isteyen değer
Mevla'nın emrine boynunu eğer
Yaratandan umut kesmezsen eğer
Kuru çöller bile çayır görünür

Özünü bilen bozulmaz geni
Asaletli olan unutmaz dünü
Mahperi'm görünmez karanlık yönü
Dost ile düşmanı ayır görünür

186. YA O YARI GETİR YA BENİ GÖTÜR

Süzülüp yol alan ey telli turna
Ya o yâri getir ya beni götür
N'olur benim gibi boynunu burma
Ya o yâri getir ya beni götür

Felek esir etmiş gurbet eline
Beni hasret koymuş zülfün teline
Arzu halim yazdım seher yeline
Ya o yâri getir ya beni götür.

Ayrılık hasretlik, ölümden acı
Gözümde kanlı yaş, yürekte sancı
Mektubun istemem aman postacı
Ya o yâri getir ya beni götür

Dağ taş sorarım var mıdır gören
Gözüm yolda kalır çalınca siren
Uzaklardan gelen, ey kara tren
Ya o yâri getir ya beni götür

Vuslatını tadamadım bir yudum
Mahperi'im kaç gece, ayık uyudum
Yaradan'ım sana kaldı umudum
Ya o yâri getir ya beni götür.

187. ÇÜRÜTÜR

Kâr edeyim diye bozuk mayayı
Katarsan yoğurtluk sütü çürütür
Hal bilmez hekime açma yarayı
Kurt düşürür sağlam eti çürütür

Atalar demişler bakarsan dağa
Gül sümbül açarak dönüşür bağa
Bozuk gübre serper isen toprağa
Buğdayı arpayı otu çürütür

Şirk koşanın ahirette idamı
İnançsız kul Hâk Kitaptan cüdamı
Yarım hoca dinden eder adamı
Sahte sofi tarikatı çürütür

Beddua alanın bozulur işi
Asla gözlerinin kurumaz yaşı
Anaya ataya hayırsız kişi
Soyu geni asaleti çürütür

Mahperi'ye örnek olmuş ozanlar
Yazdığına içten içe kızanlar
Gördüğüne methiyeler dizenler
Her yazdığı bu sanatı çürütür

188. MES'ÛLDÛR (Muhammes Şiir)

Hakk'ın huzuruna varılır bir gün
Mizan Terazisi kurulur bir gün
Adaletsiz olma sorulur bir gün
Ya haklıyı konuş ya ebedî sus
Dilinden mesuldür nadan, müderris

Kirpiğin örtü yap harama bakma
Hiç kimseyi sakın zorda bırakma
Yetimin ahıyla huzura çıkma
Ya kendi hakkın al ya sonun mahpus
Elinden mesuldür nadan, müderris

El mülkü sermaye olmaz demişler
Garip malı çalan gülmez demişler
Kul hakkı ahrete kalmaz demişler
Ya helâlinden ye ya lokmanı kus
Malından mesuldür nadan müderris

Olmak ister isen yakın Allah'a
Tabtuk gibi bağlan sende bir şâha
Yunus gibi düzgün yürü dergâha
Ya doğru adım at ya köşede pus
Yolundan mesuldür nadan, müderris

Nefis şeytanının eline düşme
Kendin âlim sanan kulla konuşma
Dünya-vi hevesle çağlayıp coşma
Ya Hâk için ağla ya gözyaşın kes
Selinden mesuldür nadan, müderris

Mahperi gül benzin solmadan başla
Azrail kapını çalmadan başla
Ruhunu bedenden almadan başla
Ya tez tövbe eyle ya göçersin pis
Halinden mesuldür nadan, müderris.

189. OTUZ AĞUSTOS

Türk esaret bilmez diye bir karar
Verdiğimiz gündür Otuz Ağustos
Mustafa Kemal'le düşmana hesap
Sorduğumuz gündür Otuz Ağustos

Top yekûn Batılı kurmuştu hile
Bizi yıldırmadı her zahmet çile
Yurdun dört yanına canlarla kale
Ördüğümüz gündür Otuz Ağustos

Bin dokuz yüz yirmi iki de Haçlı
Türkiye'yi göstermişler hep suçlu
Hilalin gücünün Haçlardan güçlü
Gördüğümüz gündür Otuz Ağustos

Türk milleti çıkmış idi sefere
Önünde dağıldı bütün kefere
Düşman ordusunu geldiği yere
Sürdüğümüz gündür Otuz Ağustos

Zafere yürüdük pusla dumanla
Tüm Dünya tanıdı Türkü zamanla
Küfrün zincirini tekbir imanla
Kırdığımız gündür Otuz Ağustos

Kılıçlar kınından çıktı bir kere
Ne tepe tanıdık ne düz ne dere
Tek tek hesap sorup hepsini yere
Serdiğimiz gündür Otuz Ağustos

Mahperi'm minnettar er paşasına
Dalgalsın Hilâl bak neşesine
Al Bayrağı yurdun her köşesine
Gerdiğimiz gündür Otuz Ağustos

190. BEN GÖRMEDİM ANAM SÖYLER

Bizim o ellerde ata yurdun da
Garibin elinden tutanlar varmış
Şimdi herkes yalnız geçim derdinde
Damı tarlasını satanlar varmış

O zaman dedemin gençlik çağında
Babamı taşırmış hep kucağında
Hikâye dinlermiş köy konağın da
Duyulmamış yalan atanlar varmış

Güneş yakar karartırmış deriyi
Vaktiyle yaparmış köylü heriyi
Akşam çoban getirince sürüyü
Koyundan kuzudan yitenler varmış

Köy halkı yaşarmış töresi ile
Bekçiler gezermiş çırası ile
Koynun da bit ile piresi ile
Kaşına kaşına yatanlar varmış

Mektep eğitmeni cami hocası
Hep tütün içermiş genci kocası
On yıllık kazanca bir kış gecesi
Acımadan tek zar atanlar varmış

Almanya Fransa denen gurbette
Toprak taşı altın sanan gurbette
Ali Veli Hasan Kenan gurbette
Vatanı burnun da tütenler varmış

Gençleri pınara suya gelirmiş
On üç on dördünde âşık olurmuş
Kaçan kızı evde yenge bilirmiş
İki sevene çöp-çatanlar varmış

Kaynana elinde ocak maşası
Gelinlerin yokmuş gönül neşesi
Balayı odası ahır köşesi
Döşeklerde renkli ketenler varmış

Güyümler ocakta kuymak tavada
İnekler yaylada kazlar yuva da
Sağılan süt bekler paslı kova da
Bazen süte suyu katanlar varmış

Mülk sahibi ağa, yoksul nökermiş
Peştemale koyup tohum ekermiş
Bir çift öküz zorlanarak çekermiş
Ağaçtan demirden kotanlar varmış

Aç gezenler dilencilik etmezmiş
Namert kapısına nan'a gitmezmiş
Arpa unu çocuklara yetmezmiş
Fakirlik orucu tutanlar varmış

Ben görmedim amma anamlar söyler
Mahperi'm sizlere lâtife eyler
İki metre bezle sultanlar beyler
Kabirler de nice yatanlar varmış

191. ALÂMETİ BUYUMUŞ

Üç beş yıldır neler neler yaşadık
Memleketin sefaleti buyumuş
Bin bir türlü serüvenler yaşadık
Metanetin kerameti buyumuş

Çin'den covid denen bir illet çıktı
Bütün insanları evlere tıktı
İzmir Elâzığ'ı depremler yıktı
Kıyametin alâmeti buyumuş

Kırk yıl sinsi sinsi dolanmış durmuş
Koca memleketi tuzaklar kurmuş
Acımadan kardeş kardeşi vurmuş
Hiyanetin dirayeti buyumuş

İnanın yapmazdı bunu düşmanlar
Akdeniz Ege'den çıktı dumanlar
Denizlere sıfır yanan ormanlar
Ticaretin ziyafeti buyumuş

Dış güçlerin rotasından giderler
Çıkar için muhalefet ederler
Ekmeğin yer vatana kin güderler
Siyasetin cehaleti buyumuş

Dere yatakları su ile doldu
Üç beş yıllık evler yerle bir oldu
Koskoca vilayet selden mahvoldu
Delaletin cinayeti buyumuş

Sormayın Mahperi bugün nasılsın
Hırsızın arsızın kolu kesilsin
Taciz tecavüzcü hepsi asılsın
Adaletin hidâyeti BU OLSUN!

192. BİZİM O ELLER

Bizim Ardahan da şimdiki gençler
Gerçek yaşantıyı poza döndürmüş
Hayırsız vefasız ruhsuz olanlar
Seven yürekleri buza döndürmüş

Göydağ Keldağ kışın ağa bürünür
Sanırsın tazecik gelin görünür
Kura Nehri bir baraja sürünür
O da her mevsimi yaza döndürmüş

Ahırlar kümesler hepsi kalmış boş
Kete hangel kalktı pişmez kesme aş
Her şey hazır gelir herkeste telaş
Hormonlu tavuğu kaza döndürmüş

Kimse ekin ekmez arpa buğday yok
Kiminin karnı aç kimisinin tok
Nüfusu az kalmış bu yıl göçü çok
Gurbet yürekleri köze döndürmüş

İş yok aş yok geçler yörede durmaz
Yağ kaymak bulunmaz makine kurmaz
Şimdiki gelinler elini vurmaz
Sağılan ineği yoza döndürmüş

Tezek odun toplar ocak yakardı
Bacalardan isli duman çıkardı
Anam çamaşırı çayda yıkardı
Makine deterjan boza döndürmüş

Mahperi'm sözümü takmayan gelin
Sosyeteyim deyip kalkmayan gelin
Kayın pederine bakmayan gelin
Kaynanayı bir genç kıza döndürmüş

193. HAYAT

Deneme tahtası edip canımda
Her türlü silahı sınıdın hayat
Müşkül iken kimse yoktu yanımda
Görmüyorsun sanki bunadın hayat

Garip kervanına erken katıldım
Mücevherdim bakır diye satıldım
Ömür sarayında esir tutuldum
Sessizce yutkundum kınadın hayat

Garipler mihmandı dost otağında
Gönül gülüm soldu ömür bağında
Perişan eyledin bu genç çağımda
Meğer keder imiş, ön adın hayat

Ne çileler çektim halden bilmedin
Hiçbir zaman bohçan dolu gelmedin
Yalvardım yakardım bir kez gülmedin
Bitmedi bir türlü inadın hayat

Mahperi'yim yalnız huzur aradım
Engel koydun yarım kaldı muradım
Daha mutluluğa atmadan adım
Suratıma çarptın kanadın hayat

194. VAR MI ADALET?

Eğri oturalım düz konuşalım
Deyin bu zamanda var mı adalet?
Birlik olup hukuk dağı aşalım
Söyleyin bu kadar zor mu adalet?
Deyin bu zamanda var mı adalet?

Havasla avamın sorgusu ayrı
Zenginle fakirin kurgusu ayrı
Hakimle savcının yargısı ayrı
Bilmem ki acaba hür mü adalet?
Deyin bu zamanda var mı adalet?

(Hz) Ömer'in sözünü demeli derler
Hakkı üstün tutmak emeli derler
Adaletle mülkün temeli derler
Haklı garibanı yer mi adalet?
Deyin bu zamanda var mı adalet?

Suçlu atlı suçsuz yaya geziyor
Bu gidişat Mahperi'yi üzüyor
Gücü yeten mazlumlara eziyor
Ezileni görmez kör mü adalet?
Deyin bu zamanda var mı adalet?

195. SİGARAYI HAYATINDAN UZAK TUT

İcat eyleyenin yoktur vicdanı
Fiyatı cep yakar dumanı canı
İçersen yavaşça zehirler kanı
Sigarayı hayatından uzak tut

Sıkıntı kederi bitirir sanma
Bir kere yak diyenlere inanma
Böyle bir illete bağımlı olma
Sigarayı hayatından uzak tut

Yokuşları deden gibi çıkarsın
Derdi bulur hayallerin yıkarsın
Ömür boyu acısını çekersin
Sigarayı hayatından uzak tut

Kanser verem olmak istemiyorsan
Çulsuz garip kalmak istemiyorsan
Erken yaşta ölmek istemiyorsan
Sigarayı hayatından uzak tut

196. AY ANA

Sensiz üzüm gülmeq bilmir ay ana
Sen gedeli ocağ söndü od yoxdu
Süfremizin sen yağıydın, balıydın
Nece gündü ağızımda dad yoxdu

Doldurula bilmez ananın yeri
Ölende biliner böyük deyeri
Üreyime xezan düşenden beri
Meni şad edeceq heçbir zad yoxdu

İndi yoxuş oldu düz olan yolum
Xezana uğradı yarpağım dalım
Qesilif gümanım qırılıf qolum
Göylere uçacağ bir ganad yoxdu

Sendin yuvamızın gözəl maralı
Gardaş bildiqlerim oluf aralı
Mahperi balanı qoydun yaralı
Gayri bu qelbimde bir murad yoxdu.

197. DESTAN OLDU

Başımda ağaran teller
Ezgilere destan oldu
Yüzümde sararan allar
Güzgölere destan oldu

Bir tek huzuru beklerim
Yüreğime gam yüklerim
Alnımda gizli dertlerim
Çizgilere destan oldu

Hep hasetten yargıları
Kem söz eden yergileri
Sırma saçım örgüleri
Düzgölere destan oldu

Figan duyulmaz sesimde
Can bunalmış kafesimde
Soldu güller libasımda
Büzgölere destan oldu

Mahperi'nin hali harap
Hayatı sökülmiş çorap
Çektiği tüm dert ızdırıp
Yazgılara destan oldu.

198. GÖZLERİN AKLIMA HÜKÜMDÂR OLDU

Görür görmez tesir etti zihnime
Gözlerin aklıma hükümdar oldu
Cemalini esir etti zihnime
Gizlerin âleme aşikâr oldu

Sevdan lâhûrî şal beler bağrımı
Cıvalı bakışın deler bağrımı
Duyduğum ikiye böler bağrımı
Sözlerin kalbime zülfûkar oldu

Zannetme sevenin akli selimdir
Maşuğun hasreti her dem zulümdür
Gittiğin yollardan geçmek ölümdür
İzlerin haneme zulümkar oldu

Bu hale düşmeme tek neden sensin
Divane mest gezen bu beden sensin
Her hareketime hükmeden sensin
Özlerin ömrüme zimamdar oldu

Mahperi'yim kan görünür yaşımda
Aşkın yeli eser her an başımda
Gündüz hayalimde gece düşümde
Yüzlerin uykuma alemkar oldu

199. BULANIR OLDU

Bir zamanlar aa vardı bey vardı
Herkes açız diye dolandır oldu
İkram vardı kahve vardı çay vardı
Dostta menfaate yalanır oldu

Ne bir vefa kalmış ne kadir kıymet
Küçüğe şefkat yok büyüğe hürmet
Hiç kimse diyemez hayra alamet
Gerçek seven sevda dilenir oldu

Çırak sayılmadan olmuşlar mahir
Kendi damlasını görürler bâhir
Kültürü sevene ederler zehir
Gelenek ırmağı bulanır oldu

Cahilin cehlinden yıldık usandık
Akılsız sözünde arama mantık
Arsıza hırsıza hürmet var artık
Doğruya dişleri bilenir oldu

Nice vefasızdan ettik el aman
Sığındım Mevla'ya bekledim güman
Böyle haksızlıklar duyduğum zaman
Mahperi'yim gözüm sulanır oldu

200. KALBİM YORULDU

Bu fâni dünyanın sahte yüzünde
Gergin yaşamaktan kalbim yoruldu
Masumane gittim dostun izinde
Türlü türlü sahte tuzak kuruldu
Sürgün yaşamaktan kalbim yoruldu

Sahtekârlar kurmuş başta saltanat
Meğer boşmuş heves ettiğim sanat
Sevgi saygı bitmiş her şey menfaat
Neden böyle olduk, diye soruldu
Kırgın yaşamaktan kalbim yoruldu

Mahperi düz yaşa çamur atsınlar
Bırak onlar Haviye de yatsınlar
Asi gıybet ırmağından tatsınlar
Doğru diyen dokuz köyden sürüldü
Dargın yaşamaktan kalbim yoruldu.

201. ENGEL OLURMU

Kimseyi engelli görmeyin sakın
Azim olan kul da engel olur mu?
Gönül dergâhına girip bir bakın
Şâhı bulan kul da engel olur mu?

Musavvir insana şeklini veren
Şefkat diyarına postunu seren
Sabredendir ancak huzura eren
Nurla dolan kul da engel olur mu?

Yalan yok tatlıdır güzel sözleri
Âmâ değil görür gönül gözleri
Acımadan baksan güler yüzleri
Hakkı bilen kul da engel olur mu?

Mahperi'm başına taç et canları
Rab bezer onlara cennet hanları
Sevgi dolu daim hep sol yanları
Kalpten gülen kul da engel olur mu?

202. KADER MAHKÛMU

Kimi suçlu kimi suçsuz yatıyor
Karaymış yazılar kader mahkûmu
Hasret azığına vuslat katıyor
Yüreği sızılar kader mahkûmu

Hâkim savcı inanmaz ki sözüne
Laf kâr etmez yürekteki közüne
Senelerce uyku girmez gözüne
Aklında kuzular kader mahkûmu

Bin türlü dert keder vardır başında
Taş duvarlar iz bırakır döşünde
Gündüz hayalinde gece düşünde
Canlanır maziler kader mahkûmu

Kimi yüzü kara kimisi paktır
Her birinin derdi dağlardan çoktur
Mapusta mesleğin önemi yoktur
Doktorlar terziler kader mahkûmu

Gardiyandan gelir bin türlü emir
Dört duvar ardında geçmiyor ömür
Yorgan diken olur yastığı demir
Yuvasın arzular kader mahkûmu

Bu Mahperi anlar yürek sızından
İçerdeler bir soysuzun yüzünden
Vazgeçmezler oğulundan kızından
Ayşeler Arzu'lar kader mahkûmu

203. BU YAVRU

Kulağa ezanla dünyaya gelir
Bin bir umut ile yaşar bu yavru
Ne yokluğu anlar ne keder bilir
Hayal dağlarını aşar bu yavru

Anne babası yok gözleri çökük
Hepsi yetim kalmış boyunlar bükük
Pabuçları yırtık pantolon sökük
Ufka yalın ayak koşar bu yavru

Herkes tarafından hakir görülür
Hata yapsa yedi köyden sürülür
Hırsız diye belki damga vurulur
Bakarsın hâk yoldan şaşar bu yavru

Askerlik sırası gelir yavruya
Bilmez silahını nasıl kavraya
Bir de name yazar verir devreye
Bazen dönmez şehit düşer bu yavru

MAHPERİ yoksulun yâdını bilmez
Garibansa kimse adını bilmez
Ömründe neşenin tadını bilmez
Çile kazanında pişer bu yavru.

204. HZ. ALİ'NİN GÜLÜ

Irak diyarın da susuz çaresiz
Kalan Kerbela da Ali'nin gülü
Bir çiçek misali sedasız sessiz
Solun Kerbela da Ali'nin gülü

Şehadeti müjdeledi Ol Nebi
Muaviye zulmüne olmadı tabi
Yezid ordusuna bir aslan gibi
Dalan Kerbela da Ali'nin gülü

Uymadılar inançsıza inkâra
Kuruldu tuzaklar düştüler tora
Otuz üç ok ile otuz dört yara
Alan Kerbela da Ali'nin gülü

Kan gölüne döndü ağladı Fırat
Kızıla boyandı bindiği kırat
Sırtında yarası düşmana pusat
Çalan Kerbela da Ali'nin gülü

Mahperi'm ahrette olurum şahit
Hüseyin'in uğruna eylerim ahit
Kardeşi Hasan'ın ardından şehit
Olan Kerbela da Ali'nin gülü

205. YAŞAR AĞABEY

Bir şiir yazmışsın kızım diyerek
Duyan şefkatine şaşar ağabey
Duygulandı hüznünlendi bu yürek
Mutlulukla dolup taşar ağabey

Çok çekti namertler yüzünden Songül
Hisse kaptı senin sözünden Songül
Şenlik Sümmani'nin izinden Songül
Edeple menzile koşar ağabey

Çile pazarında gam satmak işim
Dertliler içinde bulunmaz eşim
Yıllardır doğmayan umut Güneş'im
Bulutlar altından koşar ağabey

Düşküne baharım zulme zemheri
Hürmetle elinden öper Mahperi
Sizin gibi latif babacan eri
Görmedim Dünya da YAŞAR Ağabey

206. HÂKİM BEY

Geçen duruşmaya geleyim dedim
Yollarıma taş koydular hâkim bey
Şahitler ne söyler bileyim dedim
Kurdu kuşa eş koydular hâkim bey

Yedi yıldır boşa kafamı yordum
Sabır bezi ile bağrımı sardım
Adalet diyerek kapına vardım
Beklemekten şaş koydular hâkim bey

Yuvamdaki huzurumu çaldılar
Gam Kasavet üzerime saldılar
Dümen ile malı mülkü aldılar
Cüzdanımı boş koydular hâkim bey

Garibandım diye hakir gördüler
Başıma bin türlü, çorap ördüler
Kendi ekmeğine bal yağ sürdüler
Bana zehri aş koydular hâkim bey

Sahte yüzlerine ne yazık kandım
Takatim kalmadı ben de usandım
Sabredip sonunda gülerim sandım
Gözlerimde yaş koydular hâkim bey

Nice güvendiğim vurdu hançeri
Koşturdum kalmadı dizimin ferî
Bu düzene boyun eğmez Mahperi
Kurşun yemiş döş koydular hâkim bey

207. MÜSTEZAT

İnsan olan doğru yaşar hak yoldan çıkmaz, harama bakmaz
Göğsünde iman var ise zulümden korkmaz, iylikten bıkmaz
Mevla'm beşer bedenine turap su katmış, nurdan yaratmış
Kalp denen dergâh Kâbe'dir kul onu yıkmaz, zorda bırakmaz

Affına sığındık Yâ Rab eyle bir çare, itme ağyare
Dumanımız çıktı göğhe hep aşikâre, bağrımdaya
Göz yaşımız akar gider akarsu dere, dökülür yere
Doğru akan nehir bulanık akmaz, bendini yıkmaz

Ahmed-i Muhtar'ın izinden yürü duy havadisi, öğren hadisi
Kuran-ı Kerim'i oku sil kalpten pası, ol kulun hası
Mümine seher de hoştur ezanın sesi, kalk al abdes(t)i
Mevla'ya secde edenler kula diz çökmez, boynunu bükmez

Kâh bir külüm kâh cevheri, toprak olurum kokar dururum
Kâh bir gülüm kâh zemheri, yaprak olurum döker dururum
Kâh Songül'üm kâh Mahperi, Irmak olurum, Hakk'ı bulurum
Hâk tövbe eden kulunu ateşe sokmaz, narında yakmaz

208. CİNASLI MANİLER

Al da gez
Beyazda gez alda gez
Kutsal olan bayrağı
Al eline al da gez

Belde gez
Bucağı gez belde gez
Kendin gözden düşürme
Omuzda gez belde gez

Çal da gez
Dost kalbini çal da gez
Al sinenin üstüne
Bağlamayı çal da gez

Dil de gez
Edebinle dil de gez
Kimseyi hakir görme
Nefsin yüze dilde gez

El de gez
Sevdir kendin elde gez
Ekmek parası için
Çalış gurbet elde gez

Gül de gez
Geç dikenini gülde gez
Ağlamaktan ne çıkar
Aç peçeni gül de gez

Halda gez
Biraz düşkün halda gez
Market pahalı olur
Pazarda gez hal da gez

Kılda gez
Doğrulukta kıl da gez
Vakitlerin aksatma
Namazını kıl da gez

Sal da
Tüm dertleri sal da gez
Eğr bir teknen yoksa
Açıl göle salda gez

Yolda gez
Dikenleri yol da gez
Nefsine yenik düşme
Daim doğru yolda gez

Zelde gez
Çık içrden zelde gez
Yeşil alan yok ise
Çık kırlara zel de gez

209. GERİ GELMEZ

Vuslat kuşu daldan uçtu
Seslesem de geri dönmez
Gönül köşkümü cevherle
Süslesem de geri dönmez

Candan ister diyetimi
Anlamadı niyetimi
Dilek tutup kırk yetimi
Beslesem de geri dönmez

Ayan etmem gizlerimi
Duyuramam sözlerimi
Hasretiyle gözlerimi
İslasam da geri dönmez

Ant içmiş Hâk Kitabı'na
Kilit vurmuş kalp babına
En samimi ahabına
Rastlasam da geri dönmez

Soldurdun en son gülünü
Ahraz ettin bülbülünü
Yanan yürek kandilini
İslesem de geri dönmez

Kimse alamaz yerini
Gelip de gör eserini
Divane gezen ser'ini
Uslasam da geri dönmez

Can diyerek yaren olup
Muradına eren olup
Ağustosta boran olup
Puslasam da geri dönmez

Mahperim yürür meçhule
Yüreğinde sönmez şule
Günü aya ayı yıla
Yaslasam da geri dönmez

210. MERYEM KIZIMIZ

Kapımı doğrultmuş ablası bilmiş
Oldu bize mihman Meryem kızımız
Ablası ile Mersin elinden gelmiş
Gül yüzlü bir sultan Meryem kızımız

Adaletli olsun her daim sözün
İnşallah gönlüne uğramaz hüznün
Gecenin mahına benziyor yüzün
Tazecik bir fidan Meryem kızımız

Yolcudan yolundan izden söz ettik
Okuldan lisanstan tezden söz ettik
Şiirden türküden sazdan söz ettik
Ne tez geçti zaman Meryem kızımız

Bu Türk kültürüne vefa öderken
Hızır yoldaş olsun yolun giderken
Gerçekten seninle sohbet ederken
Huzur bulur insan Meryem kızımız

Daim yanındadır ablan Mahperi
Halil hocam eğitimin rehberi
Vallahi sözümde yoktur espi
Ey not versin hocan Meryem kızımız

211. VEFASIZ

Divane eyleyip bezdirdin bende
Ne izan ne beyin kaldı vefasız
Kul hakkını Allah döktü burnundan
Ne ekmek ne suyun kaldı vefasız

Sevgin de tükendi sabır tasın'da
Ben kendime geldim bitti yasın'da
Çileli gönlümün aşk deryasında
Ne liman ne kıyın kaldı vefasız

Yaptıkların hep giderken ağrıma
Duyarlı olmadın hiçbir çağrıma
Bakışınla sapladığın bağrıma
Ne olur kama'n ne yayın kaldı vefasız

Günahın ayandır görüyor Calap
Yüzün karasını kapatmaz nikap
Arkamızdan yapılmadık dek dolap
Ne dümen ne oyun kaldı vefasız

Bütün yaptıkların bilmişim tek tek
Hayattan dersimi almışım tek tek
Gönül defterimden silmişim tek tek
Ne atan ne soyun kaldı vefasız

Sanmayın ki yaralarım kurudu
Derman bitti çarelerim kurudu
Çöle döndü derelerim kurudu
Ne umman ne çayın kaldı vefasız

Songül Mahperi'yi yaktın yakalı
Gül gibi yuvayı yıktın yıkalı
Sen hayatımızdan çıktın çıkalı
Ne şeytan ne hain kaldı vefasız

SONUÇ

Âşıklık geleneğinin yaratıcısı ve aktarıcısı olan âşıklar bu geleneği gelecek nesillere aktarma görevini üstlenmektedir. Âşık yaşadığı herhangi bir olayı ya da ifade etmek istediği duygu ve düşünceleri sanatkârane bir tutumla ürünlerine aktarır. Toplumun değişim ve dönüşümleri sonucunda âşık geleneğinin yaratma, icra ortamları ve âşıkların yetiştikleri toplumsal çevre de değişime ve dönüşüme uğramıştır. Toplumda oluşan bu değişimler geleneğin daha fazla kitleye ulaşmasını sağlarken bir yandan da şiirleri yüz yüze icra edemedikleri için sözlü kültür ortamında bulunan sosyalleşme özelliği ve dinleyiciye doğrudan duygu aktarma değerlerinden mahrum kalmaktadır.

Bu geleneğin gelecek nesillere aktarılması için öncelikle bir üreticinin ve aktarıcının olması gerekmektedir. Önceden usta-çırak eğitimiyle aktarılan âşıklık geleneği günümüzde değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte âşıkların eğitimi ve yetiştirme şekli de değişmiştir.

Âşıklık ve âşıklık geleneği devamlı bir gelişme yenileşme ister yoksa sürdürülemez. Bu yüzden de âşıklık geleneği ve toplumun gelişmesi ve yenileşmesi arasında bir bağ bulunmaktadır. Bu gelenek içerisinde genç âşıklar her zaman en aktif rolü oynamışlardır. Bu genç âşıklar usta âşık oldukları zaman ise aynı şekilde âşıklık geleneğini düzeltmek, geliştirmek ve gelecek nesillere aktarmak için yine çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Bunun için gerek şart bir âşık olarak geleneğin değerlerinden ve kurallarından ödün vermemekle mümkündür. Genç ve usta âşıklar âşıklık geleneğinin güvencesidir. Bugün yaşayan ve ortaya ürün koyan âşıklar bir süre sonra yerini genç âşıklara bırakacaktır. Böylece genç âşıkların canlılığı âşıklık geleneğine yansıtacak ve bu gelenek canlılık içinde genç ve devamlı olarak kalacaktır.

Âşık Mahperi Irmak da genç bir kadın âşık olarak âşıklık geleneği içerisinde aktif olmuş ve kendi çabalarıyla gelenek içerisinde yer edinmiştir.

Mahperi Irmak'ın hayatı âşıklık geleneği içerisinde bulunan birçok âşık gibi zorluklarla geçmiştir. Maddi ve manevi sıkıntılarından dolayı ortaokulu bitirdikten sonra İzmir'e göç etmek zorunda kalmıştır. Küçük yaştan itibaren âşıklık geleneği içerisinde bulunma fırsatı bulmuş, önemli ölçüde Doğu Anadolu âşıklarından

etkilenmiştir. Usta çırak ilişkisi yoktur. Mahlasını kendisi Mahperi olarak belirlemiştir.

Sanatının dil ve üslup özelliklerine baktığımızda şiirleri 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ve 18 haneden oluşmaktadır. Beş haneden kurulu olan şiirleri en çok yazdığı şiirleridir. Altmış yedi tane şiirini beş haneden oluşmaktadır. 7, 8, 11, 14, 15, 16 ve 18 heceli şiirler yazmıştır. Daha çok on bir heceli şiirleri bulunmaktadır. Âşık Mahperi Irmak, şiirlerinin çoğunda abab-cccb klasik koşma kafiye düzenini kullanmıştır. Şiirlerinin kafiye yapına bakıldığı zaman yarım kafiye, tam kafiye, zengin kafiye, tunç kafiye bulunmektedir. Yarım kafiye bulunan şiirleri daha bulunmaktadır.

Âşık Mahperi Irmak'ın şiirlerinde aşk, gam ve keder, ölüm ve ayrılık, vatan ve milliyet, memleket, sıla, tabiat, taşlama-hiciv-eleştiri, para ve borç, din ve tasavvuf, kader, öğüt, cehalet-bilim, kahramanlık konularına ağırlık vermiştir. Şiirlerinde güncel olaylara sıkça yer vermektedir.

Bu açıklamalar sonucunda “âşıklar” sadece şiir söyleyen kişiler değil aynı zamanda halkın üzüntüsünü, sevincini ve yeri gelince halkın dile getiremediği sorunları şiirleri vasıtasıyla dile getirirler. Bu âşıklar, âşıklık geleneğini nesilden nesile aktarmış geçmişten günümüze kadar bu geleneğin taşıyıcısı olmuşlardır.

KAYNAKÇA

- Akın, Bülent. (2023). “Âşıklık Geleneğinin Kayıp Yüzyılları: Âşık Edebiyatının Mahiyeti ve Oluşum Sürecine Dair Birtakım Yeni Mülâhazalar”. *Prof. Dr. Mustafa Arslan Armağanı*. Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları. s. 61-84.
- Asker, Naile. (2019). “Âşık Şenlik’in Şiir Dünyası” *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (Türklad)*. C. 3, S. 1, s. 94-103.
- Aslan, Ensar. (1992). *Çıldırli Âşık Şenlik Hayatı, Şiirleri, Karşılaşmaları, Hikâyeleri*. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Başgöz, İlhan. (1968). *İzahlı Türk Halk Edebiyatı Antolojisi*. İstanbul: Ararat Yayınları.
- Bektaş, Caner. (2015). “Kars İli Âşıklık Geleneği Bağlamında Bir Âşık: Ensar Şahbazoğlu”, *Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, İzmir.
- Çankaya, Gözde. (2014). “İzmir’deki Âşıklık Geleneği”, *Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Ankara.
- Çapraz, Erhan. (2018). “Âşık Tarzı Şiir Geleneğinin Teşekkülüne Dair Değerlendirmelere Bir Ek: Meyhaneler”. *Türkbilig*. S. 35. s. 233-244.
- Çetin, İsmet. (2019). “Âşık Edebiyatı”. *Türk Halk Edebiyatı Genel Bilgiler*. (Ed. İsmet Çetin). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çıglık, Hikmet. (2014). “Yirminci Asırdan Günümüze Âşıklık Geleneğinin İcra Ortamları”, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)*, İstanbul.
- Çobanoğlu, Özkul. (2000). “İşgal Edilen Vatan Topraklarında Âşık Edebiyatı’nın İşlevleri ve Âşık Şenlik”. *Âşık Şenlik Sempozyumu Bildirileri 22-23 Mayıs 1997*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 69-73.
- Çobanoğlu, Özkul. (2007). *Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul*. İstanbul: 3F Yayınevi.

- Çobanoğlu, Özkul. (2009). *Âşık Tarzı Kültür Geleneği ve Destan Türü*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Dursun, Doğukan. (2018). “Kültürel ve Yapısal Bakımdan Ardahan İli Âşıklık Geleneği”, *İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Malatya.
- Düzgün, Dilaver. (2020). “Âşık Edebiyatı”. *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. (Ed. M. Öcal Oğuz). Ankara: Grafiker Yayınları. s. 435-500.
- Ekici, Metin- Fedakâr, Pınar. (2013), “Ege Üniversitesi” Deneyimleriyle Somut Olmayan Kültürel Mirası “Yaşatarak Koruma”, *Milli Folklor*, Yıl 25, S. 100, s. 50-60.
- Göde, Halil A. – Tatlıcan, Nezih. (2019). “Türk Halk Anlatılarında Ölüme İlişkin Tabu ve Kaçınmalar”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 42, S. 1, s. 113-127.
- Kıraç, Ekrem. (2013). *Türkiye Sahası Türk Halk Edebiyatı*. Denizli: Gökçe Yayınevi.
- Köprülü, M. Fuad. (1989). *Edebiyat Araştırmaları 1*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Makas, Zeynel Abidin, (2000), “Âşık Şenlik’in Borçalı Seferi”, *Âşık Şenlik Sempozyumu Bildirileri 22-23 Mayıs 1997*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Oğuz, M. Öcal (1995). “Azerbaycan ve Türkiye Sahasında Âşık Edebiyatının XVI. Yüzyılına Dair”. *İpek Yolu Uluslararası Halk Edebiyatı Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 423-433.
- Özarslan, Metin. (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özcan, Necati. (2020), “İzmir’de Yaşayan Âşıklık Geleneğinin Geleceğe Aktarılmasında “Kafe-İ Âşık Kültür Odası” ve “Karacaoğlan’ın Macerası Adlı Dijital Oyun”un Etkileri”, *Bilim Armonisi*, C. 3, S. 1, s. 61-69.
- Sakaoğlu, Saim (1989), *Türk Saz Şiiri*, “Türk Dili/Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)”, S. 445-450, s. 105-250.
- Şahin, Salih. (2012). “Kuzeydoğu ’da Âşıklık Geleneği, Âşık Havaları ve Âşık Şenlik”, *Uluslararası Âşık Şenlik Sempozyumu 25-27 Mart 2012*, (ed. Kürşat

Öncül- Eylem Orbay), Kars: Kafkas Üniversitesi Türk Halkbilimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yayınları, s. 182-186.

Umay, Günay. (2018). *Türkiye’de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı : Meryem BEL

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi – Fen Edebiyat
Fakültesi – Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

Yüksek Lisans Öğrenimi : Süleyman Demirel Üniversitesi – Sosyal Bilimler
Enstitüsü – Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı.

Yabancı Dil

1. İngilizce

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar

Özçelik, Mehmet, Nezih Tatlıcan, Meryem Bel, “Âşık Mahperi Irmak’ın Şiirlerinde
Aşk ve Keder.” *Oğuzhan Sosyal Bilimler Dergisi*, 2023, C. 5, S. 2, s. 118-124.